

Vasile Alexandrescu Urechia

110 ani de la moarte

A vă iubi țara înseamnă a vă iubi trecutul și ca să iubiți trecutul trebuie să-l cunoașteți. Răscoliți dar arhivele și bibliotecile și în ele veți învăța iubirea de țară...

V.A. Urechia

Vai de poporul care, asemenea grădinarului neînțelept, nu îngrijesce de rădăcinile sale, carele nu are cultul trecutului! Acel popor este din contră plin de vitalitate care continuă tradițiunea străbună și în dezvoltarea sa către viitor se inspiră din ea.

V.A. Urechia

„Activitatea sa se întrunește într'un singur scop, care este deșteptarea, respândirea și afirmarea culturii naționale.”

Iosif Vulcan

„Ca agitător pentru binele și mărirea neamului românesc, Urechia a fost sublim, nimenea nu-l va putea să-l înlocuiască, nimic nu-l va putea să-l întunece în istoria noastră națională, în care el va rămâne ca un arhanghel al entuziasmului în memoria tuturor românilor.”

Bogdan Petriceicu Hașdeu, 1901

„Răsfoind filele învechite ale hrisoavelor, sorbind căldura inimii marilor cronicari, V. A. Urechia a fost dascălul care, o jumătate de veac, a avut cea mai mare înrâurire asupra semenilor săi, dezvelindu-le adevărul asupra trecutului neamului nostru.”

Radu Rosetti

„Cetățenii Gălățeni recunoscători pentru darul prețios ce ați făcut orașului Galați, oferind biblioteca d-voastră, se simt fericiți a vă exprima simțămintele lor de grațitudine și vă roagă a primi ca omagiu din parte-le, ca bustul vostru să figureze în biblioteca cu care ne-ați înzestrat.

Prin el simbolizăm, în fața generațiilor ce ne vor urma, inelul de logodnă a căsniciei ce s'a contractat între omul de știință și abnegație și între cetățenii gălățeni recunoscători.

În bustul ce depunem astăzi, veți fi prezent mâine, între acei care nu v'ați despărțit niciodată.”

Act de mulțumire al gălățenilor

Colegiul editorial:

Acad. prof. dr. Dinu C. Giurescu

Acad. prof. dr. Gheorghe Buzatu

Acad. prof. univ. dr. Constantin Gh. Marinescu

Prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman

Dr. Doru Bădără

Lector dr. Cătălin Negoită

Editorial

Cultura și nevoia de comunicare

Vastul, cvasi dimensionalul proces comunicațional impus de era digitală a transformat realitatea într-un „polifonic fenomen discursiv”. Se poate aprecia că vorbirea, limbajul, ca forme de comunicare, vehiculează din ce în ce mai multe evenimente însă fără a reuși să pună în valoare esența conservată în ele. Sub presiunea informaționalului, mesajul, ca și emițătorul par să se volatilizeze, înțelesurile rămân codificate, niciun discurs nu-și împlinește menirea.

Comunicarea este o condiție sine qua non a existenței umane și a vieții sociale. Ea este liantul, factorul de legătură, țesătura care-i unește pe oameni în grupuri, comunități, societăți, state, națiuni, până la cel mai înalt nivel integrator, cel al umanității, cu întreaga ei desfășurare în spațiu și timp, atât de diversă și totuși unitară în datele sale fundamentale. Iată de ce în lumea contemporană factorii de ordin cultural, între care și noile forme de comunicare, au dobândit o relevanță deosebită, iar importanța lor pentru evoluția societăților este pregnant vizibilă comparativ cu alte epoci.

„Prin cultură, - afirmă Lucian Blaga - existența se îmbogățește cu cea mai profundă variantă a sa. Cultura este semnul vizibil, expresia, figura, trupul acestei variante. Cultura ține deci mai strâns de definiția omului decât conformația sa fizică sau cel puțin tot așa de strâns”.

Ne referim aici la opinii, idei și cunoștințe, imagini și simboluri, valori, norme și atitudini. Toate acestea formează însuși nucleul culturii. Ele devin active, reale și eficiente în măsura în care sunt exprimate și cristalizate în opere, care dobândesc în egală măsură o funcție simbolică și un rol modelator, practic și funcțional. Prin cultură se modelează personalitatea umană, întrucât cultura transmite modele comportamentale, atitudini sociale, reacții dobândite și învățate, întreaga istorie a omului ca ființă socială. Cultura, parte a tezaurului informațional, păstrează experiența socială și cognitivă, deține formele în care se exprimă conștiința de sine a unei societăți, elaborează și întreține mecanismele prin care se afirmă creația umană.

Informația este considerată astăzi una dintre resursele fundamentale ale societății. Informația este constitutivă societății, comunicarea în plan social fiind, în esență, un transfer de informații. Comunicarea prelungește informația. Comunicarea poate aduce plus valoare informației în procesul receptării. Fără extensia comunicării informația nu există în plan real. Nevoia de comunicare se manifestă în fiecare acțiune umană, iar universul informației, spațial și temporal, retrospectiv și prospectiv condiționează experiența.

În acest context Biblioteca este poartă de acces la cultură și informație, poate una dintre cele mai importante, în condițiile trecerii de la accepțiunea tradițională de păstrătoare a tezaurului cultural și mediatore a accesului cititorului la documente, la rolul său de comunicator de informații, de promotor al culturii, științei, artei, și, nu în ultimul rând a informațiilor comunitare.

Întemeindu-și strategia pe termen lung pe fundamentarea acestui deziderat - comunicarea cu valoare adăugată a informațiilor - colectivul instituției noastre de cultură a creat formule noi de agent de comunicare (menționăm aici cele trei publicații periodice: revista de cultură „Axis Libri”, Buletinul Fundației Urechia, Asociația), Salonul literar „Axis Libri”, editura „Axis Libri”, mini-librăria la care se adaugă un volum impresionant de tipărituri pentru promovarea noilor servicii pentru utilizatori și organizarea unor acțiuni de amploare pentru comunicarea colecțiilor Bibliotecii (Festivalul Național al Cărții, 3 ediții; Carnavalul cărții, Noaptea Bibliotecilor, Zilele Bibliotecii „V.A. Urechia” ș.a.).

Biblioteca este și un spațiu al lecturii. „Citim pentru că suntem ființe de interval – spunea Petre Țuțea - În afară de cărți nu trăiesc decât dobitoacele și sfinții: unele pentru că nu au rațiune, ceilalți pentru că o au într-o prea mare măsură ca să mai aibă nevoie de mijloace auxiliare de conștiință. Când ne reprezentăm spiritul pur cu ajutorul undeii și al luminii, noi continuăm să facem apel la corporalitate, fiind incapabili să înțelegem instantaneitatea comunicării într-un sistem în care corpul nu există”.

Într-un context mai larg, astăzi, tot mai mulți oameni simt nevoia de comunicare, însă nevoia unei comunicări altfel. Libertatea aceasta a vorbirii, libertinajul, de fapt, a adus mai mult lucruri rele decât bune. Oamenii se simt eliberați atunci când varsă tot răul din ei, fără a comensura consecințele. Cuvintele pot aduce bucurie sau pot aduce tristețe.

Ce bine ar fi dacă în relațiile noastre am alege să comunicăm doar prin lucruri frumoase, plăcute și utile.

Galați, decembrie 2011

Prof. **Zafir Ilie**,

Director

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

Din Colecțiile Bibliotecii

Ediții Plantin

Valentina Oneț

Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați poate fi considerată o bibliotecă de elită, pentru raritățile bibliofile conservate la Secția Colecții Speciale, provenite de la tipografi de renume european și donate cu generozitate de unul din marii bibliofili români, cărturarul V.A. Urechia. Pe lângă incunabule, elzevire, ediții alpine, biblioteca gălățeană numără și ediții Plantin.

Celebrul tipograf și editor francez stabilit în Belgia, **Christophe Plantin (1514-1589)**, a început activitatea în 1555 și a transformat orașul Anvers (în lat. Antverpiae, cum apare pe tipărituri) într-un renumit centru european de imprimărie. În anul 1563 fonda și o turnătorie de litere, iar în 1567 publica un probator ce conținea 41 de tipuri de litere.⁽¹⁾ Christophe Plantin primea, în 1571, înaltul titlu de *prototypographus regius* (primul tipograf al regelui), iar conducerea orașului Anvers îi dăruia o cupă în valoare de 100 de florini de aur, drept recunoștință pentru serviciile aduse urbei din Țările de Jos prin arta sa. ⁽²⁾

Casa sa din Anvers adăpostea o prețioasă bibliotecă, unde își dădeau întâlnire savanții vremii, atrași de facilitățile acordate în tipărirea operelor lor. Extinzându-și activitatea, Christophe Plantin și-a deschis tipografiile în afara orașului Anvers, la Leyda (Belgia) și Paris, iar descendenții săi au continuat activitatea tipografică până în 1875, când tipografia din Anvers a fost cedată statului și transformată în muzeu.

Tipăriturile lui se recunosc după emblema tipografică: pe frontispiciul cărților ieșite din teascurile tipografiilor lui, el plasa o vigneta reprezentând o mână ieșind dintr-un nor, trasând un cerc cu **compasul și deviza** „*Labore et constantia*” (muncă și perseverență/statornicie), dar și după execuția tehnică: text clar, supus unei corecturi scrupuloase, litere elegante, inițiale caligrafiate, frontispicii, ilustrații gravate în aramă. Celebrul tipograf și-a editat și un catalog al cărților tipărite de el sub titlul *Catalogues librorum qui typographia Christophori Plantini prodierunt* (Anvers, 1584).

Din cele peste 1600 de lucrări religioase, cărți liturgice, științifice, atlase, traduceri din clasici greci

și latini, bibliofilul **V.A. Urechia** a achiziționat și **donat** Bibliotecii din Galați, trei titluri imprimate la Anvers (Antverpiae, ex officina Christophori Plantini, Architypographi Regii), pe care le vom menționa în ordine cronologică.

Prima tipăritură marca *Plantin* existentă în colecțiile speciale gălățene, achiziționată de marele iubitor de cărți rare, în anii 1897-1898, are drept autor pe literatul flamand Augier - Ghislain de Busbecq (1522-1592), solul lui Ferdinand I de Habsburg la Poartă, unul dintre primii autori creștini despre turci, autor al mai multor lucrări despre acest subiect.

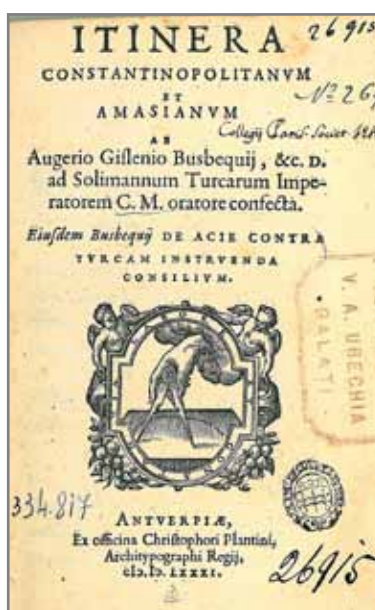
Volumul *Itinera Constantinopolitanum et Amasianum...*, Antverpiae, Ex officina Christophori Plantini, Architypographi Regii, 1581(167p.; cota I. 1242; 160x103 cm) are pe forțaș un text tipărit decupat dintr-un catalog sub nr. 671, cu lucrarea descrisă mai sus: *Itinera Constantinopolitanum ...*, in-8, v. Fauve, fil. (Rel.anc.-legătură veche) cu mențiunea că valoarea 8 franci. În continuare se face următoarea precizare: *Bel esemplaire de la bibliothèque de Le Tellier de Courtanveaux*. Textul etichetei tipărite este completat de o însemnare manuscrisă pe forțaș, amintind încă o dată proprietarul acestui exemplar: *Exemplaire de M/ le Marquise Le Tellier de Courtanveaux*.

Pe foaia de titlu este înscrisă cu cerneală neagră însemnarea: *Collegij Paris. Societ. Jesu* (un alt proprietar al volumului), dar și un *ex libris* ștampilă cu textul *Lem. De Courtanveaux*.

Toate aceste însemnări manuscrise, ex-libris-uri, cresc valoarea exemplarului conservat la Biblioteca din Galați.

Pe pagina de titlu se află amintita stemă tipografică *Plantin*, **compas și deviza** *Labore et constantia*, legătura este în piele maro, având pe coperti un chenar marginal simplu, iar pe cotor figuri geometrice și numele autorului în bronz. Volumul cuprinde două din cele 4 scrisori ale lui Busbeque (cele patru scrisori fac obiectul unei ediții din 1595 apărută la Frankfurt: *Legationes turcicae. Epistolae quatuor* care figurează în colecția gălățeană, la cota I 1246)

Acestă tipăritură este impresionantă prin simplitate și eleganță, cu textul liniar, cu tipar negru, înfrumusețat doar cu trei inițiale gravate tipărite, respectiv inițiala de început a prefetei, inițiala primei scrisori datată Vienna, Austriae sept. 1554 și inițiala ultimului capitol.

Dar tipăritura a fost achiziționată de bibliofilul V.A. Urechia, considerăm noi, nu numai pentru valoarea dată de renumele tipografiei *Plantin*, ci și pentru faptul că apar zece referințe despre provinciile românești: *Transilvania, Danubius, Moesiae superioris, Thracibus...*

A doua tipăritură plantiniană, legată în piele crudă, având ca întăritură un text manuscris în latină, este *Nomenclator omnium rerum propria nomina variis lingvis explicata indicans*, autor Hadriano Ivnio Medico (Hadrianus Junis), ediția a treia (Antverpiae: Ex officina Christophori Plantini, 1583 4f. nenum., 432p., 33 f.nenum. Cota I.1244; 120x100 cm).

Volumul ornat cu inițiale tipărite doar la început de capitole are înscris pe forțaț o semnătură manuscrisă *Ioannes Coridin*, iar pe foaia de titlu semnătură manuscrisă *K. Antoniu*. Pe foaia de titlu, patronul bibliotecii, istoricul V.A. Urechia a făcut următoarea însemnare manuscrisă: *Biblioteca Urechia. Galați nr. 5958*.

Volumul achiziționat de V.A. Urechia în 1883 este un dicționar explicativ în limba latină, cu corespondență în franceză, italiană, germană, spaniolă și greacă, uneori și în alte limbi. Materialul este organizat tematic, cu referințe bibliografice din 312 scriitori greci și latini (Anacreon, Aristophanes, Catullus, Euripides, Homerus, Lucretius, Sophocles, Virgilius Maro), medici, filozofi (Apollonius, Boetius, Cato, Hippocrates, Pythagora, Seneca), istorici și oratori (Apuleius, Demosthenes, Diodorus Siculus, Herodotus, Marcus Cicero), Xenophon), teologi (Augustinus, Epiphanius, Hieronymus), juriști (Caius, Papinius, Theophilus) etc... Temele sunt foarte variate: părți ale corpului uman, fructe și legume, insecte, animale, instrumente muzicale, conducători militari, navali, țări, regiuni, populații, ape etc.

Și acest dicționar conține informații **daco-romanica**: (Danubius, Ister, Donouwe, Thraciae flu. Mysia superiore flu., Solina; Hierasus, flu. Moldavia, Pruth; la capitolul Regiones este menționată *Dacia, Scyth. Regio. Moldauia, Walachia; Dacia mediterranea, Sibenburg, Transilvania, orașele (oppida) Alba Iulia, Apulum, Weissenburg germ., Urbs clarissima Hungariae, Claudiopolis Hung. op. Colosuar, Hung. Clausburg*.

Achiziționând aceste două titluri, scormonitorul și căutătorul de rarități bibliofile, V.A. Urechia, a selectat titlurile după renumele tipografiei *Plantin*, dar a urmărit și completarea colecției sale de cărți vechi străine cu știri despre români.

Cel mai frumos exemplar, imprimat de celebra tipografie de la Anvers, este o descriere de călătorie în Țara Sfântă, autor fiind Nicolas VII Christoph

Radziwill (1549-1616), participant la mai multe expediții militare contra suedezilor și moscoviților, mareșal și palatin al curții de la Vilno (Vilnius), aparținând de renumita casă Radziwill, una dintre cele mai puternice familii lituaniano – poloneze, ai căror membri, după 1518, purtau titlul de prinți ai Sfântului Imperiu Romano – German.

Cartea sa de călătorie intitulată *Ierosolymitana peregrinatio...* Antverpiae, Ex officina Plantiniana, apud Vidum et Filios Ioannis Moreti, 1614 (6f, 308p., 5 f. grav., cota V2003, 16x10,5 cm) a apărut prima dată la Cracovia, în 1578, și este tipărită de ginerele lui Ch. Plantin, Moretius.

Pe forțaț din nou un text decupat dintr-un catalog, ce indică raritatea acestei scrieri: *Nr. 497. Terre-Saint. Ierosolymitana peregrinatio illustr. principis Nic. Chr. Radzivili, ducis Olicae, Palatini Vilnensis, etc., primum à Th. Tretero, ex polonico sermone in lat. translata, nunc aucta. Antuerpiae, ex offic. Plantiniana, 1614, pet. in fol., beau titre gr., vél. a recouvrem (Rare)*.

Deasupra acestei etichete, pe forțaț, este următorul text manuscris: „*Ce voyage est très estimé dit M.L'abbé Langlet Dufre/s/ noy*”

Pagina de titlu este frumos gravată. Meticulos gravate sunt și cele cinci inițiale incluse în textul tipărit. Dacă textele ieșite din imprimeria Plantin sunt sobre, urmărindu-se în primul rând rigoarea științifică, podoabele tipografice fiind risipite cu discreție,

în acest volum de dimensiuni impresionante apar trei gravuri: două ilustrări la psalmul CVI și un plan cu 32 de locații - *Planta Basilicae Ierosolymitanae et interior ac exterior S. Sepulchri delineatio*, planul Bisericii creștine din Ierusalim cu Sfântul Mormânt, Capela Sf. Elena, locul arătării Mântuitorului, Biserica Sfintei Învieri, Dealul calvarului etc.

Acest volum este o mărturie a migalei cu care se tipărea o carte, care suportă cu demnitate trecerea veacurilor, dar și știința și arta bibliofilului V.A. Urechia de a aduna cărți rare, frumos tipărite, pentru a forma la Galați o bibliotecă de ținută europeană.

Edițiile Plantin sunt un segment din istoria tiparului, din categoria *rarissime*.

Bibliografie

1. *Nouvelle Biographie Générale depuis les temps les plus reculés jusqu'à nos jours*/Publiée par MM. Firmin Didot Frères sous la direction de M. Le Dr. Hoefler Paris, Firmin Didot Frères et Cie, Éditeurs, Tom.40, 1866, col.410-413.

2. Olteanu, Virgil. *Din istoria și arta cărții : Lexicon*. București, Editura Enciclopedică, 1992, p. 283.

Din presa gălățeană a primului deceniu al secolului al XX-lea (V)

Leonica Roman

În data de **29 iunie 1910** apare la Tipografia „Moldova” unicul număr din *Filo-Sophia*.

La **15 august 1910** ia ființă *Mângâierea*. Organul Societății de Ajutor Reciproc din Galați, fiind imprimată la Tipografia „Nouă”, Teodor C. Dimitriade. Apare în

perioadele 15 august-15 decembrie 1910, 24 decembrie 1911-15 aprilie 1912, dar și în 20 martie 1911, totalizând 11 numere. La

început, are o periodicitate lunară, iar de la 1 decembrie 1910 frecvența este neregulată. Numărul din 1 noiembrie

1910 are un supliment alcătuit dintr-o singură foaie. Din 15 decembrie 1910 este imprimată la Tipografia „Moldova”, iar din 24 decembrie 1911 la Tipografia „Dunărea”, Frații Romulus-George Cristescu. Trebuie menționat faptul că în iulie 1910, înainte de apariția primului număr, s-a publicat un număr nenumărat, distribuit gratuit, ce conținea un apel al Societății „Mângâierea”, acesta purtând mențiunea: ediția a IV-a.

Primul număr din *Ancheta. Ziar popular de informațiuni și anchete* iese de sub lumina tiparului în data de **26 octombrie 1910** la Tipografia „Nouă”. După o întrerupere de aproape 17 ani, reapare săptămânal în perioada **12 iunie-10 iulie 1927** (XVI: 1-5), sub conducerea unui comitet, la numerotare socotind și anii de întrerupere. La reapariție are subtitlul: *Ziar independent democrat* și este imprimat la Tipografia „Munca”.

În **decembrie 1910** ia naștere *Igiena satelor. Revistă de popularizare*, avându-i ca directori pe N.

Lapteș, I. Bordea, C. Filipescu, medici primari ai județelor Fălciu, Vaslui și Tecuci.

În articolul „Ce voim?” al acestui periodic, redacția arată necesitatea și menirea publicației:

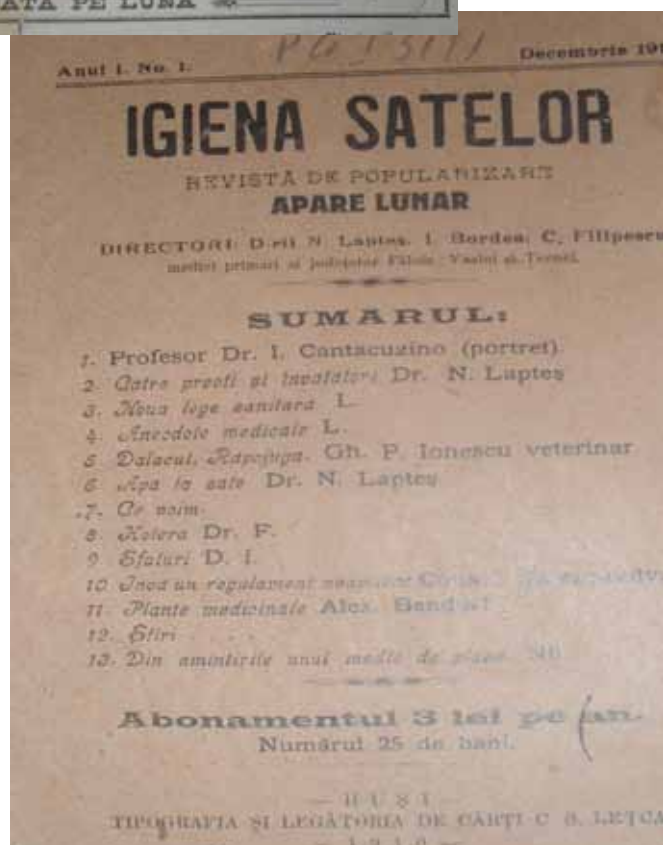
„Scopul nostru este să umplem un gol foarte simțit în mulțimea de reviste și ziare ce apar în țară.

Ne vom osteni să popularizăm cât mai bine și pe înțelesul tuturor, toate științele în legătură cu igiena.

Noi ne adresăm în special preoților, învățătorilor, administratorilor de plasă, magistraților, medicilor, într-un cuvânt tuturor intelectualilor satelor și tuturor acelor cari se interesează de însănătoșirea și progresul satelor noastre.” (1)

Apare în perioadele **decembrie 1910-iunie**

1912 și martie-august 1916, la început la Huși și apoi la Galați, având o periodicitate

lunară. Din ianuarie 1912 îl menționează ca director și pe Al. Bendorf. În anul 1916 redacția și administrația se află la Galați, pe strada Grădina Veche nr. 18. Inițial este tipărită la Tipografia și legătoria de cărți C.S. Lețca, Huși, iar din mai 1916 la Tipografia „Moldova” din Galați.

În perioada **1910–12 ianuarie 1911** se publică *Spuse din trecut și prezent. Chestiuni de Edilitate*, la Galați, la Tipografia „Buciumul Român”, Petru P. Stănescu, având o periodicitate neregulată. Începând cu nr. 7 din 1910 apare cu titlul: *Spuse în trecut și prezent pentru a călăuzi în viitor Reforma Electorală*. Adaugă un al doilea subtitlu: *Foae Săptămânală* între numerele 3 și 6 din anul 1910.

Între **1910 și 1911** apare *Acțiunea liberală*.

Tot în **1910**, la Șerbești, Galați își face apariția publicația *Der Waldteufel von Șerbești. Absolut nicht amtliches Organ der freien Wald – und Wiesengemeinde, Fachzeitung für Wild – und Herzensdiebe, Busch – und Nachtbirjarklepper, Wegelagerer, Forst und Baufröher, Sonntagsjäger und sonstige Verbrecher und Müssiggänger*.

Primul deceniu al secolului al XX-lea poate fi caracterizat drept o perioadă de timp fructuoasă pentru activitatea publicistică de pe meleagurile gălățene. Alături de ziare, revistele au apărut în număr mult mai mare decât în secolul al XIX-lea. Împreună cu publicațiile ce au luat naștere în secolul anterior, cele apărute la început de secol XX, în acest colț de țară, sub coordonarea unor mari personalități cum ar fi Const. Graur, I. Burbea, Const. Z. Buzdugan, au avut un rol important în procesul de promovare și dezvoltare al culturii naționale.

NOTE:

1. *Ce voim*. În: *Igiena satelor. Revistă de popularizare*, an 1, nr. 1, decembrie 1910, p. 13.

BIBLIOGRAFIE

Monografii:

DICȚIONARUL general al literaturii române. Vol. 1-6. București: Univers Enciclopedic, 2004-2007.

HANGIU, I. *Dicționarul presei literare românești: (1790 – 2000)*. Ed. a 3-a. București: Editura Institutului Cultural Român, 2004.

HÂNCU, Gheorghe. *Presa gălățeană:*

[*manuscris*], [196-?]. Deținător: Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați.

MUNTEANU, George. *Galații: Partea II: 1900-1938: Oameni și fapte: În presă, literatură, comerț, etc.* Galați: Tipografia „Eminescu”, [1938].

PUBLICAȚIILE periodice românești (ziare, gazete, reviste). Tom. 1. București: Librăriile Socec & Comp., 1913. Tom. 2. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1969.

RĂDUICĂ, Georgeta; Răduică, Nicolin. *Calendare și almanahuri românești: 1731-1918: Dicționar bibliografic*. București: Editura Științifică și enciclopedică, 1981.

IDEM. *Dicționarul presei românești: (1731 – 1918)*. București: Editura Științifică, 1995.

Articole:

BUZDUGAN, C.Z. *Descentralizare*. În: *Dunărea de Jos. Revistă literară culturală*, an 1, nr. 1, 7 septembrie 1908.

CE voim. În: *Igiena satelor. Revistă de popularizare*, an 1, nr. 1, decembrie 1910.

COMITETUL Federației Zioniştilor din România. Primul articol al publicației. În: *Buletinul Comitetului Federației Zioniştilor din România*, nr. 1, 15 ianuarie 1904.

DREPT program. În: *Buletinul judiciar. Publicațiune lunară a instanțelor judecătorești din circumscripția Curții de Apel din Galați*, an 1, nr. 1, 15 ianuarie 1910.

GRAUR, Const. *Gândul nostru*. În: *Învierea: Organ al mișcării culturale din județul Covurlui*, nr. 1, 15 ianuarie 1903.

GURUIANU, Virgil. *Publicații periodice gălățene*. În: *Dominus*, nr. 31, septembrie 2002.

IDEM. *Publicații periodice gălățene*. În: *Dominus*, nr. 35-41, decembrie 2002-iunie 2003.

PRIMUL cuvânt. În: *Ancora: Organul Partidului Conservator*, nr. 1, 17 iulie 1903.

STEGARUL liberal. Ziar liberal național, nr. 1, 12 octombrie 1903.

Colecția de referințe, instrument esențial al serviciilor de informare ale Bibliotecii „V. A. Urechia”

Camelia Toporaș

Serviciile de referințe ale unei biblioteci au drept obiectiv principal satisfacerea nevoilor educaționale și de informare ale utilizatorilor bibliotecii, având un impact deosebit în relația dintre bibliotecă și publicul ei. Pentru realizarea acestui obiectiv, bibliotecarii de referințe ajung adesea să instruiască utilizatorii cu privire la modul de folosire a instrumentelor pe care o bibliotecă le pune la dispoziție, oferind asistența lor specializată în selectarea resurselor care răspund cel mai bine solicitărilor. Un element esențial în cadrul acestui proces este reprezentat de existența unei colecții de referințe la zi care să acopere toate domeniile cunoașterii.

Enciclopedii, dicționare, atlase, ghiduri, resurse statistice, indexuri reprezintă acele categorii de documente ce pot fi găsite în mod uzual în cadrul unei colecții de referințe a unei biblioteci, indiferent dacă acestea sunt în format tradițional sau în format electronic. Aceste documente nu fac parte dintre cele ce pot fi găsite în orice bibliotecă personală, sunt costisitoare, dar în același timp esențiale și necesare oricărei biblioteci publice, dimensiunea unei astfel de colecții depinzând de posibilitățile fiecărei instituții în parte.

Conform politicii uzuale a bibliotecilor, această colecție nu circulă în afara bibliotecii pentru a putea fi permanent la dispoziția utilizatorilor sau a bibliotecarilor care desfășoară activități de îndrumare sau de cercetare aprofundată.

Ca orice altă colecție a unei biblioteci și cea de referințe capătă valoare nu atât prin dimensiune, cât mai ales prin actualitatea informației și prin capacitatea documentelor incluse în ea de a răspunde cererilor de informare ale utilizatorilor, cât și prin potențialul de a face trimitere spre alte surse de interes.

Printre criteriile pe care trebuie să le îndeplinească documentele din cadrul unei astfel de colecții se numără:

- actualitatea informației, în special în cazul științelor aflate într-un permanent proces de inovare;
- calitatea informației care trebuie să prezinte garanția calității dată de autor sau editor;
- ușurința accesării informațiilor dorite în

cadrul documentului, ceea ce presupune ordonarea acestora pe baza unor principii clare, respectiv existența unor indexuri de nume, instituții, subiecte care să ofere garanția orientării rapide spre subiectul căutat;

- varietatea documentelor, care trebuie să acopere toate domeniile de interes, să aibă deci un profil enciclopedic, care să corespundă structurii colecțiilor bibliotecii publice;
- nivelul informației, colecția trebuind să fie accesibilă pentru o gamă largă de utilizatori, să ofere răspunsuri pornind de la necesitățile elevilor până la cele mult mai avansate ale unor căutări specializate;
- diversitatea lingvistică, referindu-se la posibilitatea de a accesa informații de nivel enciclopedic în limbi de circulație internațională;
- existența bibliografiilor specializate din diverse domenii care să orienteze în căutări mult mai specializate (Bibliografia Română Veche, Bibliografia Română Modernă);

Un element esențial al oricărui material de referință este existența indexului, prezența acestuia furnizând garanții în plus în ceea ce privește calitatea documentului și a utilizării acestuia, oferind o analiză suplimentară asupra textului lucrării, elemente, din păcate, mai puțin cunoscute și apreciate de utilizatori, de unde vine și rolul bibliotecarului în instruirea celor aflați în căutarea de informație.

În cazul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, colecția de referințe este disponibilă în spațiul *Biroului Informare bibliografică*, compartiment aflat în structura *Serviciului Referințe*. Situată în imediata proximitate a intrării în bibliotecă, colecția este accesibilă utilizatorilor care au nevoie de informații succinte, putând răspunde întrebărilor simple, factologice ale utilizatorilor, dar și celor care, având teme de cercetare mai complexe, sunt îndrumați în acest spațiu de către bibliotecarii de serviciu aflați la Pupitrul de Referințe din holul central al bibliotecii.

Cele două activități esențiale legate de colecția de referință sunt oferirea de informații și instruirea în ceea ce privește folosirea unor astfel de instrumente. Această colecție joacă un rol important și în ceea ce privește oferirea unui alt tip de serviciu specific bibliotecii gălățene, referințele prin messenger, accesibile în cadrul secțiunii *Întreabă bibliotecarul*, prin intermediul serviciilor consacrate de mesagerie instantanee sau prin intermediul widget-ului ce poate fi accesat în aceeași secțiune, fără a necesita instalarea unui program dedicat.

Structurarea colecției în cazul bibliotecii

gălățene a fost realizată pe domenii de interes, organizarea acesteia asigurând regăsirea rapidă a informației în scopul rezolvării cererilor de informare ale solicitanților. Cunoașterea colecției reprezintă o garanție a succesului în procesul de rezolvare a solicitărilor utilizatorilor, dar și în cel de actualizare a acesteia în conformitate cu cerințele acestora. Procesul de actualizare este permanent, astfel încât colecția să poată fi menținută la o dimensiune care să implice ușurință în manevrare și utilitate atât pentru bibliotecarii de referințe, cât și pentru publicul care accesează acest serviciu. Se pune accent în special pe completarea colecției și pe înnoirea informației și nu pe dublarea informației existente. Colecția este permanent evaluată în vederea înlăturării materialelor depășite moral sau fizic sau care nu-și găsesc utilitatea ca material de referință, un indicator fiind reprezentat de eficiența pe care materialele incluse o dovedesc în rezolvarea nevoilor de informare ale utilizatorilor bibliotecii. În momentul de față, colecția include un număr de aproximativ 1300 de volume din toate domeniile cunoașterii.

Un domeniu special al colecției, legat de activitatea de constituire a bibliografiei locale și adesea solicitat de utilizatori, este cel dedicat județului **Galați**, unde pot fi găsite monografii sau ghiduri turistice ale Galațiului, dar și lucrări dedicate unui anumit aspect al vieții acestuia, precum:

Muzee și monumente gălățene de Corneliu Stoica, *Școala gălățeană* de Ioan Brezeanu și Gh. S. Ștefănescu, *Istoria orașului Galați* de Paul Păltănea, *Ierarhi și preoți de seamă la Dunărea de Jos* de Eugen Drăgoi etc. dar și *Anuarele bibliografice* constituite în cadrul Bibliotecii „V. A. Urechia”, începând cu cel dedicat anului 1968.

Un alt domeniu, destinat în special bibliotecarilor, este cel al **Biblioteconomiei**, în care pot fi găsite lucrări specifice acestei științe, de la dicționare explicative sau de știința informării până la studii de bibliologie și istorii ale cărții sau bibliografiei.

În domeniul **Asociații – Organizații – Uniunea Europeană** pot fi regăsite enciclopedii ale Uniunii Europene, cataloage ale organizațiilor neguvernamentale sau ale instituțiilor publice, ghiduri ale mass-mediei românești.

Alte secțiuni ale colecției de referințe sunt dedicate domeniilor **Filosofie – Psihologie, Religie – Mitologie, Politică – Sociologie, Științe economice, Drept, Educație – Carieră – Timp liber, Tradiții – Mod de viață**, structurate astfel încât să acopere o diversitate de domenii, dar să asigure și o folosire eficientă a spațiului dedicat colecției.

O atenție deosebită a fost acordată secțiunii

Lingvistică – Literatură, unde au fost selectate cele mai importante dicționare ale limbii române, îndreptare, enciclopedii, dicționare de argou, de sinonime, omonime, neologisme, epitete, termeni lingvistici, respectiv dicționare de științe ale limbii. Tot aici sunt incluse dicționare de aforisme, expresii, maxime, proverbe și zicători sau cele de citate ale unor autori renumiți sau dicționarele onomastice.

Dicționarele și istoriile literaturii române reprezintă surse importante în obținerea informațiilor despre scriitorii români și a referințelor esențiale despre aceștia, ocupând un loc important în activitatea de cercetare alături de *Bibliografia Românească Modernă* și de *Dicționarul de pseudonime* al lui Mihail Straje. Alături de lucrările dedicate limbii și literaturii române se află și cele dedicate principalelor limbi de circulație internațională, precum engleza, franceza, germana sau italiana, reprezentate prin dicționare de limbă sau specifice literaturilor respective. Astfel, în ceea ce privește literatura franceză poate fi consultat *Le petit Robert: dictionnaire des noms propres* sau

Dictionnaire des littératures de langue française, în 8 volume, dintre care 4 dedicate literaturii franceze și 4 scriitorilor de limbă franceză.

Secțiunea de **Medicină – Sănătate** oferă o selecție de lucrări cu caracter medical printre care se numără agende medicale, atlase sau lucrări concise, precum dicționare de examinare medicală, de balneoclimatologie și

de terapii naturale sau enciclopedii de plante medicinale, fitoterapie, de vitamine și substanțe minerale.

În ceea ce privește domeniul științelor, acesta a fost împărțit într-o secțiune de **Științe exacte** și una de **Științe aplicate**, aici putând fi consultate dicționare sau enciclopedii din sfera matematicii, chimiei, fizicii, astronomiei sau informaticii. Un loc important îl ocupă *Istoria generală a științei* în patru volume, respectiv enciclopediile de știință și tehnică, dicționarele de invenții și inventatori, sau dicționarele tehnice în limbi de circulație internațională. *McGraw-Hill Encyclopedia of Science & Technology* impresionează prin diversitatea domeniilor abordate, volumul dedicat indexului ușurând căutarea în cele 19 volume ce pot răspunde curiozității științifice a oricărui novice sau pot îmbogăți experiența științifică și tehnică a cunoscătorilor acestui domeniu, biblioteca gălățeană oferind posibilitatea de a răsfoi cea mai recentă ediție a enciclopediei, apărută în 2007.

În ceea ce privește domeniul științelor naturii, pe lângă enciclopedii ale plantelor în limba română, terminologii și compendii, o achiziție valoroasă este

reprezentată de *Nature : Encyclopédies Bordas* în 20 de volume, ultimul beneficiind de index și ilustrații sonore.

Secțiunea de **Artă – Cultură – Civilizație** oferă importante resurse în ceea ce privește cultura și civilizația romană, egipteană, greacă, africană, egipteană, dar și cunoscuta *Istorie a culturii și civilizației* în 13 volume sub semnătura lui Ovidiu Drimba, precum și lucrări valoroase, de referință, din domeniul artelor plastice, al muzicii și arhitecturii, al teatrului și cinematografului sau al patrimoniului universal.

Aria dedicată enciclopediilor este bogat reprezentată de lucrări în limba franceză, precum *Alpha – Encyclopédie – La Grande encyclopédie universelle en couleurs* în 14 volume, *Axis : L'Univers Documentaire* oferind în 17 volume dicționar, dosare și index alfabetic, *Grand Larousse Universel* în 15 tomuri sau *Encyclopaedia Universalis : Corpus*. Aceasta din urmă reprezintă o prețioasă sursă de referință pentru vorbitorii de limbă franceză sau pentru cei care studiază această limbă, cele 28 de volume oferind răspunsuri la întrebări din toate domeniile cunoașterii prin intermediul celor peste 50.000 de intrări și 32.000 de ilustrații.

În ceea ce privește limba engleză, aceasta este reprezentată prin *New Age Encyclopedia* în 20 volume, inclusiv index, *Encyclopedia Americana* în 29 de volume, și, mai ales, de *The New Encyclopaedia Britannica* în 32 de volume, cea mai veche enciclopedie de limbă engleză, editată pentru prima oară între 1768 și 1771 la Edinburgh și structurată în trei părți: *Micropaedia* (referințe scurte și ghid pentru *Macropaedia*), *Macropaedia* (articole mai complexe) și *Propaedia* ce oferă o prezentare ierarhică a cunoașterii umane, în scopul înțelegerii contextului unui anumit subiect.

Brockhaus : Enzyklopädie în 30 de volume constituie cea mai mare enciclopedie de limbă germană, prima dată apărută între 1796 și 1808 la Leipzig și reprezintă o sursă de bază pentru cei care studiază limba germană.

Dedicată cu predilecție elevilor este *Britannica Student Encyclopedia* în 16 volume ce oferă informații și asistență în rezolvarea temelor de limbă engleză, pe lângă fotografiile fiind accesibile grafice, hărți și tabele ce explică subiecte și concepte pe înțelesul copiilor.

În secțiunea de **Biografii** a colecției de referințe regăsim enciclopedii dedicate personalităților din istorie, știință, literatură sau cultură, aici putând fi răsfoit și celebrul *Who's Who în România*.

Geografie – Geologie – Ecologie este domeniul în care pot fi găsite enciclopedii ale popoarelor, atlase geografice, enciclopedii ale recordurilor geografice sau lucrări de referință extrem de utile, precum *Enciclopedia geografică a României* sub semnătura lui Dan Ghinea sau lucrarea apărută sub auspiciile Academiei Române, *Geografia României* în 5 volume, ultimul apărut în 2005.

Din domeniul **Istoriei – Arheologiei** nu

puteau să lipsească volumele *Bibliografiei Istoriei a României* sau enciclopediile, dicționarele și atlasele istorice care oferă o viziune asupra momentelor istorice cheie, pornind de la primele civilizații până în zilele de astăzi.

Nici domeniul **Sport – Turism** nu a fost uitat, putând fi consultate ghiduri turistice, hărți rutiere ale României și Europei sau lucrări de referință, precum *Istoria sportului în România*, *Bibliografia educației fizice și sportului* sau *L'encyclopédie du football*, lucrare ilustrată, în limba franceză, despre lumea celui mai popular sport al secolului XX, fotbalul.

Astfel, colecția de referințe a Bibliotecii „V. A. Urechia” oferă, într-un spațiu dedicat, un volum de informații uriaș într-un număr restrâns de volume, reprezentând un instrument esențial în asigurarea calității serviciilor de referințe oferite utilizatorilor bibliotecii.

Orientarea pe care o capătă în ultima vreme bibliotecile spre mediul digital este valabilă și în situația colecției de referințe care, alături de materiale în format tipărit, își poate găsi un echivalent în corespondentul său în mediul electronic. Fie că este vorba de enciclopedii în format electronic, care se caracterizează prin ușurința accesării și descoperirii referințelor sau de alte tipuri de resurse disponibile în Internet, condiția esențială pe care acestea trebuie să o îndeplinească este aceea legată de garanția calității și actualității acestora. În secțiunea *Referințe* din cadrul colecției de *Resurse electronice* disponibile pe site-ul bibliotecii, există un corespondent în mediul electronic al colecției de referințe, ce trimite spre un număr de 181 de resurse din mediul electronic de tipul enciclopediilor și dicționarelor, analizate și adnotate de bibliotecarii din cadrul *Biroului Referințe electronice & Internet*.

Provenind din combinarea cuvintelor grecești *enkyklios* (cerc) și *paideia* (al învățării), ceea ce ne duce cu gândul la „cercul cunoașterii”, termenul de enciclopedie ne oferă o imagine sugestivă asupra a ceea ce trebuie să reprezinte orice colecție de referințe bine constituită, care prin gama de cunoștințe pe care o acoperă, oferă informații în format concis referitoare la oameni, locuri, lucruri, evenimente, activități și concepte, reprezentând baza de la care poate fi pornită orice activitate de informare sau documentare.

Controlul Bibliografic Universal - VIAF

Dorina Bălan

Nevoia de regăsire și grupare a informațiilor privind creatorii documentelor existente în biblioteci, datele privind identificarea acestora, eliminarea omonimiei, dar mai ales extinderea conceptului de control bibliografic universal au determinat o serie de specialiști în biblioteconomie

să caute soluții viabile pentru înlăturarea redundanței și a contradictoriului care existau în acest domeniu.

În anul 2002, trei mari centre de organizare a informațiilor: - Biblioteca Congresului (Library of Congress - LC), Biblioteca Națională a Germaniei (Deutsche National Bibliothek - DNB) și OCLC (Online Computer Library Center) - au preluat inițiativa creării unui proiect menit să găsească o modalitate inovatoare de consolidare a cooperării între biblioteci prin punerea în comun a lucrărilor. S-a propus elaborarea unui model virtual de fișiere de autoritate pe plan internațional intitulat VIAF (Virtual International Authority File). În prima fază, fișierele de autoritate pentru nume de persoane ale LC - NACO (Nume de Autorități ca Parte a Programului pentru Catalogarea Colectivă) au fost legate cu fișierele de autoritate pentru persoane ale DNB - PND (Personennamendatei - Fișierul de Autoritate pentru Nume), folosind algoritmi și software dezvoltate de OCLC. A doua fază a constat în recoltarea de metadate pe serverele OCLC.

Procesul de înscriere în acest proiect a bibliotecilor și a instituțiilor care se ocupă cu prelucrarea informațiilor a fost coordonat de Barbara Tillett.

Deși intenția realizatorilor este ca VIAF să colecteze toate datele din fișierele de autoritate ale bibliotecilor lumii, momentan este un serviciu internațional menit să ofere acces centralizat doar la informațiile despre persoane sau colectivități conținute în cele două tipuri de autorități ale bibliotecilor participante. VIAF este conceput ca o componentă a webului semantic pentru a permite utilizatorului să reutilizeze informațiile, alegând

forma numelui de persoană sau a colectivității, în funcție de limba sau alfabetul propriu.

Organizațiile participante sunt:

1. Biblioteca Congresului - Library of Congress, dar și NACO (Nume de Autorități ca parte a Programului pentru Catalogarea Colectivă);
2. Biblioteca Națională a Germaniei - Deutsche National Bibliothek;
3. OCLC (Online Computer Library Center);
4. Biblioteca Națională a Franței - Bibliothèque Nationale de France;
5. Biblioteca Națională a Suediei. Kungl. biblioteket - Sveriges nationalbibliotek;
6. Biblioteca Națională a Cehiei - Národní knihovna České republiky;
7. Biblioteca Națională din Israel - National Library of the State of Israel;
8. Biblioteca Alexandria din Egipt - Library of Alexandria, Egypt;
9. Biblioteca Națională a Spaniei - Biblioteca Nacional de España;
10. Biblioteca Apostolică din Vatican - Vatican Library, Vatican City;
11. Biblioteca Națională a Elveției - Schweizerische Nationalbibliothek;
12. Biblioteca Națională a Portugaliei - Biblioteca Nacional de Portugal;
13. Institutul Central de Catalogare Unică a Bibliotecii din Italia - Istituto Centrale Per Il Catalogo Unico Delle Biblioteche Italiane (ICCU);
14. Biblioteca Națională a Australiei - National Library of Australia;
15. Institutul de Cercetare Getty - Getty Research Institute;
16. Catalogul Colectiv al Poloniei - Nukat;
17. Biblioteca și Arhivele din Canada - Library and Archives Canada;
18. Biblioteca Națională a Ungariei - Biblioteca Națională Széchenyi;
19. Institutul Național de Informatică (Japonia) - National Institute of Informatics (Japón).

VIAF funcționează pe baza unui program dezvoltat de Centrul de cercetare al OCLC care a plecat de la experiența anterioară a WorldCat Identities, dar a avut în vedere și punerea în practică

a principiilor FRBR. Criteriile de combinare a câmpurilor se bazează pe principiul tehnologiilor de „data mining” (extragerea datelor) care exploatează punctele de acces pentru autorii din documentele aflate în fișierele bibliografice ale partenerilor și din WorldCat. Înregistrările de autoritate, cu toate formele lingvistice ale numelor, provin din informațiile vărsate în timpul procedurilor de combinare a numelor și din datele existente în înregistrările de autoritate și înregistrările bibliografice sursă, rezultând o singură formă autorizată a numelui.

La data de 18 februarie 2011, datele conținute (1) de VIAF erau:

- 18,4 milioane de înregistrări sursă;
- 14,5 milioane de colectivități;
- 6,2 milioane de legături între înregistrările sursă;
- 2,4 milioane de grupuri.

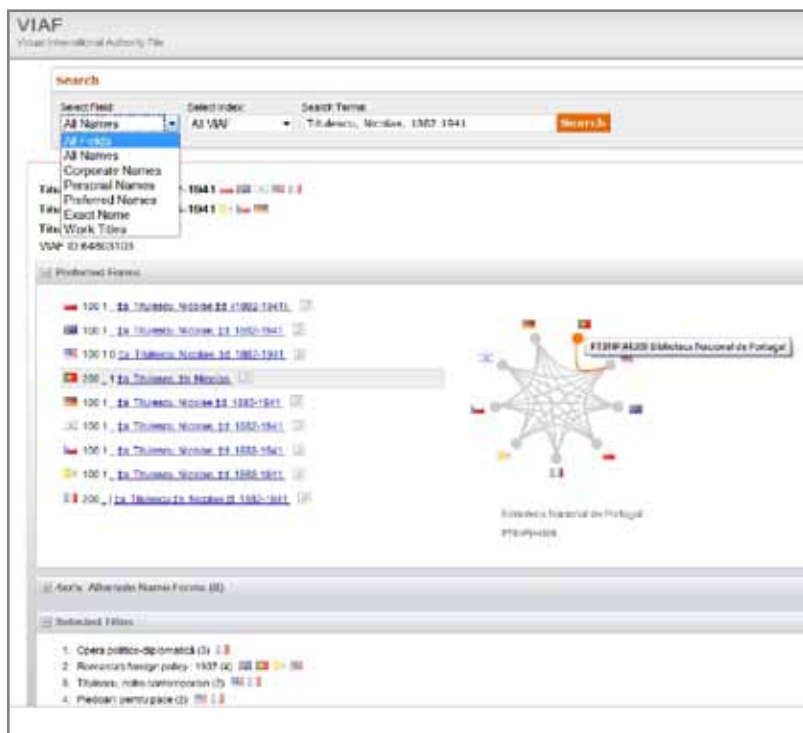

Fig. 1

Interfața căutărilor în VIAF este destul de prietenoasă, informațiile dorite putând fi selectate, fie din toată baza de date, alegând toate domeniile sau toate numele existente, fie după numele colectivității, numele personal, forma preferată (autorizată), numele exact, variantele de nume sau titlul lucrării (Fig. 1).

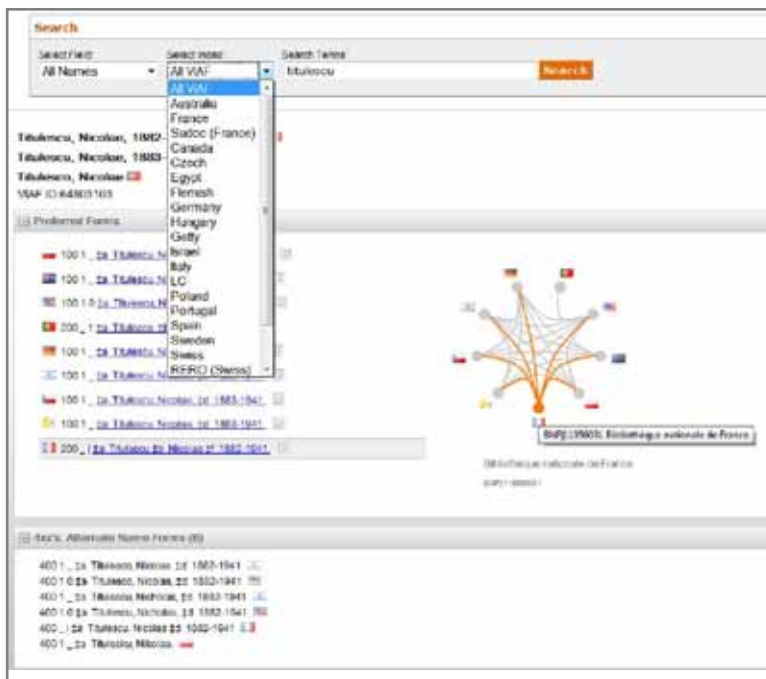

Fig. 2

O altă fereastră (fig. 2) permite căutarea fie în VIAF, fie numai la una dintre țările partenere, incluse în proiect. Regăsirea informației oferă și posibilitatea de a vedea care este țara ce specifică forma numelui apărută în afișare, ponderea existenței sub această formă a numelui, dar și bibliotecile care au preluat această formă. În fig. 1 se observă că forma oferită de Biblioteca Națională a Portugaliei pentru numele Nicolae Titulescu nu a fost preluată decât de Library of Congress/NACO.

Forma pusă la dispoziție de Biblioteca Națională a Franței (Fig. 2) a fost preluată de toate țările participante care dețin lucrări ale creatorului. Este de remarcat faptul că nu există date furnizate de Biblioteca Națională a României despre omul politic de origine română, deoarece aceasta nu este parteneră în proiect. La regăsirea datelor sunt puse la dispoziție și formele alternative ale numelui (variante de formă).

De asemenea, informațiile pot fi mai ample (Fig. 3) dacă accesăm butonul pentru selectarea titlurilor, unde se pot vedea lucrările creatorului sau care conțin date despre acesta și instituția care le deține, apoi operele în care creatorul este coautor, precum și țările grupate pe continente, reprezentate cartografic, care dețin înregistrări pentru creatorul sus-menționat.

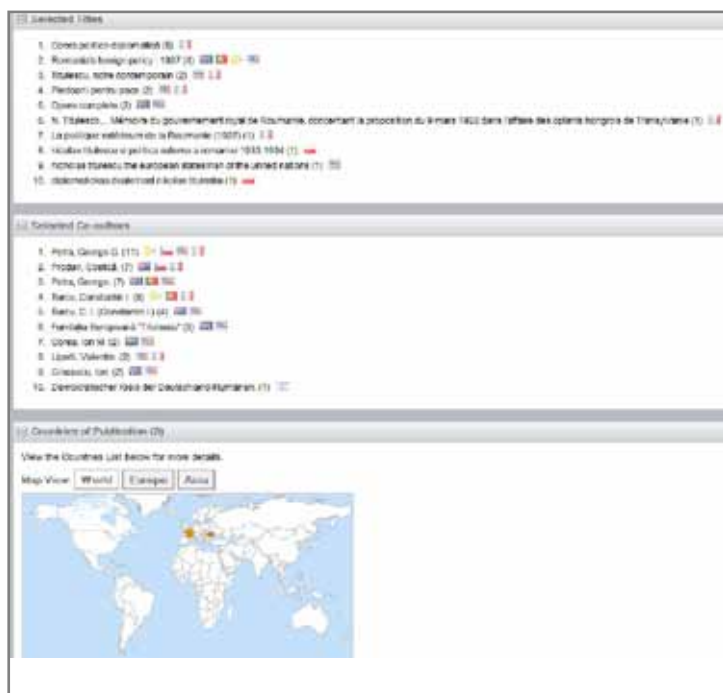

Fig. 3

Există o statistică a publicațiilor cu repartizare pe an, o listă a editurilor la care au fost publicate lucrările, apoi o fereastră care deține mai multe informații cu privire la persoana identificată, punând la dispoziție detalii privind: sexul, naționalitatea, limba originală și linkurile de unde provin informațiile, astfel încât persoanele care doresc mai multe date să le poată obține direct din pagină.

Următorul buton accesat poate oferi informații despre tipul de format bibliografic din care provine înregistrarea: MARC-21, UNIMARC, RDF etc., iar utilizarea ultimului buton ne informează despre partenerul care a adăugat datele, acțiunea realizată de acesta (adăugare sau ștergere), data și ora modificării.

Se pare însă că niciun sistem, oricât de amplu dorește acesta să fie, nu poate îngloba multitudinea

de cerințe ale diverselor comunități. Proiectul VIAF este o adevărată provocare pentru parteneri, dar și pentru potențialii colaboratori, prin încercarea de a satisface societatea biblioteconomică la nivel mondial. Modul în care va reuși ceea ce și-a propus depinde în cea mai mare parte de felul în care fiecare bibliotecă națională, care deține fișiere de autoritate, va înțelege că partajarea resurselor nu este decât un mijloc prin care noi, bibliotecarii, vom oferi informațiile de tip național sau vom putea prelua informațiile deținute de alte biblioteci în folosul utilizatorilor de pe întreg mapamondul.

Bibliografie:

1. Global Partners in Project to Enhance VIAF. În: Library of Congress. Disponibil la: <http://www.loc.gov/loc/lcib/08012/viaf.html>. Data consultării: [2011/09/18]
2. Hickey, Thom. VIAF and other Ids. În: Outgoing. Disponibil la: <http://outgoing.typepad.com/outgoing/2011/07/viaf-and-other-ids.html>. Data consultării: [2011/09/22]
3. VIAF: Fichier d'autorité international virtuel. În: OCLC. Disponibil la: <http://www.oclc.org/research/activities/viaf/201105-viaf-brochure-french.pdf>. Data consultării: [2011/09/20]
4. VIAF gets bigger and better. În: OCLC. Disponibil la: <http://www.oclc.org/developer/news/viaf-gets-bigger-and-better>. Data consultării: [2011/09/27]
5. VIAF: Virtual International Authority File. Disponibil la: <http://viaf.org>. Data consultării: [2011/10/5].

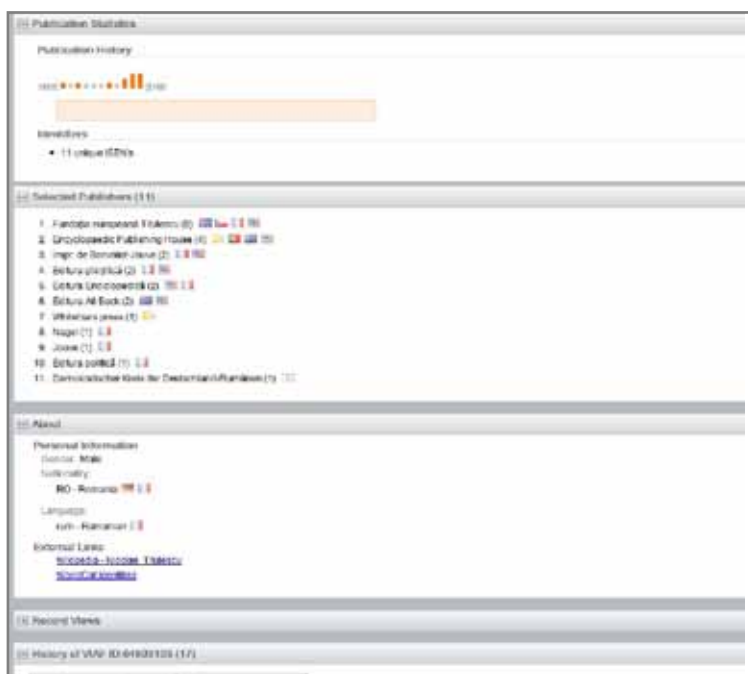

Fig. 4

Note:

1. OCLC. Disponibil la: <http://www.oclc.org/developer/news/viaf-gets-bigger-and-better>. Data consultării: [2011/09/23]

Un gest de iubire pentru părinții și bunicii noștri

Violeta Opaț

Cu ocazia zilei de 1 Octombrie – Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, Biblioteca „V.A. Urechia” a dorit să vină în întâmpinarea nevoii acestora de a-și petrece timpul liber într-un mod plăcut, propunându-le lectura unor cărți, vizionarea unor filme, precum și posibilitatea de a

socializa pentru a alunga singurătatea.

Ne-am adresat persoanelor vârstnice din municipiul Galați, îndeosebi celor care locuiesc în cartierul Țiglina I și la căminele pentru persoane vârstnice.

Obiectivele noastre au fost: insuflarea unei stări de bucurie în sufletele părinților și bunicii noștri care se simt singuri sau neglijați, conștientizarea de către ceilalți membri ai comunității a nevoii de iubire și respect a persoanelor vârstnice, stimularea comunicării între membrii comunității gălățene și, nu în ultimul rând, promovarea colecțiilor Bibliotecii.

Activitățile s-au desfășurat în perioada 03-07.10.2011, între orele 10.00 și 15.00, în Parcul din Țiglina I și la partenerii noștri: Centrul Multifuncțional de Servicii Sociale „Speranțe pentru vârsta a III-a”, Căminul pentru Persoane Vârstnice „Sfântul Spiridon”, Căminul pentru Persoane Vârstnice „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Și, spre bucuria noastră, seniorii gălățeni s-au arătat interesați de cărți, documentarul despre Mănăstirea Polovragi le-a trezit interesul, iar comediiile „Nea Mărin miliardar” și „Gaițele” i-au înveselit; și-au deschis inima și ne-au povestit

despre copiii și nepoții lor, despre cât de ocupați sunt aceștia. Nu s-a plâns nimeni, dar tristețea era acolo. S-au bucurat de prezența noastră, ne-au mulțumit și ne-au spus că ne mai așteaptă. Le-am promis că vom reveni.

Cât despre copiii care se întorceau de la școală însoțiți de bunici sau nu, pot spune că nu am cuvinte pentru a descrie entuziasmul cu care au scris pe panoul dedicat acestui scop gânduri și declarații de iubire pentru părinții și bunicii lor.

Iată câteva impresii:

„Mie îmi place ideea asta la nebunie și bunicii lor

le place. Îi iubesc mult pe bunicii mei. (Popescu Ștefan Cătălin - elev clasa a III-a, Școala Generală Nr. 7);

„Consider această acțiune a Bibliotecii foarte binevenită pentru atragerea cetățenilor la lectură și o oarecare educație

de masă.” (Carp Vasile – pensionar);

„Un eveniment extraordinar, bine amplasat, extraordinar coordonat, în cadrul căruia cititorul mic și mare se regăsește într-o clipă de răgaz și armonie.” (Nicoleta Cristea – mămică);

„Sunteți foarte draguți! E o idee foarte bună!” (Fam. Bezman - pensionari, foști ingineri horticoli);

„Vă admir că ați luat această inițiativă. Numai citind, ne dăm seama cât valorează o carte.” (Popescu Didina – pensionară);

„Am întrebat-o pe mama dacă este joi ca să vin în parc pentru că am auzit că veți veni și joi cu cărți și să deseneze și să scrie copiii pe panou gânduri frumoase pentru bunicii lor.” (Dragu Daria – elevă clasa a III- a, Școala Generală Nr. 7).

Ne-am dorit și ne-am bucurat că demersul nostru a reușit să fie un îndemn la respect și iubire adresat tuturor membrilor comunității gălățene.

„Biblioteca, arc peste timp” - aplicație a Școlii de Vară pentru Tinerii Bibliotecari

Paula Balhui

În perioada 5-10 septembrie 2011, s-au desfășurat la Bran cursurile Școlii de Vară pentru Tinerii Bibliotecari. Organizatorii evenimentului au fost Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR) și Fundația IREX.

Au participat 12 bibliotecari din biblioteci publice din țară care, dornici de cunoaștere, au dobândit și au aprofundat noțiuni despre : leadership, advocacy, digital story și multe alte cunoștințe specifice managementului de proiect.

Pentru a participa la Școala de Vară tinerii bibliotecari au trimis proiecte care vor fi puse în practică în următoarele 6 luni, contribuind astfel la creșterea rolului bibliotecii în comunitate.

Personal, această experiență a însemnat pentru mine un bun prilej de a relaționa cu alți colegi și de a învăța din experiențele acestora, fiind ghidați în identificarea nevoilor comunității, a inovațiilor în biblioteci, a instrumentelor de lucru în cadrul managementului de proiect, de specialiști inimoși și experimentați de la IREX și ANBPR.

„Biblioteca arc peste timp” este proiectul care va pune în practică cunoștințele dobândite la Școala de Vară, sub îndrumarea unui mentor, în persoana doamnei Iulia Irimia, formator în cadrul Programului Național Biblionet, bibliotecar la Biblioteca Județeană „Vasile Voiculescu” Buzău și absolventă a primei ediții a Școlii de Vară din anul 2010.

Scopul proiectului este de cunoaștere a patrimoniului local de către elevii de liceu care în cadrul unor ateliere de lucru vor forma grupul „pasionaților de istorie”. Cu ajutorul metodelor specifice educației non-formale vor formula un mesaj cu impact în comunitate, prin care doresc

să atragă atenția asupra rolului cunoașterii istoriei orașului Galați. Bogatul fond de documente deținut de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” în cadrul Compartimentului „Colecții Speciale” va reprezenta baza materială pentru descoperirea valorosului tezaur local.

Grupul țintă implicat direct în activitățile proiectului va fi format din 20 de elevi de la Liceul Teoretic „Dunărea” și Seminarul Teologic „Sfântul Andrei” care, pe lângă cunoștințe noi, vor dobândi și noi abilități în arta fotografică sub îndrumarea domnului Nicolaie Sburlan. Ulterior, tinerii vor realiza colaje cu titlul „Galațiul între trecut și prezent”. Cele mai reușite colaje vor fi expuse în licee în cadrul unor expoziții neconvenționale în cele mai populate zone, iar elevii vor vota cele mai originale și interesante colaje ce vor fi premiate la final.

Concursul de fotografie, expozițiile virtuale și cele organizate în bibliotecă și licee, precum și atelierele de lucru, vor contribui la transmiterea de informații valoroase, care astăzi stau măturie a trecutului și care riscă să fie ignorate.

Pentru a fi în asertivitate manifestărilor dedicate Zilelor Galațiului, prima expoziție va fi organizată la sediul central al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” cu titlul „Frumusețea arhitectonică a Galațiului de

altădată” și prima întâlnire a „pasionaților de istorie” va avea loc în cadrul workshop-ului desfășurat sub motto-ul „Galați – tezaur patrimonial”.

Echipa de proiect va fi formată din Paula Balhui – coordonator de proiect, Valentina Oneț – responsabil „Colecții Speciale”, Adina Vasiliică – bibliotecar, Serviciul APIS, Nicolaie Sburlan – fotograf și Valentina Cuza-Ghiță - cadru didactic.

Blogul proiectului va asigura promovarea și susținabilitatea proiectului, unde vor fi postate fotografiile și colajele elevilor, vor fi încurajate discuțiile interactive și vor fi dezvoltate noi teme de interes local și după finalizarea activităților proiectului.

„Dezvoltarea limbajului și a lecturii în rețea” Seminar româno-german

Viorica Dicu

În zilele de 17 și 18 octombrie s-a desfășurat în incinta Bibliotecii Pedagogice Naționale „I.C. Petrescu” din București, a cincea ediție a workshopului româno-german pe teme biblioteconomice. Tema din acest an s-a intitulat

„Dezvoltarea limbajului și a lecturii în rețea”.

Ca și în anii precedenți, evenimentul a fost organizat de Biblioteca Institutului „Goethe” din București în colaborare cu Asociația Bibliotecarilor din România.

În deschiderea workshopului au luat cuvântul doamna Eleonore Ellwanger-Schulze - directoarea Institutului „Goethe” București și doamna Carmen Pesantes - directoarea Bibliotecii Pedagogice Naționale „I.C. Petrescu”.

Invitata din acest an a fost doamna Ute Hachmann, directoarea Bibliotecii orașenești din Brilon, Nordrhein-Westfalen, care și-a început expunerea cu o prezentare a bibliotecilor din Brilon. În expunerea sa, doamna Ute Hachmann a amintit problemele cu care se confruntă bibliotecile din Germania care au drept cauză principală reducerile financiare drastice, fapt ce a determinat-o, începând cu jumătatea anilor '90, să-și concentreze activitatea pe promovarea lecturii la copii și tineret. În acest context, doamna Ute Hachmann a ținut să precizeze că în Germania doar 20% din școli au biblioteci, numărul de angajați este redus, iar o parte dintre aceștia sunt angajați pe perioadă determinată. De asemenea, doamna Hachmann a dorit să aducă la cunoștință faptul că în

bibliotecile din Germania voluntariatul reprezintă o soluție la numărul redus de angajați.

Filosofia bibliotecii, așa cum ne-a prezentat-o doamna Ute Hachmann în cadrul seminarului, poate fi exprimată prin îndemnul: „Să-i includem pe toți pe baza principiului egalității de șanse”.

În acest sens, se dorește încurajarea persoanelor defavorizate și stimularea elevilor proveniți din familiile de imigranți, să participe la programele inițiate de bibliotecă.

Finanțarea bibliotecilor în vederea derulării activităților din cadrul proiectelor inițiate de bibliotecă este asigurată, potrivit spuselor invitatei noastre, și de o rețea de parteneri care s-a format în ultimii 15 ani, reprezentată de persoanele care lucrează cu copiii și tinerii, administrația locală, politicieni, angajatori și sponsori.

Pledoaria doamnei Ute Hachmann a surprins în unele momente pe mulți dintre noi prin exemplificarea unor activități ce vizează categoria de utilizatori de bibliotecă, cu vârste care încep de la zero ani până la 4 ani. În acest sens, doamna Hachmann a amintit că cercetarea în domeniul medical a demonstrat cum copiii pot fi îndrumați către lectură de la o vârstă

foarte fragedă (4-6 ani).

Astfel, în prima zi de seminar, au fost prezentate o serie de activități din cadrul unor proiecte, pe categorii de utilizatori sau potențiali utilizatori de bibliotecă, cu vârste cuprinse între 0 și 18 ani.

Mi se pare interesant să amintesc câteva din activitățile relatate de doamna Hachmann, ce se referă la copiii cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani, întrucât reprezintă o noutate pentru bibliotecile din România.

În acest sens, în 2006, a fost demarat proiectul „Bebeluşii cu cărți din Brilon” – un început bun pentru

fiecare copil, în cadrul căruia fiecare nou-născut primește un pachet cu cărți pentru lectură, important în acest proiect fiind reintroducerea lecturării în viața de zi cu zi a copiilor, de la vârste foarte fragede. Parteneri în acest proiect au fost: maternitatea, moașele din Brilon, cabinetele medicale pentru copii, librării din Brilon. Prin intermediul acestor parteneriate, bibliotecile din sălile de așteptare la oftalmolog, pediatriu, logoped etc., promovează lecturarea de către părinți, ajutați de un „Barometru de lectură sau sfaturi” pentru lectură adresate părinților, dar care privesc copii cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani. Barometrul de lectură are ca scop informarea părinților pentru lectura copiilor și prezintă delimitări pentru categoria bebe, cu explicația – cărțile constituie jucării pentru bebeluși, le stimulează simțurile, pot să facă baie cu ele; pentru copiii de 2 ani - este importantă lecturarea unor povești care nu au mai mult de 2-3 personaje, iar pentru cei de 3 ani – cărțile pot influența pozitiv procesul de învățare a vorbirii, oferind exemple de titluri de cărți care ar putea fi lecturate.

Concursul de fotografie *Bebeluși citind* reprezintă o altă activitate organizată de bibliotecă pentru această categorie de utilizatori.

Pentru copiii cu vârste cuprinse între 4 și 6 ani, Biblioteca din Brilon are ca obiectiv stimularea învățării și vorbirii colaborând în acest sens cu grădinițele. Pentru această categorie de utilizatori există serviciul *Cutii cu cărți audio-video*; *Cutii pentru zile de naștere* care cuprind rețete, propuneri de obiecte de lucru manual, jocuri de societate în bibliotecă, muzică; *Cutii cu povești*.

Un alt serviciu dedicat acestei categorii de utilizatori este Împrumutul de marionete, care pune la dispoziție păpuși pentru stimularea învățării vorbirii.

Pentru copiii de grădiniță, turul bibliotecii este organizat ca o călătorie cu trenul prin intermediul unei sfiori.

Cinematograful cărților cu imagini este o altă activitate oferită lunar copiilor în care sunt prezentate cărți cu imagini după care copiii desenează.

Pentru copiii din ciclul gimnazial, biblioteca vine cu acțiunea *Rucsacul lecturii* care constă în vizita bibliotecarilor în clasele respective în timpul orei de limba germană, prezentând titluri și autori, după care peste o lună revin pentru a purta discuții pe tema cărților citite.

Castingshow cu cărți este o altă acțiune organizată de Biblioteca din Brilon și pornește de la premisa că elevii nu sunt interesați să citească, încercând astfel să se găsească o modalitate pentru a-i convinge. În acest sens, se folosesc cărțile drept candidați, iar elevii reprezintă juriul. Se prezintă cărți pe diferite teme, iar elevii acordă un punct pentru titlurile preferate, alegându-se în final cărțile câștigătoare.

Acțiunea *Șochează-ți profesorii – citește o carte* din cadrul clubului de lectură de vară se bazează pe ideea

că tinerii ar trebui să citească pe durata verii aproximativ trei cărți, apoi să urmeze o discuție cu bibliotecarii pe temele cărților citite, după care să primească o notă bună și o diplomă de la profesorul de literatură. Această acțiune poate fi sponsorizată de birouri de avocatură, bănci, etc., care ar putea pune la dispoziția utilizatorilor pachete cu cărți.

Pentru utilizatorii din ultima clasă de liceu, activitatea bibliotecii care vine în sprijinul acestora este intitulată *Pregătit pentru lucrarea de specialitate*, care îi învață cum se realizează o lucrare științifică, cum se fac citările, etc.

Prezentarea parțială a acțiunilor relatate de doamna Ute Hachmann în cadrul seminarului din 17 – 18 oct. 2011, care stau la baza activității Bibliotecilor din Brilon, sunt de bun augur și constituie un exemplu bun de urmat de Bibliotecile din România.

Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu”, un nume de marcă al educației românești

(Rolul și locul în învățământul românesc)

Carmen Pesantez

Înființată la 18 decembrie 1880, Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu” împlinește 130 de ani de existență și 52 de ani de când funcționează în actualul sediu, fiind continuatoarea unor biblioteci de prestigiu care au aparținut unor instituții de formare a personalului didactic, concentrând cărți de patrimoniu și cea mai masivă colecție de carte pedagogică din România, alături de publicații din toate domeniile cunoașterii. În fondurile sale, care însumează aproximativ 500.000 de volume, sunt înglobate colecții care au aparținut Școlii Normale Superioare din București, Seminarului Pedagogic Universitar, Casei Școalelor, colecții și donații provenite din bibliotecile lui Alexandru Odobescu, Ioan Zalomit, Azilul „Elena Doamna”, Ana Davila, Constantin Narly, Titu Maiorescu, Iosif Gabrea, Petre Radu, Onisifor Ghibu, I.C. Petrescu ș.a. Fondul s-a îmbogățit de-a lungul timpului cu donații provenite de la instituții partenere, Ambasada Indiei și Ambasada SUA. Un segment aparte îl reprezintă Muzeul Pedagogic, singurul de acest fel din țară, care reunește cărți rare și publicații din domeniul științelor educației, care au aparținut Institutului de Științe Pedagogice.

Printre activitățile bibliotecii se numără și aceea de editare de materiale auxiliare pentru sprijinirea procesului de învățământ, materiale grupate în două colecții – „Modernizarea învățământului” și „Informare tematică”. O importantă publicație, deosebit de apreciată în străinătate, este revista „Education in Romania”, editată în limba română și în mai multe limbi de circulație, publicație care reflectă realitatea la zi a învățământului românesc. „Bibliografia pedagogică retrospectivă românească”, biobibliografiile unor pedagogi de seamă și bibliografia de semnalare „Surse BPN” sunt, de asemenea, solicitate de numeroase instituții. În colaborare cu ministerul în subordinea căruia se află, BPN a publicat importante antologii din domeniul literaturii de specialitate: „Pagini despre bibliotecă” și „Istoria bibliotecilor din România”.

Bibliotecii Pedagogice Naționale „I.C. Petrescu” i-a revenit, prin „Legea bibliotecilor”, rolul de for metodologic pentru bibliotecile școlare din România. Pentru a veni în sprijinul bibliotecarilor școlari din întreaga țară, BPN editează „Ghidul bibliotecarului școlar”, care se reactualizează periodic în conformitate cu evoluția din domeniul biblioteconomiei și a științei informării, precum și alte publicații de referință. De asemenea, BPN organizează și furnizează, în colaborare cu Casele Corpului Didactic, cursuri de perfecționare și formare continuă avizate și acreditate de Ministerul Educației, Cercetării și Inovării.

Biblioteca Pedagogică a dezvoltat importante parteneriate și proiecte cu instituții de învățământ și cultură din țară și din străinătate. Aici și-au desfășurat activitatea o bună bucată de vreme Academia Internațională „Mihai Eminescu”, Asociația Culturală Româno-Indiană și Societatea Epigramiștilor. Centrul de Informare și Resurse „American Corner” și „Biblioteca Indiană” reprezintă spații moderne de lectură și expunere, utilate cu echipamente și aparatură de ultimă generație. De-a lungul timpului, personalități importante ale culturii, educației și științei au trecut pragul Bibliotecii Pedagogice, găsind aici un așezământ primitiv, rezultat al măiestriei arhitectului Cristofor Cerchez, loc de întâlnire a ideilor și a dezvoltării spirituale, într-un spațiu care a aparținut marelui avocat Istrate Micescu, în care justiția și educația își dau mâna. Aici s-au format generații de cadre didactice, cercetători, elevi și studenți, urmând exemplul modelelor dinaintea lor. În cartea de onoare a Bibliotecii au fost înscrise cuvinte de laudă și mulțumire.

Însă, asemenea oamenilor, și instituțiile au propriul lor destin, pe care și-l pecetluiesc sau îl creează alții. În condițiile politicii retrocedărilor, acest for de educație și cultură se află astăzi în mare impas. Văduvită de propriul sediu, Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu” așteaptă momentul în care să-i fie recunoscută din nou importanța la nivel național, ca pilon de bază al învățământului preuniversitar românesc și nu numai. Credem că într-o societate în care învățământul constituie prioritate națională, biblioteca nu poate să lipsească. Derulând proiecte, Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu” însăși a devenit un proiect care se dorește a fi materializat de către aceia care, indiferent de nivelul de unde acționează, încă mai cred în forța de-a renaște din propria cenușă, pentru a demonstra încă o dată că biblioteca are puterea de-a rezista vicisitudinilor cauzate de timp, istorie și oameni, în calitatea sa de sălaș al învățaturii și bastion al culturii și educației, unde cartea, pe orice tip de suport ar fi, se poate bucura în continuare de un loc de cinste, într-o societate bazată și condusă de valori autentice.

Între timp, Biblioteca Pedagogică își continuă mersul, încercând să facă față dificultăților cu care se confruntă astăzi instituțiile de acest fel din România, să răspundă cerințelor învățământului la nivelul standardelor internaționale, să facă față concurenței, să dezvolte noi colaborări și proiecte. În acest sens, ne sprijinim pe experiența vechilor bibliotecari, încercând totodată să clădim o echipă tânără, plină de inițiativă și dinamism, eficientă și dornică să participe la procesul de schimbare. Fie an școlar sau vacanță, porțile Bibliotecii Pedagogice Naționale „I.C. Petrescu” vă stau deschise pentru lectură, schimb de idei, informare și relaxare. Până când?... Este o întrebare la care nu putem răspunde...

Salonul Literar „Axis Libri” în al treilea an de activitate

Silvia Matei

Salonul Literar „Axis Libri” a ajuns astăzi la cel de-al cincilea sezon de activitate și al treilea an de act cultural în spațiul gălățean. Inițiativa Bibliotecii „V.A. Urechia” de a da posibilitatea iubitorilor de cultură, de a face cunoscută activitatea lor literară, în fiecare zi de joi, a fost foarte bine primită

de un număr tot mai mare de gălățeni deveniți de acum fideli ai întâlnirilor de la ora 17:00.

Deschiderea noului sezon a fost realizată într-un cadru nou, de autentică toamnă, care a vrut să redea simbolic mirosul roadelor bogate ale toamnei, al mustului ce fierbe în butoaie și al gutuilor aflate în pârg.

Prima ediție de joi 6 octombrie i-a avut în centrul atenției pe Maximilian Popescu Vella cu lucrarea „Avatarurile unor vagabonzi”, apărută la Editura „Biblioteca Vânt bun”, în 2011, în patru volume și Ioan Rusu cu volumul de proză „Containerul”, apărut la Editura „Sinteze”, în 2011. Așa cum ne-am obișnuit deja, cu formatul salonului literar,

deschiderea a fost făcută de directorul Bibliotecii, Zanfir Ilie, cu prezentarea fișelor biobibliografice ale celor doi autori. Ștafeta a fost preluată apoi de moderatorul Teodor Parapiru care a făcut mai întâi o scurtă prezentare a celor două cărți lansate

și a dat apoi cuvântul bibliotecarelor Titina Dediu, Otilia Badea și Catrina Căluian care au prezentat recenziile celor două cărți. Cele patru volume din *Avatarurile unor vagabonzi* grupează povestiri cu note autobiografice presarate și cu povestiri fantastice ce au marcat destinul său de marinar.

După încheierea prezentărilor, participanții la salon au fost invitați să intervină și să vorbească despre autori și cărțile lor. Au făcut aprecieri pe marginea volumelor prezentate scriitorii Dan Plăeșu, Săndel Dumitru, Sterian Vicol, Ioan Toderiță, Paul Săn-Petru și Nicolae Colceriu.

Ediția din 13 octombrie i-a avut ca protagoniști pe scriitorul tecucean Vasile Ghica, cu lucrările

În ghearele râsului și Rezervație gri, epigramistul Gheorghe Gurău cu *Gânduri printre rânduri* și Scriitorul de culoare și scriitorul și jurnalistul Dan Plăeșu cu volumul *Vinovatele meandre*. Prezentările volumelor au fost făcute de colegele noastre Lidia Ignat, Daniela Pruteanu, Iulia Sergiu și Violeta Moraru. Au mai vorbit scriitorii Speranța Miron, Ionel Necula, Maximilian Popescu, Katia Nanu, Apostol Gurău. Cuvântul de încheiere a fost rostit de neobositul moderator al salonului literar, scriitorul și jurnalistul Teodor Parapiru. La final au fost oferite, ca de obicei, diplome de participare autorilor protagoniști ai acestei ediții.

Joi, 20 octombrie, au fost prezentate în cadrul salonului două cărți de facturi diferite, una de

versuri a poetei Lidia Popița Stoicescu „De n-ar fi culorile” și una de epigrame „Capra vecinului” autor Ion Moraru. Prezența Arhiepiscopului Dunării de Jos, Cassian Crăciun, în mijlocul salonului literar a adus binecuvântarea divină actului cultural ce se desfășoară de doi ani sub auspiciile bibliotecii. Înalț Preasfinția Sa a subliniat și a salutat încă o dată colaborarea fructuoasă dintre toate instituțiile de cultură gălățene și a apreciat în special Biblioteca pentru rolul de formator cultural pe care îl joacă în comunitatea gălățeană. Cuvintele pline de har ale Înalț Preasfinției Sale au plutit în atmosfera salonului mult timp după ce acesta a părăsit sala de lectură „Mihai Eminescu”, care găzduiește salonul literar. Scriitoarea și publicista Lidia Popița Stoicescu a adus în atenția publicului gălățean un volum de versuri în care s-au împletit ritmic mistică și poezia. Prezentarea fișelor biobibliografice a fost făcută în lipsa dlui Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, de Camelia Toporaș, șef serviciu Referințe. Au prezentat recenziile la cele două cărți Mia Bararu și Ioana Chicu, din partea bibliotecii gălățene. Au mai luat cuvântul scriitorii Ioan Rusu, Violeta Ionescu, Dan Plăeșu, Constantin Cristian, Vasile Bâzu, a.g. Secară și alți

nu au putut să nu citeze câteva din versurile sale pline de culoare și har. Preotul Eugen Drăgoi a demonstrat auditoriului că versurile pot fi puse foarte ușor pe muzică și a încântat publicul cu un moment liric.

Ion Moraru, membru al Uniunii Epigramiștilor

membri ai Clubului Scriitorilor Umoriști „Verva” din Galați.

Fiecare dintre cei care au vorbit despre volumul de poezii al dnei Lidia Popița Stoicescu

din România și al Societății Scriitorilor „Costache Negri”, precum și Președinte al Clubului Scriitorilor Umoriști „Verva” din Galați este cunoscut ca unul dintre cei mai talentați epigramiști gălățeni, având un număr important de premii obținute la

concursurile naționale de profil. Volumul prezentat în această ediție a salonului este o culegere de texte trimise la majoritatea concursurilor naționale de epigramă.

La ediția din 27 octombrie au fost prezenți doi oaspeți din „dulcele târg al Ieșilor” în persoana lui Nicolae Busuioc, eseist, critic și istoric literar, fost director al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi”, care a adus în fața publicului lucrarea „Între sensibilitate și rigoare : introducere în actul și știința lecturii”, Valeriu Stancu, scriitor și director adjunct al aceleiași bibliotecii, cu volumul de versuri „Ceremonia risipirii” și scriitorul, filosoful și criticul literar Ionel Necula, de origine din Liești, jud. Galați, cu volumele „Ultimul epistoler” și „Ion Petrovici : recurențe”.

Au prezentat recenziile obișnuite deja în formatul salonului literar Letiția Buruiană, Leonica Roman, Silvia Matei și Violeta Opaț, din partea Bibliotecii.

Și-au exprimat opiniile față de autori și operele prezentate scriitorii Coriolan Păunescu, Corneliu Antoniu și Vasile Ghica. Cuvântul de încheiere l-a avut ca de fiecare dată neobositul moderator al întâlnirilor de joi, scriitorul și publicistul Teodor Parapiru.

Luna noiembrie (3 noiembrie) a debutat cu o dublă lansare de carte și un vernisaj de expoziție. S-au prezentat Luminița Dediu Agheorghesi cu volumul de versuri „La Pioggia Siciliana” și Mihai Vișoiu cu cartea „Moartea de dinaintea morții”.

Totodată, a avut loc și vernisajul expoziției de picturi pe sticlă, realizate de asemenea de Luminița Dediu Agheorghiesi, picturi care au dat culoare sălii „Mihai Eminescu”. Recenziile cărților au fost prezentate de bibliotecarele Paula Balhui, Aurelia Voinescu și Florina Diaconeasa. Cele două prezențe diametral opuse, o poetesă plină de sensibilitate și mai puțin cunoscută în mediul cultural gălățean și un prozator viguros, poet, jurnalist și fost boxer au fost susținuți din auditoriu, pe de o parte de Ion Zimbru, Speranța Miron, a.g. Secară sau Florin Doru Crihană și pe de altă parte de prozatorii Dan Plăeșu, Apostol Gurău, Constantin Vremuleț

sau Lucian Ciocoiu. Ioan Rusu caracteriza proza lui Mihai Vișoiu ca o „proză percutantă care derivă din sportul cu mănuși pe care l-a practicat” iar Aurel Stancu îl numește „prozator de proză scurtă” remarcând talentul său epic. Ediția s-a încheiat în același tipar, cu decernarea diplomelor de participare pentru autori.

Ediția din 10 noiembrie i-a avut ca protagoniști pe Eliza Macadan cu volumul de versuri „Transcripturi din conștient”, Adrian Georgescu cu volumul „Opera dezvăluită” și Neculai Mușbal cu „Autobiografia unui nostalgic”. Recenziile cărților au fost făcute

ca de obicei de reprezentantele Bibliotecii Monica Filote, Camelia Bejenaru, Catrina Căluian și Leonica Roman.

În cadrul Zilelor Bibliotecii „V.A. Urechia”, organizate în săptămâna 7-13 noiembrie, a avut loc o ediție specială a salonului literar care i-a avut ca invitați pe Ștefania

Botez și Ion Volcu, care au lansat volumul „Brăila în cărți poștale ilustrate” apărut la Editura Proilavia în 2011 și Lucașia Picui cu volumul „Fără anestezie” apărut la Editura Tiparg din Pitești, tot în 2011. De asemenea, miercuri 16 noiembrie a avut loc o altă ediție specială, în care publicul gălățean a avut plăcerea de a se întâlni cu prof. dr. Ovidiu Bojor, membru corespondent al Academiei Române. Acesta a ținut o prelegere cu tema „Remedii naturale în tratamentul depresiilor”. Totodată, a avut loc și lansarea cărții „Sănătate și arginți”, autor Iuliana Barbu. Organizatori ai întâlnirii au fost Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” și Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din Galați.

Organizatorii Salonului Literar „Axis Libri” se adresează tuturor iubitorilor de cultură și frumos, tuturor celor care vor să rămână câteva ore în ambianța plăcută a Bibliotecii și vă invită în fiecare zi de joi la „cultură pe pâine”. Vă așteptăm cu noutățile dumneavoastră editoriale!

Adevărul fără plural

**Fragment din Intervenția Înaltpreasfințitului dr. Casian Crăciun,
Arhiepiscopul „Dunării de Jos”, la
Salonul Literar „Axis Libri” din 20 octombrie 2011**

„Mulțumim foarte mult, domnule profesor Parapiru, e o reală bucurie pentru mine să vă întâlnesc, în acest crescendo spiritual și cultural, la Galați, un dascăl cunoscut prin pasiunea sa, nu față de școlile cotate celebre, ci pentru a descoperi într-o școală de cartier idei celebre de la oameni care nu-s celebri. Așa făcea Mântuitorul! A ales întotdeauna locurile fără valoare propriu-zisă și oamenii înainte de celebritate și de devenire. A ales oameni modești și a reușit să facă din ei învățători ai lumii. A ales locuri modeste și a făcut din ele centre de cultură, de pelerinaj, nu numai în timpul propovăduirii Lui, ci pentru totdeauna. Mă bucur nespus că ați făcut din pasiunea pentru didactică și pentru limba și literatura română un salon literar de care e mare nevoie: „salonul” celebrei Bibliotecii „Vasile Alexandrescu Urechia”.

Mă bucur din toată inima că vizitez Biblioteca, având pe umeri o povară grea, aceea de a resuscita, când și când veghea spirituală a marilor înaintași, ierarhi ai „Dunării de Jos”, care, testamentar, sunt îndatorați să vegheze la bunul mers al Bibliotecii „V.A. Urechia”, o bibliotecă-școală și o școală-bibliotecă, o academie universitară înainte de a fi universitate.

Unde-i Universitatea Dunării de Jos înainte de 1948? Aici! Unde este instituția celebră europeană a Dunării de Jos înainte de integrarea, reintegrarea modernă? În sediu de aici unde a funcționat Comisia Europeană a Dunării! Ce poate să fie mai frumos decât această corabie plutitoare prin vremi, această corabie salvatoare prin patrimoniul ei excepțional? Timonierul Bibliotecii rămâne pe mai departe acest om de stat, acest mare bărbat al națiunii române, care este Vasile Alexandrescu Urechia. M-am bucurat să văd că numele lui este reținut între cele foarte puține nume ale personalităților, pe cupola Ateneului Român. Evident, e mai puțin cunoscută latura cooperării sale cu biserica, dar este de

evidențiat, aici, curajul lui de a arăta încrederea în biserică; i-a cerut prin testament ierarhului Dunării de Jos, oricare ar fi el, să fie atent să nu dispară spiritul înalt pentru credință și cultură în această mare instituție, care este biblioteca. Din fericire, biblioteca este la înălțimea așteptărilor de atunci ale marelui Vasile Alexandrescu Urechia.

Când intri în această bibliotecă, corectezi întrucâtva teama pe care o ai în fața informaticii și atitudinii față de carte, în general. Este o teamă că a-ncetat, deja, era Gutenberg! Când intri în această Bibliotecă, recapeți speranța! Am văzut tineri sunt sigur că-s mulți studenți – și-am văzut mulți infomețați de carte în această bibliotecă și pentru cartea rară, și pentru cartea veche, dar și pentru cartea pe care probabil nu ți-o poți cumpăra.

Urcând în salonul literar, vreau să vă spun că sunt emoționat de nota înaltă de demnitate a actului cultural și de respectul pe care-l manifestați dumneavoastră, care stați aici ca la un juriu al oamenilor pasionați, al oamenilor iubitori de cultură, de tradiția culturală și de accentul tradiției culturale, în modernitatea noastră prea pripită, prea grăbită. Doar la senatul universitar, uneori, mai vedem atmosfera de aici, pe cât de solemnă, pe-atât de sobră și pe-atât de motivată. Deci, este

o mare reușită, prezența însăși onorează mult și biblioteca, și cartea, și trecutul, și prezentul.

Înainte de a veni la dumneavoastră, am convocat la Centrul Arhiepiscopal reprezentanții principali ai direcțiilor spirituale, culturale și administrative, pentru a pregăti Sărbătorile Sf. Apostol Andrei, ediția anului acesta. A fost prezentă și reprezentată și Biblioteca „V.A. Urechia”. La dreapta și la stânga mea au fost Universitatea și Biblioteca „V.A. Urechia” și mă bucur că venim aici pentru a anticipa, întrucâtva, o parte din programele culturale pe care evident biblioteca le va dedica Sf. Apostol Andrei, apostolul care ne-a adus evanghelia și vestea

cea bună – „Cartea Cărților”, din care se nasc în continuare cărțile. Sunt sigur că alte evenimente care au precedat, au onorat mereu această instituție de cultură.

Felicit din toată inima organizatorul și vă felicit pe dumneavoastră, domnule profesor, care știți să rămâneți consecvent și tânăr, căci un om de cultură este și un om de credință, un om de credință este și un om de cultură. Am bucuria deosebită, apoi, să revin în acest spațiu, unde au mai fost câteva manifestări, mai mult sau mai puțin în cooperare cu Arhiepiscopia. Sigur că avem încă timp să ne vedem pentru a cultiva în continuare, pentru a ajuta în continuare, dintr-o parte și din cealaltă, la mai multe întâlniri, care să ajute atât omul de credință – care trebuie să se exprime prin cultură –, dar și omul de cultură – care trebuie să se exprime prin credință. Împreună putem face lucruri minunate, credibile și folositoare multora.

Venim pentru a aprecia prin trei titluri într-unul, același lucru, **Adevărul**. În troparul Sf. Nicolae, se arată că toate virtuțile și toate calitățile au o rădăcină comună: Adevărul lucrurilor. A căuta Adevărul în viață, este o mare binecuvântare. Îndrăznesc să spun, aici, că e greu să vorbim de **Adevăr fără plural**, pentru că fiecare ne-am obișnuit să avem adevărul propriu. Cât timp vom avea propriul adevăr, nu vom avea Adevăr și într-adevăr nu vom fi Adevărul. Amintesc doar atât: cât timp adevărul este un substantiv sau un adjectiv, nu vom avea Adevăr. Când Pilat l-a întrebat pe Mântuitorul în fața judecății și sentinței finale: „Ce este adevărul?”, Iisus Domnul a tăcut și spun exegeții de ce: pentru că Pilat a dorit răspunsul la o întâmplare conjuncturală cu un om și nu a avut în vedere că cel ce era în fața lui nu era un om, ci era chiar **Adevărul** personalizat – **Dumnezeu și Om**. Acolo, „Domnul” proclamă Adevărul fără cuvinte: existența Adevărului întrupat în „Dumnezeul” și „Omul”, Iisus Hristos. Cu alte cuvinte, aminti lui Pilat: „Vei citi evanghelia Mea și vei afla că Eu, Cel pe care-L condamni, Eu care stau în fața ta, sunt Adevărul, ființez prin Adevăr. Adevărul e seva existenței Mele. Cei ce vă veți raporta la Adevăr, veți fi adevărați pentru că Eu sunt Calea, Adevărul și Viața.”

Ce ne facem noi? Atât cât avem din Iisus în noi, atât adevăr autentic personalizat avem. Unul dintre cei mai vrednici fii ai acestei case, care se identifică cu această Bibliotecă, poate persoana cea

mai familiarizată cu această Bibliotecă, regretatul Paul Păltânea, obișnuia să ne repete celor ce eram în preajmă o formulă a profesorului Tohăneanu de la Liceul „V. Alecsandri” (astăzi colegiu): „Fiecare profesor trebuie să fie o fărâmbă din Iisus”. Sper că o fărâmbă din Iisus Hristos, doamnă *Lidia Popița-Stoicescu*, - prezentată aici în cadrul Salonului Literar, într-un salon de invidiat, dumneavoastră care ați cunoscut saloane fie-n țară, fie-n străinătate, dar acesta are ceva în plus: e onorant prin onoratele personalități de aici.

E bine de știut că acest **Adevăr fără plural** l-ați descoperit convertindu-vă în ultimii 20 de ani și, o spun aici deschis, n-ați fost fiică de preot până acum 20 de ani. Acum, în biserică, după ce v-au murit părinții, i-ați descoperit și pe preoteasă, și pe tatăl dumneavoastră. Ambii au murit aproape la 100 de ani. E sămânța lucrării culturale și spirituale a unui preot adevărat – tatăl dumneavoastră – și a unei preotese adevărate. Toată lumea va vorbi despre carte, sunt sigur, și despre dumneavoastră. Eu vorbesc despre Adevărul profund din această carte, care s-a născut din nevoia de a vă manifesta ca fiică de preot în biserica lui Dumnezeu, care are nevoie de multe voci care trebuie să mărturisească Adevărul bisericesc. Faptul că majoritatea articolelor de aici sunt eseuri literare creștine, inspirate din creația celor mai profunzi exponenți ai culturii creștine în România, pe care i-ați adus mult mai aproape în revistele eparhiale de la Buzău și de la Dunărea de Jos (putea să fie și din altă parte), important este că ați făcut o operă, deodată credincioasă credinței și culturii. Cred că ăsta este **Adevărul fără plural** astăzi, pentru sufletul românesc - să se poată adăpa și din credință și din cultură, căci cultura vine de la „cultum”, de la cultul adus lui Dumnezeu în fața sfântului altar până când și sufletul și inima comunică și devin „altare”. Scopul misticii – mistica este forma ultimă de unire cu Dumnezeu - este să faci și din suflet, și din inimă altar.

Cuvântul lui Dumnezeu e compatibil și pentru altarul de jertfă euharistică din altar, dar și pentru suflet, și pentru inimă. Este o carte născută în ograda bisericii, cu frământările, cu preocupările și este o pledoarie a d-nei *Lidia Popița-Stoicescu*, care are de la Dumnezeu talent literar și cultură românească, și cultură creștină; e pledoarie – atât pot să spun – pentru raportul dintre credință și cultură în viața noastră de zi cu zi. Dumneavoastră veți putea spune lucruri mai multe.”

„Filmul american” - o poveste despre începuturile cinematografeiei și despre valoarea cineaștilor nord-americani

Mia Băraru

Am avut posibilitatea să parcurg această istorie, aș spune sentimentală, a „Filmului american” de la începuturi până la zi. Vă asigur că este o lectură pe cât de instructivă, pe atât de plăcută. Este instructivă pentru că este extrem de bine documentată, având la bază întreaga gamă a surselor primare, secundare, terțiare și o platformă solidă de proiectare a introspecției, autorul, Grid Modorcea, fiind nu numai un critic de film recunoscut, ci, mai ales un practician, profesând cu talent, deopotrivă în rol de producător, regizor, scenarist. Obiectivul reglat echidistant panoramează „fără mânuși”, dar cu „mâinile curate”, atent, tranșant, dar și cu căldură, evoluția cinematografeiei americane, valorile filmului american privite din fotoliu european, însă dintr-o sală de proiecții americană. Adeseori, se fac trimiteri la filmul românesc, iar flash-urile cu care este străfulgerată actualitatea românească îți iau respirația. E durere și deznădejde când privește spre acasă, e mândrie și satisfacție când se simte în Manhattan. Fiecare comparație între vest și est este purtătoarea unui mesaj. În esență, s-ar traduce cu întrebarea: oare când, cum și cu cine vom putea reduce prăpastia dintre cele două puncte cardinale?

„**Filmul american**” este o carte despre film și creatorii lui în general, având meritul de a aduce clarificările necesare, argumentate, documentate cu privire la fondatori: Thomas Edison, în America și frații Lumière în Europa (Franța). Eroii principali sunt regizorii, scenariștii, vedetele, dar și inovațiile, tehnica, materialele folosite de-a lungul timpului. Structurată pe momente ale evoluției, pe genuri și tipologii, folosind un limbaj accesibil, cartea este cinematografică, vizualul este omniprezent prin descrierea secvențelor, a jocului actorilor, a spectacolului cinematografic în care cinefilul, fanul, devin personaje în povestea despre filmul american. Ultimele creații sunt pe larg

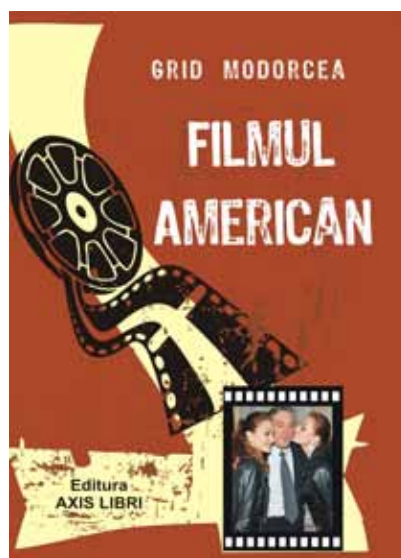
comentate, harul de povestitor moldav împletindu-se mesteșugit cu evaluarea competentă a criticului celei de-a șaptea arte. Am ales o secvență care nu numai că ilustrează cele spuse, dar are și o legătură de suflet cu lumea cărții, care este biblioteca: „**The Book of Eli** (2010), în regia fraților gemeni Albert și Allen Hughes, cu Denzel Washington în rolul principal, adică în rolul lui Eli, un om singuratic, care traversează o Americă post-apocaliptică, pentru a proteja o carte sacră în care se află secretele omenirii. Evident, cartea simbolizează speranța, dar lumea pe care o vedem e fără speranță, adică o lume extrem de violentă. Violența se abate la orice pas asupra lui Eli, el știe însă să se apere, dovedind în final, dincolo de aventurile în care intră, că știe să apere cartea cu prețul vieții. Post-apocalipticul se abate, așadar, și asupra unei cărți, pe care o consideră magică, fiindcă nimic din ceea ce este uman – și ce poate fi mai uman decât o carte! – nu trebuie să mai supraviețuiască.”

„**Filmul american**” este o lectură nouă, actualizată, a marilor creații și creatori, despre cinematografie și filme, făcută cu claritate, pentru că „fără claritate, cum spunea autorul într-un interviu, nu poți comunica niciun mesaj limpede”. Grid Modorcea ne convinge în demonstrația - de ce este filmul „fabrică de vise”? Și de ce este o „artă pentru proletariat”?

Extrem de interesantă dizertația consacrată rolului propagandistic, manipulator al filmului, „fabrica de vise” fiind surogatul realității cu care este hrănită speranța „proletariatului”, a maselor.

Cineastul american este bine școlit în tehnici de manipulare. În spatele creațiilor lui stau studiul profund al realității, dar și prognoza asupra viitorului societății omenеști. Sunt speculate și satisfăcute cu talent atât aspirațiile generale umane, dar și tarele caracterului lui homo sapiens.

Cu această istorie a filmului american, cartea românească de film se îmbogățește în dimensiunea sa estetică și documentară. Vă invit s-o citiți, este o poveste frumoasă care poate fi parcursă și de cei mici și de cei mari, în orice condiții: acasă, la bibliotecă, în călătorii sau chiar în deplasările de serviciu.

Plăeșu, Dan. *Vinovatele meandre*. Iași: Junimea, 2011, 300 p.

Violeta Moraru

Este știut faptul că domnul Dan Plăeșu a abordat aproape toate speciile literare: proză scurtă, romane, fabule, teatru și publicistică. Astăzi se prezintă în fața noastră cu romanul „Vinovatele meandre”, lucrare publicată anul acesta de editura

„Junimea” din Iași, după ce a stat în sertar timp de 21 de

ani, așa cum declară însuși autorul.

Conceput înainte de Revoluția din 1989, romanul evocă perioada comunistă, redeschizând o porțiță a memoriei noastre și transpunându-ne în timp, în atmosfera cotidiană a acelor vremuri: cozile la benzină, lapte, tichetele pentru pâine și alte neajunsuri care au marcat negativ societatea.

Titlul, „Vinovatele meandre”, încearcă să pună în temă cititorul, încă de la început, asupra celor două planuri în care se desfășoară acțiunea, într-o mișcare sinuoasă, unde prezentul se interferează cu trecutul. Se pare că suprapunerea acestora se face, de fapt, *vinovată* (cu ghilimelele de rigoare) de trăirile contradictorii ale personajului principal, un inginer navalist în vârstă de 40 de ani. Adrian Teodoru este un intelectual a cărui viață sentimentală, conjugată cu cea profesională într-un mod mai puțin armonios, ne este narată pe parcursul a 300 de pagini.

Romanul pare a fi, după cum sugerează și coperta, o scenă pe care se succed, rând pe rând, ca niște flashuri, întâmplări din trecut ale eroului principal, îmbinate cu evenimente ale timpului prezent, realizând un puzzle de imagini care se întrepătrund, dezvăluind drama poveștii de dragoste dintre acesta și soția lui, o regizoare la teatrul din localitate, femeie talentată și ambițioasă, dar deosebit de egoistă, fiind capabilă să sacrifice orice pentru a-și atinge scopul. Aspirațiile acesteia de a avansa în carieră, dublate de marea ei dorință de a pleca din orașul de la Dunăre pentru a se consacra în capitală, îl determină pe tânărul inginer să apeleze la un gest extrem. Din dorința de a o ajuta, recurge la mită, fiind nevoit să

suporte consecințele nefaste ale faptei sale: oprobiul opiniei publice, o anchetă în derulare și iminenta condamnare, într-o vreme în care valorile morale erau privite și analizate doar din perspectiva regulilor și a principiilor impuse de regimul totalitar.

Războiul, lupta cu sine însuși este înseninată de apariția Mariei, o tânără învățătoare, enigmatică și sentimentală, de care se îndrăgostește pe parcursul celor câteva zile cât durează călătoria.

Apariția, spre final, a unui personaj fantasmagoric, „un bătrân blajin cu aripi”, „îngerul păzitor al lui Adrian”, care se ivește, pe rând, în viziunile celor doi amanți, reprezintă, parcă, o prevestire tristă.

Sfârșitul romanului este imprevizibil, punând punct dureros incertitudinilor și temerilor personajului principal și finalizând în mod tragic drama trăită de cei doi soți.

Stilul curgător al narațiunii lui Dan Plăeșu ne oferă o lectură captivantă, dar și un deznodământ cu totul neașteptat, indiferent de câtă imaginație ar avea cititorul. Se poate spune cu certitudine că scriitorul Dan Plăeșu deține arta de a invita la meditație, care durează mult timp după lecturarea romanului.

O carte de tinerețe... fără bătrânețe „Dacă n-ar fi culorile” de Lidia Popița Stoicescu

Violeta Ionescu

Anul acesta a apărut, la Editura SEMNE din București, cartea de poezie „Dacă n-ar fi culorile” a scriitoarei LIDIA POPIȚA STOICESCU, o carte de tinerețe, deși este publicată cu oarecare întârziere, așa putea spune, dar, categoric, o carte a maturității asumate.

Paradoxal, Lidia Popița Stoicescu nu a început cu proză, deși prima carte care a făcut-o cunoscută ca scriitoare a fost un roman: „Vai celui singur”, în două volume, cu subiect istoric, o poveste filmică despre domnia lui Petru Rareș, cu un limbaj arhaic cantabil, cu scene ușor de imaginat și mai ales pline de poezie.

Al doilea volum, „Adevărul fără plural”, tot proză, este o culegere de povestiri și meditații teologice-filosofice, și ele cu multă poezie în subliminal.

Abia la a treia carte a prins curaj și a arătat publicului care o cunoaște sau a dorit să o cunoască cine este ea, de fapt. Și ce vârstă are ea, de fapt. Este vârsta la care - dacă nu toți - mulți dintre noi am râvnit să intrăm pe ușa strâmtă a creației ținând de mână Poezia. Nu neapărat cea ritmată, cât cea care poartă în sinele său un ceas interior.

Lidia Popița Stoicescu a început prin a compune o poezie de factură romantică, fiindcă ea vine dintr-o lume care mai credea în puterea dragostei adevărate ce nu se dezmente, a dragostei care leagă spiritele dincolo de despărțirea aparentă, a dragostei care chiar neîmplinită fiind într-un timp definit, tinde să ardă mocnit, să lumineze și să transfigureze până și lucrurile și ființele care i-au fost străine.

Și a început cu Timpul - acest tigrul de temut - care ne devorează fie că vrem, fie că știm, fie că nu. Timpul pe care nu-l simțim doar acolo, în pântecul mamei, care se lasă ea devorată pentru noi: „iar

timpul meu și-al tău era doar unul/ că numai tu știai când el trecea” (Timp unic). Sau pe care îl visăm când devenim creație prin taina Creatorului: „Eu prin vis simțeam cum Cineva/ din coasta ta mă face”... (Geneză).

Și își ridică privirea și vede un Crepuscul și se întreabă: „Ce Salomee/ dansează oare în fiecare seară/ că Soarele/ naintemergătorul/ primește/ pe tipsia albastră a mării/ de fiecare dată/ să moară?”

Și intră „În parc”, unde ascultă liniștea, plopii și mierla și unde „Numai Luna/ se auzea picurând/ de pe pleoapele statuilor/ pe sandale”...

Ce poate fi, văntreb eu, oare, mai sugestiv decât imaginea unui „oraș întors pe dos” „ca pe o ilustrată” pe care să scrie: „Salutări din octombrie”... Și acum suntem în octombrie, nu? Cine ne mai întoarce orașul pe dos?...

Și tot așa, dacă am lua fiecare poezie în parte am alcătui un mozaic multicolor, căci „Dacă n-ar fi culorile/ oamenii s-ar îmbrăca/ numai pentru nuntă/sau pentru moarte” (Culori).

Un poet crede în spațiu, dar vede și în timp și dincolo de timp. Citind-o pe Lidia Popița Stoicescu, vedem prin ochii ei tot ce nu mai văzusem până atunci: „Câte amurguri dorm suprapuse/ În zidurile orașului!/ Oare la care din ele/ Se vor opri/ când vor face/ restaurarea?” Așa cum pereții interiori trebuie văruiți de mai multe ori în culori diferite, de ce n-ar fi și cei exteriori, văruiți cu apusuri?... Imaginea șochează, dar abia acum realizăm rostul culorii în viața noastră.

Și nu numai al ei. Mai realizăm și ce rost are muzica atunci când întâlnim pe stradă

un bătrân „cu un picior de lemn/ înfipt în asfalt”. Cum ne amintește el de „un concert pentru violoncel/ fără orchestră”... Sau poate „orchestra” e sus și „un fel de Casals incandescent/ îi trece/ pe rând/ peste fiecare sentiment”...

Nu am găsit în acest volum o poezie care să nu impresioneze ca un Monet. Toate sunt picturale - predilecția către limbajul imagistic se simte - și te

fac să vezi și ceea ce aparent nu se vede: „E toamnă/ și pădurea spre-apus/ s-a întors/ cu vulpile-n sus”... (Iară și iară).

Ați mai auzit de „un concert de Grieg/ care dezgheață fiorduri” (Nordică) sau de o revoltă a Penelopei care-și reneagă destinul, fiindcă... „n-a fost niciodată/ niciun Ulysse”? (Demitizare)

Acest motiv al așteptării chinuite și al neputinței ființei iubite de a se reîntoarce, revine, potrivit stării de neliniște care durează. Ulysse nu este decât întruchiparea celui așteptat fără speranță și purtat în suflet toată viața.

Dar iată-l că s-a întors... într-o „Imagine reflectată”: „Cei care se iubesc/ atunci când se află într-o barcă/ singuri/ leagă stelele din înalt/ cu perechea lor/ tremurată în adâncuri”...

Cu umerii „încercați de un fel de aripă” (Miracol), cu o „cheie fa... lipită de gleznă” (Muzicală), cu un „zvon de Dunăre albastră... dând buzna pe fereastră” (Clipă), cu toate aceste clipe trăite sau numai visate, cum poate un om să trăiască, dacă nu o spune? Uneori... „Ești atât de departe/ că între noi/ se întâmplă/ câte/ între primul/ și ultimul cuvânt/ dintr-o carte” (Carte poștală).

Păi... stați așa! Cum adică? Între primul și ultimul cuvânt dintr-o carte e o distanță... de la cer la pământ! Nu i-a fost ușor poetei să spună asta! Dar lucrurile trebuie spuse până la capăt, cu „Sinceritate”: „Spune care din noi/ La Judecata de Apoi/ Va putea spune senin/ Eu am iubit mai puțin!/? ... Spune care din noi/ va muri/ pentru doi?”

Ca să fii poet, trebuie să poți citi imaginile fie „pe verso”, fie din caietul de amintiri de altădată: „Câteodată, umblă pe stradă/ oameni foarte frumoși... Poate/ uită sculptorii/ atelierile/ descuiate...?”

Tema materializării timpului revine și ea în poezia Lidiei Popița Stoicescu. Timpul, care „din râu” se face „grâu”, „iar când a împlinit douăzeci și patru de ore/ s-a încolăcit/ la picioarele pendulei/ ca un câine/ și s-a făcut Măine!”... Ca la „Verdele se gătește”, când ne dăm iarăși seama că: „Venită din nou, la același mestecăn/ toamna îmi spune/ că timpu-i rotund”. Sau: „Anii se-nfășoară pe trunchiul copacilor”... rămâne inelul/ timp coborât în materie” și „vârsta vulturilor se-nscrie în aer/ cu fiecare rotire” (Timp material).

Un alt rotund devenit „Timp și dispărut” ori transformat în opusul său este cercul cu care se joacă copilul: „Cercul se rostogolea înainte/ cercul îi ajungea până la brâu copilului/apoi până la genunchi/ până la glezne, apoi a-ncăput pe hârtie/ desenat cu compasul” Iar „când a crescut/ distanța dintre ei s-a făcut tot mai mare/ până când nu s-au mai văzut niciodată/ unul cu altul” (Copilul și cercul). Soresciană poveste!

În „Micropoeme”, ca în niște haiku-uri nenumite, regăsim esența bine strecurată a florilor de cireș: „Au căzut în lac atâtea stele/ că apa i se revarsă/ peste maluri”.

Și iat-o pe femeia care a iubit și a dorit să fie mamă, iar dorul pentru copilul nenăscut se transformă într-un „Cântec de leagăn”: „Nani prunc ce o să vie/ nani, prunc care nu ești/ nani-n ochii verzi ai tatei/ nani-n cartea cu povești”... „Nani-n visul meu și-al lui”...

Ca Sapho pe care o evocă, Lidia Popița Stoicescu se aruncă-n valuri și se risipește: „Întâi în gând. Apoi în cuvânt/ apoi în pașii spre mâine/ devenind pașii spre ieri/ apoi în vreri” (Ne risipim).

Dar din vrerile toate, cea mai lucidă mi se pare această „Mărturisire”: „N-am ucis decât Spațiu și Timp/ Spațiul pe care nu l-am străbătut/ în întâmpinarea aproapelui”...

Consecința despărțirii de jumătatea pierdută este nefirescul gând că „atunci când va veni ceasul/ și vom muri/ vom fi unul de altul/ atât de departe/ că pentru fiecare/ va trebui/ altă Moarte”...

Cea mai lungă dintre poeziile Lidiei Popița Stoicescu este și se numește „Meditație”: „Mă uit la oameni pe stradă” (pretext pentru a descifra universurile lor paralele – n.n.) „cu cât sunt mai mulți/ cu atât sunt mai singuri”... „mă uit la oameni pe stradă/ și-n loc de oameni văd sate/ și fântâni cu ciutură/ Dar, să știți, nu întotdeauna/ apa lor are stele”...

Aproape de sfârșit – al cărții, firește – vine și „Reversul medaliei”, când poeta anticipează momentul sublim în care, fără văz, auz sau posibilitatea de a merge, frumusețile adunate în ea o vor duce „atât de departe/ că fără să fi băgat de seamă/ voi fi trecut/ dincolo/ de moarte”...

Desigur, căci moartea nu poate ucide decât trupul. Nu face decât să-și ia înapoi „țărâna” și atât: „Copacii trăiesc pentru că își au în pământ rădăcinile... De aceea când voi coborî în el/ îl voi lăsa să mă ia/ în marele ciclu al materiei/ din care am fost plămădită/ adică/ din Țărână”.

Lidia Popița Stoicescu nu uită (memento mori) că cerul din ea este plăsmuit ca un vas cu pereții din lut mai gros, mai subțire, care se va sparge-ntr-o bună zi...

Aceasta este poezia ei: faptul că știe toate astea și că nu le ține ascunse. Se dezvelește, își îndepărtează vălurile unul câte unul, cu fiecare vers, cu fiecare strofă, devenind din ce în ce mai atent de privit.

Iar cititorul poeziei sale este, la rândul lui, steaua care privește luna din ape. Citește și, încet-încet, se dezvăță să mai gândească în proză. Devine semenul ei înțelept. Intră în lumea ei și descoperă, cu mirare, că aceea este și lumea sa, pe care nu o văzuse încă. N-a avut timp...

Nicolae Busuioc. *Între sensibilitate și rigoare: Introducere în arta și știința lecturii.*

Iași: Editura Vasiliana'98, 2011.

Letiția Buruiană

A douăzecea carte a lui Nicolae Busuioc, eseist, publicist, istoric literar și bibliolog ieșean, reprezintă atât rezultatul unei bogate experiențe de cititor, dar și o profesiune de credință, având în vedere faptul că autorul a fost director al Bibliotecii „Gh. Asachi” din Iași o perioadă îndelungată. Volumul vine în

continuarea unui șir de lucrări care se înscriu în

domeniul bibliologic: *Semnele înțelepciunii. O istorie eseistică a cărții* (1998), *Cartea ca regăsire a lumii* (1999), *Jurnalul unei biblioteci* (2001), *Cetatea gânditoare* (2005), *Semne în labirint* (2008), autorul propunându-și, așa cum reiese și din titlu, să sintetizeze principalele teorii și concepte referitoare la lectură. Adresabilitatea vizează, în primul rând, intelectualul, fie că se află la începutul procesului formativ, fie că este practicant cu experiență sau teoretician cu preocupări în domeniu.

Considerată, deopotrivă, o artă, dar și o știință, lectura este abordată drept unul din cele mai importante procese umane cu roluri multiple în viața individului și a societății. Cartea, ca valoare culturală, este, de asemenea, analizată în strânsă corelație cu actul lecturii, autorul rămânând un apărător fidel al civilizației Gutenberg. În „Argument”, Nicolae Busuioc pledează pentru importanța cărții în formarea cititorului oferindu-i posibilitatea de a-și forma, alături de gust și rafinament, un sistem de organizare a lecturii, în baza unui scop și a unei vocații. Constatăm, astfel, că cititorii capătă un statut privilegiat în relația autor-carte-destinatar, în care „cititul se ia la întrecere cu scrisul”, mergând până la a identifica un segment de vârf al categoriei, etichetat cu un citat din Borges - „bunii cititori sunt lebede mai tenebroase și mai rare decât sunt bunii autori”.

Nicolae Busuioc remarcă importanța dobândirii unor competențe în arta și știința lecturii, precum și a unui bagaj cultural solid necesare în formarea unui bun cititor. Opunând fragmentarismul, superficialitatea și „viteza” cititului unei lecturi tihnite, uneori „monahale”, realizată cu discernământ, în favoarea celei din urmă, eseistul ne avertizează asupra riscurilor la care omul este supus în civilizația contemporană, adaptarea și replierea cititorului la evoluția tehnicii moderne neimplicând însă renunțarea la clasicele funcții ale lecturii.

Analize autorului asupra fenomenului lecturii este realizată ca o șlefuire de diamant, perspectivele fiind multiple, relaționându-l cu domeniile tangente sau conexe cum ar fi: literatura, psihopedagogia, etica, filosofia, critica literară, bibliologia și știința informării, fiecare beneficiind de capitole dedicate, bine echilibrate în economia cărții. Așa cum era de așteptat, în tratarea temelor predomină amprenta bibliologului, care

face dese referiri și conexiuni între lectură ca proces individual sau social și lectură ca fenomen spiritual și civilizator al speciei umane. Fiind strâns legată de conduita umană generală și individuală, lectura este, după opinia autorului, supusă unei evoluții istorice, dar și unei cauzalități provenită din dubla condiționare umană, fizică și metafizică. În acest sens, deosebit de interesante sunt capitolele „Filosofia lecturii”, „Lectura ca memorie” și „Lectura ca subiect existențial”. Este lectura o „ieșire din criza lumii contemporane?” întrebă retoric eseistul, răspunsul fiind: „Este forma superioară de existență a omului, înscrisă în ansamblul formulelor vieții sociale și culturale din societatea umană firească. Cartea și lectura constituie un alt mod de exprimare pe drumul intrării în normalitate, contribuie la redresarea spirituală a individului, la încetarea sfâșierii tendințelor contradictorii sub care evoluează sau involuează.”(1)

Ca rod al unei experiențe semnificative în managementul unei biblioteci de rang județean, cartea cuprinde, în mod firesc, teme legate de rolul bibliotecii publice în formarea și promovarea lecturii publice. Prin aceasta, și nu numai, volumul capătă o valoare adăugată față de alte lucrări din domeniu. Sunt enumerate și analizate relațiile dintre lectură și informare, funcțiile cărții (formațională, informațională, culturalizatoare, educațională, estetică, de tezaur, cooperatională), tipurile de lectură (o trecere în revistă a diverselor criterii, clasificări și importanța formării unei grile individuale), principiile lecturii (descoperire, plăcere, aventură, bunul gust, memorie, armonie și morală, cultură generală, idei și valori, realitate, profesiune, bibliopsihologie, sensibilitate, estetică, metafizică, informație) și previziunile sumbre despre impactul noilor tehnologii (cyber-realitatea poate fi contracarată prin lectura tradițională practică ca „modus vivendi”). Tema din urmă este reluată și în ultimul capitol al cărții, „Viitorul lecturii”, insistența autorului fiind justificată în contextul dezbarilor actuale a unor teoreticieni moderni (Eco) în legătură cu soarta cărții tipărite.

Bibliografia cărții face proba că Nicolae Busuioc este nu numai un practicant și teoretician avizat, ci și un împătimit susținător al culturii scrise și al bibliotecii ca instituție fundamentală în societatea cunoașterii. Printre nume importante de filosofi, scriitori și critici literari români și străini, întâlnim pe cele ale unor personalități care au practicat, fie și temporar, profesia de bibliotecar, cum ar fi Borges și Blaga.

Concluzionăm, în urma lecturii acestui studiu, aflat în zona de interferență dintre „sensibilitate și rigoare”, dintre artă și știință, că lectura poate fi considerată o cale regală a formării transdisciplinare sau chiar o religie a intelectualului dintotdeauna.

Notă:

1. BUSUIOC, Nicolae. *Între sensibilitate și rigoare: Introducere în arta și știința lecturii.* Iași: Editura Vasiliana '98, p. 197.

Filiala Uniunii Artiștilor Plastici din Galați. Trecut, prezent și viitor

Aurel Manole

cu greu din punct de vedere arhitectural, cultural, dar și social.

La începutul anilor '50, în fosta regiune Galați, un număr semnificativ de artiști plastici, unii localnici, alții veniți prin repartitie, se unesc într-un mic cenanclu care se fondează în 1951, (primul Cenanclu al artiștilor plastici gălățeni), în care găsim ca fondatori pe Gheorghe Naum, Nicolae Mantu, Mihai Gavrilov, Emilia Dumitrescu, Mihai Dăscălescu, Nicolae Spirescu, Vasile Vedeș etc, care la vremea respectivă locuiau pe teritoriul fostei Regiuni Galați.

Urmează o perioadă benefică, în care și în arta plastică gălățeană se simte un oarecare dezgheț, prin mărirea numărului de artiști plastici profesioniști și înființarea Oficiului Teritorial Galați și a Filialei Uniunii Artiștilor Plastici din Galați, având sediul în casa pictorului Nicolae Mantu de pe strada Alexandru Ioan Cuza, nr 32, (actualmente nr. 44), donată artiștilor plastici la începutul anilor '60, de către Tecla Corvissianu, nepoata pictorului.

Tot în această perioadă, viața culturală a Galațiului, ia o amploare deosebită, artiștii plastici profesioniști din întreaga țară își aduc contribuția la îmbunătățirea zestrei orașului cu câteva zeci de sculpturi în metal, pe faleza Dunării. Sculptorul Vasile Onuț și alți oameni de cultură din Galați pun bazele Muzeului de Artă Modernă și Contemporană a orașului – instituție care a contribuit și contribuie din plin la formarea și educarea tineretului studios. Momente remarcabile au trăit artiștii gălățeni atunci când au fost solicitați, alături de arhitecți, să-și aducă contribuția la realizarea unor spații ambientale, Galațiul fiind printre primele orașe din țară unde alături de arhitecți, artiștii au ambientat zone și spații noi (Țiglina I, II, Complexul Francezi etc.), lucru de dorit a se înfăptui și în prezent.

Filiala modernă a Uniunii Artiștilor Plastici din Galați ia naștere în 1968 și are un rol esențial în promovarea culturii și valorilor locale. Colecțiile Muzeului de Artă se îmbogățesc cu lucrări ale unor pictori remarcabili

din țară (Virgil Almașan, Ion Bitan, Vasile Celmare, Corneliu Baba, Alex. Ciucurecu, Ion Grigore, Sabin Balașa, Ion Pacea, Maria Dumbrava, Emilia Dumitrescu etc.). Pinacoteca Muzeului se completează cu achiziții de lucrări aparținând unor mari artiști care și-au legat numele de orașul Galați: Camil Ressu, Gheorghe Petrașcu, Frații Georgeta și Ticu Arămescu, Nicolae Mantu, Gheorghe Naum etc.

Filiala gălățeană a promovat și sprijinit activitatea multor artiști care acum fac parte din patrimoniul muzeului gălățean (Nicolae Spirescu, Dimofte Constantin, Mihai Dăscălescu, Emilia Iacob, Silviu Catargiu, Vasile Onuț etc.).

După 1989, filiala gălățeană are o perioadă mai puțin productivă, conul de umbră acoperă și activitatea artiștilor plastici.

Suntem puși în situația de a pierde o parte din Galerile de Artă, spații destinate birourilor și activităților artistice. Cele câteva spații rămase pentru creație sunt într-o stare deplorabilă, nemaifiind renovate și igienizate cu mult înainte de cutremurul din 1977. Casa Mantu (fostul sediu al U.A.P din Galați), donată la începutul anilor '60 artiștilor plastici, este cedat cu ușurință de Primărie unor persoane dubioase, deși la Uniunea Artiștilor Plastici din București se găsea un act de donație către Uniune cu nr. 16932 din 03.07.1961 și alte acte originale – prin care se accepta donația de către U.A.P din România, urmând ca această donație să fie folosită cu drept de proprietate de către Asociația U.A.P din Galați.

Demersurile noastre către Primărie pentru recuperarea pe cale legală a Casei Mantu au rămas fără ecou - casa se deteriorează de la o zi la alta prin grija unor neaveniți, care prin tot felul de manevre, culmea! - vor să ne-o vândă nouă, celor care suntem proprietari de drept prin donația făcută din anul 1961, de la cei doi unici

moștenitori ai pictorului Nicolae Mantu. Lăudabilă este intenția actuală a Primăriei, respectiv a domnului Primar Nicolae, de a cumpăra și reabilita Casa Mantu, ca de altfel și intenția Fundației Culturale „Nicolae Mantu”, care a luat naștere în anul 2007 și are ca scop principal readucerea Casei Mantu în circuitul național de valori.

Uniunea Artiștilor Plastici din România a pus la dispoziție documente prin care a investit înainte de 1989 sume mari de bani pentru construirea și reabilitarea unor spații pentru ateliere și Galerii de Artă, pe strada Avântului, nr. 2.

Așteptăm să fim sprijiniți în a primi măcar o parte din patrimoniul material și cultural rezultat din aceste investiții făcute înainte de 1989 și pe care le-am amintit în nenumărate rânduri prin adrese oficiale către instituțiile abilitate ale statului și le-am făcut cunoscute mass-mediei locale și naționale.

Liga Studenților Basarabeni din Galați - o necesitate a vremurilor noastre

Mihai Crețu

Unitatea noastră cea de toate zilele.

Toată povestea își are originea de la începutul lui 2009, când un grup entuziast de studenți basarabeni au pus bazele a ceea ce numim astăzi „Liga Studenților Basarabeni” din Galați (LSBG). Drumul a fost unul destul de anevoios, ținând cont de toate formalitățile care trebuiesc îndeplinite astăzi la înființarea unui ONG în România, dar efortul a fost unul meritat.

LSBG a apărut ca o necesitate a integrării tinerilor români din Basarabia și, totodată, și-a propus să devină un liant între românii de pe cele două maluri ale Prutului.

Aici ar fi nevoie să adaug că tinerii basarabeni veniți pentru prima dată în Țară, au beneficiat de o primire călduroasă din partea colegilor mai mari, prin intermediul proiectului „Adoptă un Boboc”, ediția a II-a. În cadrul proiectului, acești tineri au avut ocazia să meargă la teatru, vizionând o piesă la Tetru Dramatic „Fani Tardini”, au mers la

Muzeul „Casa Cuza”, au vizitat Complexul Muzeal de Științele Naturii, iar într-un final au avut ocazia să meargă la Coșereni, localitatea unde a avut loc tragicul accident în urma căruia au decedat

Doina și Ion Aldea-Teodorovici, cei doi martiri ai neamului românesc.

Conștienți de faptul că în cele două state românești situația politică și economică nu e tocmai una foarte bună, noi vom continua să ne axăm pe proiecte culturale și nu îi vom lăsa la anangie pe românii care au nevoie de susținerea noastră. Situația economică precară nu poate fi o scuză cu scopul de a perpetua indiferența față de românii din imediata apropiere a României.

De menționat că, în timp, am descoperit că atât autoritățile locale, cât și instituțiile de cultură din Galați sunt receptive la apelurile noastre și acest lucru pe de o parte ne ajută să derulăm proiectele noastre cu mai mult succes, iar pe de altă parte ne stimulează să demarăm noi proiecte, proiecte majore.

Vrem să mai spunem că nu am finisat construcția „Podului de Cărți”. Am făcut doar o pauză pentru a face rost de „materie primă” pentru a continua construcția podului care va uni în cuget și în simțire românitatea de pe cele două maluri ale râului, care deocamdată desparte același popor.

Proiectele de mai sus nu sunt decât startul unui proiect grandios și în același timp realist, proiect menit să fortifice unitatea spirituală a românilor, iar cele mai interesante și eficiente activități urmează abia să aibă loc.

Colindele și colindatul

Eugen Holban

Răspunsurile referitoare la obiceiurile din timpul sărbătorilor Crăciunului și ale Anului Nou, surprinse de *Chestionarul lingvistic al limbii române*, elaborat de B.P. Hașdeu, sunt diferite de la o comună la alta. Unele sunt expediate succint, chiar și printr-o singură frază. Altele au o alcătuire ceva mai complexă, iar unele, pe lângă informația referitoare la obiceiul colindatului și al uratului, ne oferă și textele unor colinde care se cântau pe vremea aceea. Și, în mod excepțional, am întâlnit preotul care a completat chestionarul și a scris tot repertoriul de colinde ce se cânta în sat din casă în casă, la vremea aceea.

Iată câteva exemple:

„În seara spre Nașterea Domnului, umblă flăcăii și cu copii de urează pe la casele oamenilor”.

(B.P. Hașdeu, *Răspunsuri la chestionarul lingvistic al limbii române*, Tom Covurlui, 3420, F. 466, Tulucești).

„Colindele pe aici se petrec astfel: Când sunt două ore până în ziua ajunului de Crăciun, vin băieții pe la ferestrele caselor și încep a colinda florile dalbe, iar seara urmează cu colindu flăcăii cei mai în vârstă, schimbând pe florile dalbe cu holeroanda doamne (Aurelian domnu)” (op. cit., Tom Covurlui, F. 103, Cudalbi).

„Colindele sunt niște cântece ce le cântă tinerii la Sfântul Vasile, în ajun, seara” (op. cit., Tom Covurlui, 3420, F. 53, Berești).

„La sărbătorile Crăciunului fac un fel de capră, îmbrăcată în hârtie și alți oameni mascați umblă împreună prin sat cu cimpoiul și fac horă prin casele sătenilor”.

„În ajunul Crăciunului copiii umblă câte doi sau mai mulți și cântă colindele în care se aude mai mult despre Nașterea lui Hristos”. (op. cit., Tom 3420, F. 53, Cuca).

„Colindele se zic în seara de Crăciun, umblând copiii și flăcăii pe la case”. (op. cit., Covurlui, 3420, F. 146, Fârțanești).

Sunt două colinde:

1) În seara de 24-25 decembrie (la Crăciun), băieții întruniți în cete, după vârsta lor și chiar flăcăii formează două cete. Merg pe la fiecare casă și de sunt primiți se pun sub ferestre și în mod recitativ zic mai întâi colindul Florile Dalbe, precum și unul, două și trei de felicitare a gazdei, precum de copil mic de voinic, de oameni tineri și de bătrâni, pe care le copiez aici la sfârșitul întrebărilor în speranța că în ele veți găsi câteva cuvinte folositoare.

În comuna Smulți a dispărut acest obicei, iar la Independența, la Foltești și în alte comune, unde am fost la această sărbătoare se petrece întocmai cum am zis mai sus, nefiind obiceiul de felicitare cu „Bună dimineața la Moș Ajun” în dimineața de 24 decembrie.

2) În seara zilei de 31 decembrie spre 1 ianuarie numeroase cete de copii mari și mici merg pe la case și zic urarea cu plugurile. De asemenea, în cor și tot pe sub ferestre, însoțiți de sunetul de clopoței mici, tălânci, fluiere, cimpoi, buhai (o puțină astupată cu o bucată de piele peste care se pune un cerc în fundul de piele, fiind două borte se petrece o viță de păr de cal pe care trăgându-o mereu scoate un sunet ca al bouului, răgușit).”

Colinde de Crăciun

Pentru felicitarea pruncilor

Trimisui-sau Maica Maria
 La Sfânta Duminică
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Să-și boteze d'un finelu
 D'un finelu de Dumnezeu,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Luatur-au fașă de mătasă
 Și scutecu de Ușenicu
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Găsi-și finulu botezatu;
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Dar de cine-i botezatu,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 De Ion, de Sfântu Ion,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Ca de ciudă
 De obidă,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Dete-n piatră
 Ca se-lu strice

Localia • Localia • Localia • Localia • Localia • Localia

Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Petra Sfântă
 Nu se strică,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Ilu dete-n apă
 Ca să afunde
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Crucea Sfântă
 Nu s-afundă,
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Dete-n focu
 Ca să se aprindă
 Holeroiu, Doamne, holeroiu,
 Crucea Sfântă
 Nu s-aprinde
 Holeroi, Doamne, holeroi,
 Busuioc verde pe masă,
 Rămâi gazdă sănătoasă
 Holeroi, Doamne, holeroi.

Pentru voinicu

De, Murgule de!
 De, de mi te îngrașă
 Că eu am de gând să te vându
 Pe cară de grâu
 Pe vasă de vinu
 Pe sculuri de bumbacu
 Ca să mă îmbracu
 Stăpâne, Stăpâne
 De vândut m-ai vinde
 Dar-ți mai adu aminte
 De când ne băteam
 De când ne luptam
 Cu Turcii
 Cu Francii
 Turcii ne băteau
 Francii ne-nfrângeau;
 Dar eu m-am silitu
 De la greu c-am eșitu
 P-o mare am suflatu
 Tote le-am uscat;

Și bune și rele
 Toate-s d-ale mele.
 De, murgule, de
 De, de mi te îngrașă,
 Că eu am să mi te vându
 Stăpâne, Stăpâne
 De vândut m-ai vinde
 Dar-ți mai adu aminte
 Anu la Bobotează
 Pe gheață râsnită (?)

Cu cincizeci de cai
 Cai potcoviți,
 Și încă hrăniți
 Dar eu nici potcovit
 Și nici hrănit
 Și eu m-am silitu
 Pe toți i-am întrecutu
 Pe cinste ți-am făcut;
 Tie de voinicu
 Și mie de cal bun.

Colind pentru fete mari

Fericiți oameni buni de tineri
 Au feți și fete mari
 Dar cutare fată mare

Ea-și mai cere
 Zestre cere
 Cere-și sute
 Oi cornute
 Și vr-o cincizeci
 De berbeci,
 Toți berbeci de cei aleși,
 Lați în cozi
 De trei palme
 Ea-și mai cere,
 Zestre cere,
 Cere-și d-o hiftincă verde,
 Cu doisprezece telegari
 Telegari cu corne mari

Colindători din com. Braniștea
 Foto: Stephan Drube, Germania, 1984

Dar voi maică
 Dar voi taică
 Toate acestea mi-ati datu
 Mai voiu pe murgulu din grajdu
 Înșăutatu și-ntofturatu,
 Cum e bun de încălecatu.
 Ea-și mai cere
 Zestre cere
 Cere și papuci
 De la Turci
 Ș-un brâu latu
 De la Țarigradu.
 Și mai cere
 Încă cere,
 Să mi-o scoată la plimbare,
 Să mi-o vadă Sardar mare
 Sardarul dacă mi-o videa-o
 Mi-ar videa-o mi-o lua-o
 Bună vremea l-această casă
 Ea să-mi fie sănătoasă
 Cu ai ei frați
 Cu ai ei părinți
 Și cu toți cei iubiți.

Starea de areligiozitate

Ionel Necula

„Toată opera lui Cioran, spunea cineva, e un jurnal”, are un caracter confesiv - observație îndreptățită dacă avem în vedere că meditația autorului este vivanță, exprimând propriile sale umori și tensiuni interioare. Natural că tot confesive sunt și mărturisirile privind raporturile sale cu Dumnezeu și eșecul religiozității, deși nu

pot fi trecute cu vederea nici bogatele sale lecturi în domeniu. Ulterior, când pentru câteva luni va deveni îngrijitor de colecție la editura Pion din Paris, îi va publica chiar una dintre lucrări, „Les révélations de la mort”, ceea ce înseamnă că l-a cauționat gustului metafizic francez.

Pe la 18-19 ani, aflăm din fișele de lectură publicate de Dan C. Mihăilescu în suplimentul „Cotidianului” (L.A.I. din 11 decembrie 1995), citea cartea lui Jean Baruzzi, *Saint Jean de la Croix et le problème de l'expérience négative* apărută la Alean în 1924. Pe acest „mare specialist în mistica spaniolă” îl va cunoaște personal în 1938, când îi va solicita, fără succes, o scrisoare de recomandare pentru ca Institutul Francez din București să-i prelungească bursa șederii în Franța.

Citise apoi, aflăm din lectura cărții *Lacrimi și sfinți*, numeroase confesiuni și jurnale despre experiențe mistice scrise de ființe exaltate, „gravide de Dumnezeu”. Înțelesese din biografiile sfinților și din hagiografii că „oamenii se nasc cu porții diferite de delir” (1).

Firește că aceste lecturi n-au schimbat defel caracterul confesiv al mărturiilor lui Cioran despre locul sacrului în ansamblul apelisurilor sale ci, cel mult le-a orientat, le-a dat noimă și substanță. Cum „nu există literatură impersonală”, Cioran ar fi putut repeta cu fiecare carte nouă cuvintele lui Montaigne, că este „materia operei sale”. „Tot ce am scris, recunoaște, sunt simple stări, stări sufletești sau spirituale” (2). Or, în cadrul acestor stări „sufletești sau spirituale”, Cioran nu l-a întâlnit pe Dumnezeu. Nu l-a întâlnit, sau nu l-a căutat? „Sunt sigur că l-am căutat pe Dumnezeu, dar sunt încă și mai sigur că am făcut totul pentru a nu-l întâlni”, îi scria în 1967 lui George Bălan (3).

Religiozitatea e o stare de simțire și nimeni nu devine credincios prin voința de a crede. Dumnezeu nu este substanța *flogistică* menită să umple spațiile goale din inima și nici voința - chiar demiurgică, imperativă, autotelică de-ar fi - nu poate grefa un simțământ în deșert. Cioran recunoaște că l-a aflat uneori pe Dumnezeu prin deducție, pe cale rațională, dar tot el, „nu l-am întâlnit niciodată în inima mea” (4). „Inima mea - prin care a trecut cerul - mai spune scepticul din Rășinari, e punctul cel mai îndepărtat de Dumnezeu” (5).

Dar, deși toate aceste recunoașteri certifică existența unei crize religioase în subiect, încă nu trebuie proclamată catastrofa. „Împărăția lui Dumnezeu, amintește Luca (17, 21), este înlăuntru nostru”, dar „înlăuntru” nu înseamnă numai sediul pasional. Inima nu este decât un element dintr-o ecuație binomică, o complementară a rațiunii. Neacceptat în alveola animei, divinul se poate cuibări foarte bine în cadrul animusului. La Cioran, rațiunea nu se mai restrânge pentru a face loc credinței, ci preia întreaga relație cu divinitatea. Conflictul facultăților subiective se derivă într-un conflict al disciplinelor și întreține disputa dintre metafizică și teologie. Terenul fusese încercat în multe feluri, de la gânditorii Evului Mediu la Kant, iar Cioran s-a implicat în această dispută opțional, admitând logica transcendenței în dauna revelației. Puntea dintre el și cer are un sens unic. „Toate căile merg de la mine spre Dumnezeu, nici una de la El spre mine” (6).

Din această poziție unidirecțională, divinul este descoperit rațional, metafizic, nicidecum teologal, prin iluminare, cum i-ar fi plăcut Aquinatului. Nu mai spun că și această ridicare la divin a gândului nu se face totdeauna din „curiozitate metafizică”, ci dintr-un „total și apăsător sentiment de singurătate, la capătul căruia Dumnezeu apărea, ca să spun așa, automat”. Ideea adulecării divinului de pe cataligele singurătății cosmice, ale spaimei și disperării, din vâlmășagul sfâșierilor interioare, oricât de insolită ni s-ar părea, revine frecvent în scrisul lui Cioran și în tonuri care, uneori, îi conferă candoare de psalmist și-l apropie de Eclesiast. „Doamne! numai tu mi-ai mai rămas! Tu - rămășiță a lumii și eu a mea. Spumă a părăsirilor mele, în tine aș vrea să-mi curm duhul și să pun capăt zvârcolirii zadarnice. Tu ești mormântul pe care l-au visat ceasurile neprielnice ființei și leagănul suprem al vastelor oboseli”. E o nuanță de rugăciune aici, dar nu trebuie să ne lăsăm înșelați pentru că autorul sfârtecărilor n-ar fi consimțit în ruptul capului la asemenea căraușii patetice dinspre ființă spre Dumnezeu. Sistemul vaselor comunicante alcătuit din minte și inimă are o spărtură ontogenetică prin care se pierde divinul. Și chiar atunci când își simte alveolele dând în clocot, gândul lui Cioran nu ajunge până la El, ci la substitutul Lui, care este de altă natură. E Absolutul, e Infinitul, e Timpul, e tot ce se poate distribui în cadre raționale, fără angajarea structurilor afective.

Note:

1. Cioran, E. *Lacrimi și sfinți*. p. 186.
2. Cioran, *Convorbiri*, p. 134; 157
3. George Bălan, *În dialog cu Emil Cioran*, Editura Cartea Românească, București, 1996, p. 25
4. Cioran, E. *Tratat de descompunere*, p. 211
5. Cioran, E. *Amurgul gândurilor*, p. 186
6. Ibidem, p. 193

Culiță Ioan Ușurelu - Kieful și ataraxia cuvântului veridic

Ioan Toderiță

S-a născut la 5 octombrie 1944, în comuna Movilița - Vrancea. A absolvit Facultatea de Filologie Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, secția română-franceză.

Cărți publicate: *Profesorii* - roman (Suplinind au dobândit), 1977; *Cerșetori în loden* - roman, 1999; *Multum in parvo*, eseuri, tratat despre perfecțiune, 2001; *Joc în timp*, teatru, 2004; *Conacul dintre vii*,

proză scurtă, 2005; *Generații - dialoguri necesare*, 2009; *Convorbiri esențiale*, interviuri, 2010; *Ionel Bandrabur, omul și scriitorul*, 2010. Toate publicate la editurile: Salonul literar, Coresi - București, Prototransilvania - București, Andrew Focșani.

Din 2003, are rubrică permanentă în „Romanian Times” Portland, SUA.

Primește Diploma de om al anului 2004, din partea „The American Biographical Institute”, pentru merite în cultură și educație.

În anul 2005, este inclus în Dicționarul „2000 Outstanding intellectuals, of the 21-st century - Grand edition”.

Conduce, începând cu anul 2000, revista *Salonul literar*, pe care o finanțează din salariul său de profesor.

Membru al Uniunii Scriitorilor, din 2009.

Culiță Ioan Ușurelu, ne prezintă în opera sa, ca și în cartea *Conacul dintre vii*, pe care o lecturăm astăzi, omul de rând împovărat de evenimente afective, mnezice, de superlativele îngândurărilor reversibile. Într-o tăiată în felii istorie, cu săbii intelectuale atârinate în conștiința celor vorbitori ori, plutind numai peste ființa lor povestitoare, spre a le îndulci infinitivul „a fi” în „cum va fi”, socio-destinul strict românesc, fețele lui neunivoce, contrariile lui, ca joc al anti-monstruoșității constantelor native, constanței lor.

O lucidă, aspră, totodată, acceptare a relațiilor inter / intra - umane, în spațiul claustru al amintirii fiecărui erou - povestitor, personaj principal, eliberator de prizonierate, de insatisfacții intelectuale.

Totul sub imperiul noocrației, unui stat / statut filozofic și Platonice, a unor segmente de timp guvernator.

Dialogurile presară foc în text: „prezent continuu” în „past tense continuu”, perfectul simplu în mai mult ca perfectul verbelor declamate determinativ, în folosul substantivării e-ului revoltat, oprimat, ori numai de clipă oprit în suflare. Cu sensuri, cauze finale, diverse: focul iubirii erotice, nelegiuirea moravurilor tranzitorii, nedreapta soartă a credinței în.....„conacul speranțelor”. A schimbărilor democratice liberale de azi, liberal stângace, mereu de stânga, de acum.

Vărtelnița cuvintelor deapănă și ghemuiește

povestirea, ca-ntr-o șezătoare, în „Kieful” (repaosul absolut) al ascultătorilor, în propria lor ascultare: uneori și ei actanți secunzi, prinși în dialog cu „împovăratul de amintiri”, cu făclii în mâini iluminând înțelesul tâlcurilor presărate de erou în „drame la vedere”, în realitățile (ne) faste, ale (co)memorării povestirii lui.

Conacul dintre vii, fiind în viziunea scriitorului Culiță Ioan Ușurelu, o „reformă cenaclistă”, în care intelectualii, odată pe lună, să-și verse focul amintirii. De fiecare acumulat peste măsură, acest foc, poartă sâmburii literaturii orale și confesive. Unii dintre ei, cititori numai de literatură bună, alții, înfăptuitorii scrierii ei.

Conacul este casa unor profesori pensionari, loc, pitoresc, generos și ..... monahal, de reuniune cenaclistă: Prietenul nostru George, profesor pensionar și mare cititor de literatură bună, dar având cu deosebire darul de a se face ascultat, împreună cu soția sa Zenaida, profesoară pensionară, și-au construit o casă pe dealul Șarbei, în Odobești... Datorită ospitalității lor și a plăcerii de a povesti, a membrilor cenaclului de la Conacul dintre vii, s-a născut această carte.

Douăzeci de povestiri, de șezători literare la gura focului vorbirii, aduse în ascultători, să ardă, din două tărâmurii... contradictorii: ante '89, post '89 antebelice, postbelice.

Povestitorii, toți „oameni moderni”, toți realiști - pur - sânge, nu-și metaforizează plâsmuirea vorbelor rostite. Ei deapănă într-un soi de limbaj cotidian faptele trăite așa cum au fost. Fiecare, oprimat de lexicul relevanței, de vocabularul timpului consumat în comunism ori în imediata apropiere a omului simplu și el vorbitor cu pietre în gură, diofantice.

Ritmul lent, omogen și monoton, progresia lentă a evoluției faptelor depănate sprijină și suspansul - mereu final, și învățătura morală finală.

Multe din aceste povestiri, momente monumentale ale conviețuirii, sunt dominate de Complexul Oedip, al focului sexualității masculin - feminine, al lemnului „tată - mamă”, sacrificat să ardă, al unui eros „vânător - vânat”, de oameni.

Iată acest complex, în *Autobuzul*, poveste spusă de doctorul Dănuț Ioan, povestea navetei lui cu autobuzul din Județul Vaslui în Focșani. Complex, ușor strecurat, nu fără ironie, în dialogurile celor înghesuiți în „măgăoaia” autobuzului: - Margareto, e adevărat? Tu te freci de alți bărbați? Tu-ți Hristoșii și toți ceilalți sfinți, de femeia dracului! Cum nu te mai saturi tu de frecat de treizeci de ani!, se mânie bărbatul - soț al unei femei. Bărbat care primește replica (ne)feminină: - Hai, mai du-te dracului de neputincios! M-ai frecat tu vreodată cum trebuie?

Complexul focului sexual al „lemnului frecat de lemn” în văzul lumii. În acest sens, fără echivoc, finalul povestirii motivează tensiunile crowdității, gregarității, în ipostaza claustrării ființelor și nevoii lor de eliberare individuală, dar și .... națională: mulțimea eliberată dintr-

un astfel de lagăr (autobuz sau țară), mergea când pe trotuar, când pe mijlocul drumului, unii o luau înainte, alții înapoi, alții se opreau în loc, plesnindu-se cu palme peste frunte, neștiind încotro s-o ia... Mișcare brawniană tipică poporului român de ieri și de azi... (Autobuzul).

Inginerul Ion Bocu, are și el povestea lui în *Bătrânul și femeile*. Erou fiind un avocat cu studii în Franța, Basarabescu, personaj foarte bogat și celebru în zonă, suplinitor de limbă franceză, la 75 de ani, în învățământ. Acesta își povestește cea mai frumoasă aventură erotică din vremea Primului Război Mondial. Totul în aceeași atmosferă de așteptare – Kief total, în același stil ordonat spre „suspans și clauzulă”: Eram tânăr ofițer, povestește Basarabescu, în Primul Război Mondial. Regimentul nostru se retrăsese, undeva aproape de Iași. Armata rechiziționase cai, căruțe, case și un conac boieresc. În conac, erau încartiruiți ofițerii. Cum eram tânăr locotenent, aveam și eu o cameră în acel mic palat. Într-o seară, băusem și întorcându-mă în cameră am adormit imediat. Deși eram buimăcit de vin și de somn, după miezul nopții, am auzit un zgomot ușor în jurul meu...

Era Monique, stăpâna conacului. Urmează scufundările erotice, același Complex Oedip. Ne-am iubit toată noaptea. Când am căzut epuizat, nu mă alunga, ci mă împingea ușor cu mâinile.... Vă închipuți cred că tot timpul cât am stat la conac am avut-o alături pe Monique. Aș fi vrut, ca Faust, să opresc zilele și nopțile în loc (O, instant reste!)

Erou ce, în final, elaborează cauza sau învățătura acumulată de hazardul erotic: Dragostea face dintr-un laș un viteaz, dintr-un înțelept un nebun.... dragostea este cea mai bună, dar și cea mai nebună dintre pasiuni.

Uneori exagerând actul erotic în scopul ponegririi anumitor personaje din tagma activiștilor de partid de ieri, deveniți peste noaptea unui Crăciun sângeros, politicienii amoralii de azi.

Cum se răzbnună, în *La vremuri noi, tot noi*, scriitorul Culiță Ioan Ușurelu, pe moralista capitalistă Lenuța, povestindu-ne în detaliu scena ei erotică cu un coleg de birou, căruia după o tatonare de câteva săptămâni, i-a propus, culmea, chiar în scris, o întâlnire amoroasă, în care l-a tras lângă ea, și-a descheiat larg bluza albă... Bărbatul, Relu, îi introduse mâna sub fustă și o sărută între sâni. Atât i-a trebuit Lenuței ....După aceasta .... femeia țepoasă de până atunci (activista Lenuța) deveni o mieluşea care mergea goală în patru labe pe covor.

Detalii ale arderii imorale, ale focului negru, ce-i dădea putere Lenuței să-și transforme ura în patimă, ura în caracterul depravat al ambițiilor politice postdecembriste.

În biroul în care Lenuța ține piept colegilor persiflanți, lucizi, dar și cunoscători ai nedreptății de a fi rămas la putere în România, tot nomenclaturiştii, Ioan Culiță Ușurelu, drămuiește în gura personajelor sale temele dezbaterii politice a acestei „rămăneri la putere”.

Ca în multe alte ipostaze de acest fel în alte cărți, susține, crede în „dezbateri”, în „nepasivitatea politică a individului social”: Apoliticalul nu este deloc .... nedăunător. El participă la perpetuarea nelegiurii, corupției și imoralității. Am exclus politicalul din viața noastră și iată ce avem sus, la conducerea țării: trădători și nemernici. Pascal spunea că „orice eroare provine din excludere”.

De reținut, scop ori liberă credință, cum limbajul personagiilor – Culiță Ioan Ușurelu – păstrează „cultura lor profesională”. Expresiile curg în povestire alături de o posibilă reformă lexicală pe care scriitorul nu o acceptă de dragul autentificării istoriei morale a fiecărui personaj: Dar ce mama poate să innoculeze copiilor astfel de bazaconii? ; Dacă v-aș spune că frumusețea nu are rol primordial în viața omului, m-ați crede?, dialoghează inginerul Ion Bocu în *Bătrânul și femeile*.

Limbaj care se repetă, pe același diapazon striat, dar bine strunit, în *Femei și bărbați*: Veștile de la țară circulă rapid; n-am spus nimic de acest gen, până acum; știu un caz povestit chiar de el; am cunoscut acum vreo câțiva ani aspecte din viața unor oameni.

Aceste verbe, adverbale, locuțiuni, epitețe șablon, ar îndulci narațiunea (lucru ce nu-și dorește autorul), spre o prezență a satisfacției frumosului literar pentru un eventual lector al cărții – conac literar în dispută, în aristocratică prezență a celor „vii”.

De consemnat, încă odată, sunt, în intenția scriitorului Culiță Ioan Ușurelu, în această carte, clauzele frazelor: Prieteni, eu m-am simțit obligat că trebuie să cunoști bine

omul cu care-ți pui în plug (*Femei și bărbați*); Luciene, lumea nu s-a deșteptat, din contră. Așa că Lenuța va avea unanimitate. „Bravos națiune, halal să-ți fie!”, cum spunea nenea Iancu (*La vremuri noi, tot noi*); încep să-i cred chiar și pe cei care se sinucid (*Mama*); dar am vrea enorm de mult să fie iar ca odinioară, să primim cuvinte de folos, ziditoare, și de mângâiere pentru sufletele noastre neliniștite, dornice de învățatură și de întărire în dreapta credință strămoșească (*Mânca-v-ar Raiul*); înseamnă că acum e mai rău ca pe vremea odiosului! Atunci exista o teamă că te chema la partid și la miliție (*Zevzecul*).

Această reliefare crudă, a celor temători de Dumnezeu și netemători de omenesc, se / ni se / înfățișează în toată opera lui Culiță Ioan Ușurelu. Luminătoare de istorii, luminate justițiar de autor, observator al fenomenologiei, dezmoștenirii neamului românesc: a virtuților lui ancestrale, romano - dacice, a continuității lui mioritice.

Și merită să-i fie lăudată strădania, neuitării dramelor acestui popor”, prin care am trecut și noi lectorii operei sale, în numele celor care nu au trăit cât noi, în numele celor „noi pelerini puri”, într-o societate a impurităților virale, viscereale, neostatale, neoanarhice.

Să lăudăm, totodată, opera lui Culiță Ioan Ușurelu pentru euristica abstrusului ei ce prețuiește estetica problematicului social, ataraxia cuvântului veridic.

Omul care călătorea singur

95 de ani de la nașterea lui

Constantin Virgil Gheorghiu (I)

Nina Negru

Cărțile lui Constantin Virgil Gheorghiu au ajuns la Chișinău

Salonul Internațional de Carte, organizat de Biblioteca Națională, a adus, pentru prima dată anul acesta la Chișinău, recenta producție editorială a Patriarhiei Române și a altor edituri

de carte religioasă din România: Sophia, Deisis, Metafrază. Editura Polirom a venit și cu cele 8 tomuri ale Septuagintei, editate între anii 2004-2011. Cărțile aduse din România au fost atât de valoroase, încât doi preoți din Chișinău, de la bisericile Sf. Trei Ierarhi și Sf. Dumitru, au cumpărat pentru bibliotecile parohiale câte un exemplar din cele câteva sute de titluri expuse de aceste edituri.

Vom căuta prilejuri de a scrie despre unele dintre aceste cărți. Consider că acum merită să atragem atenția asupra unui autor care, deși a iubit mult Basarabia și a suferit toată viața pentru această margine de țară, nu este cunoscut și citit de basarabeni. Este vorba despre Constantin Virgil Gheorghiu. Cinci sau șase dintre cărțile sale, editate de Sophia (București) și Deisis (Sibiu), au putut fi cumpărate în zilele de 31 august - 4 septembrie a. c., când s-a desfășurat Salonul Internațional de Carte.

Apariția prenumelui Constantin înaintea prenumelui său, Virgil, se explică, probabil, prin necesitatea de a se face distincție între cei doi poeți români ce purtau același nume: unul muzician, născut în 1903, celălalt fiind autorul despre care vorbim acum, născut la 9 septembrie 1916. Prenumele Constantin este adăugat din dragostea deosebită pentru tatăl său, preotul din Războieni, jud. Neamț, despre care a scris o carte excepțională, *Tatăl meu, preotul care s-a urcat la cer*. O recomand celor care au citit prea multă literatură anticlericală. O altă carte a sa, *Cum am vrut să mă fac sfânt*, arată o preocupare firească a creștinului, dar care ar putea părea unora precece: micul Virgil, negăsind

prenumele său în calendarul bisericesc, hotărăște să-l sfințească prin felul în care-și va trăi viața. Este cazul să cercetăm dacă nu a și reușit.

Imediat după 1989, s-a vorbit mult la TVR1 despre Constantin Virgil Gheorghiu, scriitor român din Franța, în legătură cu *bestsellerul* intitulat *Ora 25*. Dintre cărțile sale de *Memorii* apărute în 1986 și 1995, primul volum, salutat cu entuziasm de Alain Peyrefitte, cuprinde multă informație despre copilăria lui Virgil Gheorghiu în satul de la poalele Carpaților și despre adolescența sa, adică cei 8 ani petrecuți în Chișinău, unde-și făcea studiile la Liceul Militar.

C.V. Gheorghiu scria despre basarabeni ca despre familia sa

Pândesc, de când am conștientizat drama Basarabiei, dacă cineva dintre români a avut și ar avea curajul să reflecte adevărul întreg privitor la acești aproape 200 de ani de înstrăinare și martiriu. Cât sânge și energie intelectuală au trebuit să se consume pentru acele mici intermitențe românești din anii 1856-1878, 1918-1940 și 1941-1944! Obișnuiți cu demagogia de după 1989, uităm că am avut parte și de mari personalități care au pus problema pe tapet. Dacă nu a reunirii, cel puțin a supraviețuirii, a respectării drepturilor elementare ale românului basarabean.

După lansarea în cadrul *Salonului 2011*, m-am pomenit răsfoind această carte, care se pierdea printre altele, sute: *Omul care călătorea singur*, un roman considerat „mai mult autobiografic decât ficțional”, scris de C.V. Gheorghiu, tradus din franceză de Gheorghiuța Ciocoi și editat de Sophia în 2010. După ce l-am lecturat cu interes, am mai descoperit un om curajos, care a scris adevărul întreg despre românii dinăuntrul și din afara țării. Citiți și vă convingeți. Nu vom înțelege, fără a citi cartea *Omul care călătorea singur*, de ce de la 1812 încoace nu se face nimic pe cale oficială pentru retrocedare (excepție, anul 1856) și totul cade pe umerii unor personalități-kamikaze. Printre cei mai curajoși, la 1812, era Mitropolitul Veniamin Costachi, cel care plângea pentru jumătatea pierdută a Mitropoliei

istorice a Moldovei și le reproșă unora că: „Ghica Vodă și-a pierdut viața odată cu pierderea Bucovinei, iar noi nu putem să protestăm?!” Ioan Heliade Rădulescu, pe la 1830, descoperă cine sunt rușii și se întoarce împotriva lor în legătură cu Basarabia. Eminescu, mai târziu, plătea cu viața pentru că a luat în serios problema Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei. În secolul XX, după al doilea război, printre cei mai curajoși au fost Gheorghe Brătianu, C.V. Gheorghiu, Paul Goma și alți câțiva oameni preocupați de soarta Basarabiei. Desigur că sunt și mulți despre care nu vom afla niciodată.

În mod previzibil, C.V. Gheorghiu este atacat din toate părțile, după ce se află că a scris în 1941 reportaje despre martiriul Basarabiei în primul an de ocupație sovietică (au fost editate apoi în cartea *Ard malurile Nistrului*). Cartea *Omul care călătorea singur* reia în 1954 tema ocupației de un an a Basarabiei. Atât de tare a fost agresat de Francis Crémieux în articolul „Cum și pentru ce un criminal a fost uns ca mare umanist”, dar și de alți ziariști care nu citiseră *Ard malurile Nistrului*, încât autorul mai scrie o carte despre cum a scris acea carte. O scrie nu pentru a-și face *mea culpa*, ci pentru a explica. Victor Kravcenko, disidentul rus, a fost atacat în aceeași perioadă, prin campanii de presă, de aceeași revistă, „Les Lettres françaises”. El însă nu a dat explicații pentru conținutul anticomunist al cărții sale *Am ales libertatea*, ci a intentat un proces, pe care l-a câștigat. Românul C.V. Gheorghiu nu a fost iertat niciodată pentru că a scris în unul din reportajele sale că în noaptea când a ajuns la Bălți și a găsit orașul ars, soldații germani s-au străduit să-l protejeze pentru a nu da peste vreo mină și l-au ajutat să găsească o mașină pentru a se deplasa la Chișinău.

„Cum vă puteați situa de partea Axei?” Cum puteau nemții să aibă un comportament plin de omenie cu un ziarist al statului român aliat? Asta nu puteau înțelege cei care erau programați să justifice doar Rezistența antihitleristă. Maestrului Gabriel Marcel, care-i prefațase *Ora 25* i se părea „de-a dreptul monstruos să se vorbească cu simpatie despre germani”. „Uluitoare, incredibil!” - acestea erau cuvintele cu care l-a întâmpinat maestrul.

-Trebuie să vă renețați cărțile dvs anterioare (le considera fasciste). Să vă faceți *mea culpa*.

- Nu trebuie să fac nimic. Aliații dvs, rușii, au afundat țara mea în disperare și în sânge. Atunci dvs erați aliați și frați de arme cu soldații sovietici care îi masacrau pe basarabeni! Ar fi fost monstruos din partea mea să nu mă revolt ori să colaborez cu ocupantul - îi replica Gheorghiu.

Maestrul se încapățâna să susțină că numai adevărul lui era just și rezonabil. După articolul de desolidarizare a lui G. Marcel s-a declanșat campania de presă, care nu s-a mulțumit până nu l-a făcut pe Gheorghiu „ofițer SS” și „instigator al masacrelor evreilor din Basarabia”.

Acum ni se pare firesc acest comportament al intelectualilor de stânga din Franța, pentru că am citit cartea lui Sevilla *Terorismul intelectual* și alte studii despre lucrarea KGB-ului în Occident.

Mecanica antifascismului, găselniță a comuniștilor, este periodic pusă în mișcare. Sevilla scrie că în 2001, doar 6% dintre ziariștii francezi nu se declarau alegători ai stângii. Închid paranteza.

O scriitoare disidentă din Argentina, Valeria Ocampo, a ajuns să-i spună, înlăcrimată, lui Gheorghiu că numele de român îi provoacă oroare, pentru că „românii l-au trimis la camera de gazare pe cel mai bun prieten al meu...cel mai mare poet al României”. Șocat, Gheorghiu se interesează de numele acelui poet. Mai târziu află din cartea englezoaicei Claire Sheridan că era vorba despre un bancher, care nu scrisese niciodată versuri în limba română și nu locuise în România, deși avea multe bănci acolo.

(Va urma)

Constantin Noica. *Carte de înțelepciune.* București: Humanitas, 2009

Corneliu Panaite

Ce-ți cer oamenii e nespus mai puțin decât ce-ți ceri tu. Ei nu vor decât ce-ți ceri tu. Ei nu vor decât să joci un rol. Tu vrei să scrii o piesă. Înțelepciunea nu e ceva care se învață; E ceva care se trezește. De aceea o școală de înțelepciune e posibilă.

Înțelepciunea e a fiecăruia, în sensul că pune în ordine o neliniște anumită. E o punere în formă. Forma fiecăruia. Fiecăruia îi e dată o singură

vână a interminabilului, o singură formă de infinitate: nu jindui infinitatea altora, nu le fura delirul lor sacru. Trăiește, adâncește-te și rățăcește într-al tău. În ce constă, până la urmă, fericirea? Nicidecum în a beneficia din plin de ce este (bani, valori, cultură), ci în a face posibil ce nu este, ce nu e încă. Până și biologic e așa: copilul. Dar spiritual este numai așa: scrii pentru cititorul care nu s-a născut încă, te cultivi spre a obține alt înțeles și un gând nou, trăiești sub fascinația lui ceea ce stă să vină.

Omul începe de la înțelesul înfrângerii. Nu și-a dorit-o, a făcut totul ca s-o evite, dar îi vede binefacerea, bogăția, rodnicia în ceasul când cade.

Sunt trei tipuri de adversitate: război-sport-dialog. În primul trebuie să învingă unul. La al doilea idealul e să nu fie învingători și învinși. La al treilea, să fie învinși amândoi.

Adevăratul singuratic e cel care nu vrea ceva. El se izolează în sânul lumii de lume, se strânge în albia lui și nu-și revarsă apele, nici nu le varsă în alte ape, necum să lase alte ape să se verse în el. Singurătatea veritabilă este bună, largă, deschisă doar atunci când poți spune: nu vreau nimic.

Dragostea e o închidere ce rămâne închisă; iubirea, una ce se deschide.

Se poate comanda trupului (să adoarmă, să se trezească la o anumită oră, să-și localizeze durerea, să trezească specia în el), dar nu și sufletului, inimii. Nu-i poți spune: dăruie-te aci, nu-i poți spune: nu te dărui. E ceva obiectiv, de dincolo de noi, mai adânc decât legile speciei; și de aceea, poate, s-a spus că e ceva divin. Iar când te sporește, când te face să spui altceva în montonia vieții proprii, este un stăpân binecuvântat în robia căruia ființa ta se simte în sărbătoare.

Așa căutăm toți: să creăm contexte (case, vieți, rânduieli potrivite) fără să mai avem un text pentru ele... dar textul își face singur contextul, inversul aproape niciodată.

1) Nu putem câștiga? Nu putem decât câștiga (creând).

2) Pierdem sigur? N-avem ce pierde.

3) Nu putem ieși din joc? Merită să intrăm în joc.

Termodinamica spiritului!

Îți e dușman cine te fixează într-o singură întruchipare; fie că o face din ură sau din dragoste.

Omul ca ființa eliptică. Dinainte de uimirea în fața a ceva e deschiderea către ceva. Tot ce e viu speră, iese din închidere, din „enfermement”. În mitul Pandorei rămâne speranța, ca ultimul demers uman, cel mai adânc. Nu consimți înfrângerii. Oamenii au nevoie de iluzia unei biruințe, chiar dacă tu nu ai ce face cu ea. Sau ai și tu ce face: lași loc unei biruințe a gândului, în care nu mai crezi...”

„Constantin Noica a lăsat o operă vastă, iar multe texte aparținând marelui filosof român nu sunt nici acum cunoscute. Pe de o parte, Noica nu este atât de „actual”. El le cerea tinerilor să renunțe la cele pamântești și să practice o asceză severă (anachoresis, retragere în pustiu) a spiritului (a culturii). Noica prefera „nebulia spiritului”, și privea cu scepticism „nebulia faptelor”. „Rugați-vă pentru fratele Alexandru” ne oferă imaginea cuceritorului (generalul rus) ce se întoarce către moralitate și către valorile spiritului.

Noica a voit să facă o școală de înțelepciune fără a fi înțelept și fără a îmbrățișa o doctrină. Noica a arătat că termenul „autoritate” provine de la grecescul „augeo”, având înțelesul de „a spori, a adevăra”. Mama îl sporește pe copil, profesorul îl sporește pe elev, sufletul sporește corpul. Din acest punct de vedere, pedagogia lui Noica urmează îndeaproape modelul înțelepciunii socratice. Educația de tip noician este în primul rând formativă, punând accentul pe gândire, autoanaliză, însușirea unei culturi științifice și filosofice, privilegierea „trăirii adevărilor” față de preluarea lor sterilă. Noica însuși era obsedat de „actualitatea filosofică” a operei sale. „Jurnalul de idei” conține multe referiri ale filosofului român la „devenirea întru ființă” și la „ceea ce rămâne” din ontologia noiciană. Surprinzător este faptul că Noica este apreciat tot mai mult pentru „trăirea ideilor”

decât pentru originalitatea sistemului său filosofic. Ca și Lucian Blaga sau Mircea Florian, Constantin Noica a fost autorul unui sistem filosofic valoros. Noica a avut ambiția de a aduce un cuvânt nou în filosofia românească.

Studiind „manuscrisele de la Câmpulung”, „șase maladii ale spiritului contemporan” și „publicistica” (două volume, editura Humanitas), observăm că „ceea ce rămâne” din opera lui Noica este „trăirea ideilor”. Mai mult, Noica a fost un filosof care a acordat importanță „scrisului” și „scriiturii”, conștientizând faptul că exprimarea ideilor este altceva decât reflecția asumată asupra unor idei.

Pictori gălățeni de altădată

Ghelman Lazăr (1887 - 1976)

Corneliu Stoica

Pictura românească din perioada dintre cele două războaie mondiale, când arta noastră națională a atins altitudini solare, impunându-se pe plan european și internațional, înregistrează la loc de cinste numele lui Ghelman Lazăr, artist a cărui creație îmbogățește substanțial zestrea valorilor patrimoniale

din spațiul Carpato-Danubiano-Pontic.

S-a născut la 18 august 1887 în Galați. A studiat la Academia de Artă din Carlotenburg (1905-1906), la Academia de Arte Frumoase din München (1906-1908), cu Haberman și Jank. De aici a trecut la Paris unde a frecventat Academia Julian (1913) și L'École supérieure des beaux-arts, atelierul lui Fernand Cormon. A călătorit mult, s-a făcut cunoscut mai întâi prin participări la expoziții din Franța și Italia. Între 1920-1946, a expus la manifestările Salonului oficial. Este tatăl sculptorului Dorio Lazăr, cel care a realizat la Galați coloana monumentală „Avântul”, amplasată în cartierul Țiglina I. Și-a deschis expoziții personale în Capitală în 1963 (retrospectivă cu peste 60 de lucrări, găzduită în două din pavilioanele Parcului Herăstrău), în 1967 și în 1975. A încetat din viață la București, în ziua de 7 februarie 1976.

Ghelman Lazăr a practicat o pictură ce-și extrage sevele din datele realului, cultivând peisajul, natura statică, portretul, compoziția cu mai multe personaje. Rigoarea desenului și respectul pentru compoziție, specifice școlii germane, conjugate cu libertatea cromatică franceză, l-au ajutat să-și contureze un stil propriu, să ajungă la o sinteză care, așa cum subliniază Valentin Ciucă, „relevă și sobrietate, dar și palpitate emoțional”. Alături de pictura în ulei, a stăpânit tehnicile gravurii, acuarelei, pastelului. În aceasta din urmă a obținut realizări comparabile cu cele ale lui Ștefan Luchian. A fost adeptul unei

exprimări clare, al creării unor raporturi coloristice echilibrate în tratarea imaginii. Naturile statice, florile, interioarele pictate de el sunt pătrunse de un sentiment cald, de respectul artistului pentru punerea în evidență a materialității obiectelor și a creării unei atmosfere poetice. Priveliștile sale, cu chiparoși toscani, cu țărături și întinderi marine, cu grădini, cu parcuri, cu străzi văzute în desfășurări perspective, ni-l relevă pe Ghelman Lazăr ca pe un mare îndrăgostit de frumosul natural și de cel creat de mâna omului. Lirismul său este cald, iar fiorul poetic resimțit de pictor în momentul creației este trecut cu sensibilitate în imaginile tablourilor și se răsfrânge și asupra privitorului. „În peisaj, scria Horia Harșia cu prilejul expoziției sale retrospective din 1963, Ghelman Lazăr se

Portret de tânără fată

arată un îndrăgostit al grădinilor, al parcurilor, al perspectivei străzilor cu atmosferă. Imaginea e străbătută de note lirice, purtând un sentiment cald, tonic, redat de culorile tratate într-o puzderie de irizări. Primăverile și toamnele în Parcul Herăstrău, pe malul lacului Floreasca sau într-un colț de burg al Brașovului sunt traduse în imagine plastică, trădând sensibilitatea unui îndrăgostit de frumos mereu tânăr” („Arta plastică, Anul 10, nr. 9, 1963).

În portretistică, a immortalizat multe chipuri feminine, căutând ca dincolo de frumusețea fizică să le dezvăluie și ceva din adâncurile ființei interioare. A realizat, de asemenea, portretele unor importante personalități ale culturii și științei românești, precum actorii George Storin, Alexandru Giugaru, profesorii Constantin I. Parhon, Petre Constantinescu-Iași etc. S-a menținut în limitele concepției clasice privind crearea portretului, de la așezarea în pagină a personajului, până la configurarea lui definitivă. A acordat o deosebită atenție și reprezentării cadrului în care se află personajul portretizat, socotind că acesta are un rol important în sublinierea expresivității figurii umane. Creația lui Ghelman Lazăr, în totalitatea ei, este expresia unui profesionist care a slujit arta cu sinceritate și totală dăruire.

Dumitru Matcovschi de la elegie la diatribă

**Adrian Dinu-
Rachieru**

Recent, prin strădania unui ONG (*Metropolitan Media*) s-a desfășurat, la Chișinău și Vadul-Rașcov, un Festival Internațional de poezie și cântec „Dumitru Matcovschi” (director festival: Alina Ciobanu), prilejuit de sărbătorirea poetului la cei 72 de ani. Cum n-am reușit să ajungem acolo, propunem – în rândurile de mai jos – un profil critic, transmițându-i sărbătoritului urările cuvenite, fie și cu întârziere.

Baladescă prin spirit la start, accesibilă prin simplitatea versului, vehementă mai apoi prin angajare civică și patos justițiar, lirica lui Dumitru Matcovschi (n. la 20 octombrie 1939, la Vadul-Rașcov, jud. Soroca, într-o familie de țărani) a trecut prin explicabile metamorfoze fără a părăsi însă folclorismul mesianic, ajungând la bocet, blestem și diatribă, altoite pe o viziune încrâncenată, antinomică, gândind lumea maniheic. Poetul (care e și prozator, dramaturg, publicist) absolvise Universitatea din Chișinău (1961), ocupase diverse funcții redacționale revigorând, de pildă, revista *Nistru* (devenită, în 1988, *Basarabia*) și debutase în 1963 cu placheta *Maci în rouă*, cultivând armonia, îmbibată de plasticități rustice, aromitoare. Alături de *Descânțete de alb și negru* (1969), carte care i-a creat probleme (fiind „arestată”) și care, părăsind versul plat cultiva ambiguitatea, Matcovschi a mai tipărit, printre altele: *Casa părintească* (1968), *Melodica* (1971), *Soarele cel Mare* (1989), *Veșnica teamă* (2001) ori volumul-recviem *Pasărea nopții pe casă* (2003), trecând de la certitudinea de a se ști „stăpân” la asaltul roiului de neliniști și deziluzii, fixându-l într-o declamată, terifiantă neputință. Evident, *Basarabia*, chiar rămasă un „verde crez” e pricina acestei perpetue dureri. Poetul, „bolnav de *Basarabia*” știe că pajurile „hultănesc peste moșie”, că limba e trasă pe roată și că provincia crucificată e

scoasă la mezat. În acest prezent „mișelit” teama se cuibărește insidios în sufletul unui *popor înfrânt*. Iar îndemnul poetului e limpede: „tu fii mereu ostașul ce are moarte-n față” (v. *Impostorii*). De unde și tradiționalismul său robust-agresiv, pigmentat cu repetiții sugestive, de cert halou emoțional. Acel *vad uitat*, „un locșor la margine de dor” (v. *Terra incognita*), venerarea părinților („luminoși ca sfinții”), sacralitatea limbii materne cu „dorul de țărâne, de doine bătrâne”, cultul rădăcinilor (casa, vatra, satul ca *cetate morală*) pledează pentru statornicie. Cuvine-se „să ținem foc în vatră”, să ne cinstim înaintașii (vezi, de pildă, *Închinarea* către Mateevici ori *Măria Sa Poetul*, adresată – previzibil – lui Eminescu), să apărăm „scumpa icoană” basarabeană. Parabola *Rădăcini* vorbește limpede despre un *nuc internaționalist*, „cu dor de ducă”. Deși poetul scrie apăsător: „suntem un crez, suntem o soartă” (v. *Eu nu sunt pasăre*), la *mărgioară* „pelinul crește, amar, în prag” iar cucuveaua a devenit o pasăre națională la un neam „răzleț”.

Probabil că *Imne și blesteme* (1991), carte de viraj, ecou al acestui scepticism amar, rostit „cu toată gura”, exprimă energic o stare de spirit. D. Matcovschi ne avertizează: „blesteme scriu, satire,

Dumitru Matcovschi

scriu, și nu balade” (v. *Scrisoare mamei*). Acest viraj spre poezia publicistică, de tumult oratoric, șiivism ardent a trezit, se știe, și obiecții dinspre gureșă falangă optzecistă; după cum poetul, în replică, n-a menajat „scamatoriile” postmoderniste, vorbitul „pe vârful limbii”, stârnind lungi și inutile gâlcevi. Astfel de infiltrații publicistice înnămolesc, inevitabil, lirica în discursivitate și retorism. Dar la un impresiv (cum l-a văzut C. Ciopraga) reacțiile de acest soi se colorează incisiv și răbufnesc în publicistica propriu-zisă vehiculând – uneori aluziv – imaginea *omului negru*, a înmulțirii intrușilor, instaurând frica de a gândi (precum în, selectiv, *Povara istoriei ori Hoț în rezervație*).

Deși prezentul e nemilos, „șoimani” de altădată clocind „cioroi”, poezia de dragoste (un filon inepuizabil) nu poate fi uitată. Iubirea e o carte din „vremuri cronicare”; viața descrește, anii „lupani”, îmbătrânind între cuvinte ne apropie de *Gara Terminus* încât doar „lumina dragostei” mângâie această poezie „de album” (cf. Ion Ciocanu), de un lirism sincer, duios, cantabil. Pentru Matcovschi poezia „nu vine din moff”; ea trece prin inimă, vorbește despre o realitate sângerândă și împacă, ciudat, sentimentul cu tonul blasfematoriu în pofida unor rezerve enunțate temător-interogativ: „Au omul nu mai crede în taina poeziei?”

1. Exploziile de furie, infiltrațiile prozaice, lehamitea, dezamorsarea iluziilor încarcă un monolog disperat, încrâncenat, aparținând unui mare dezamăgit. Gândurile „nu încap în tropi”, Cain e în vogă (v. *Eden sinistru*), *moldo-ivanii* și lacheii puterii sufocă un neam „blagorodnic” pe care Matcovschi nu ezită a-l numi, în ale sale „cântece depășite”, ingrat, bastard, ratat etc., purtându-și „juvățul” meritat. Tot trecutul – zice poetul – „într-un oftat încap”. „Învierea” poetului după acel mutilant accident rutier (17 mai 1989) învârtoșează un discurs fulminant, cu patetice accente vizionare (*Ce-ți doresc eu ție, maică Românie?*), eminescianizând surdinizat într-o „țară de răzleți”.

2. O carte-memoriu precum *Neamul Cain* (2008) adeverește că avem de-a face cu un poet-

luptător care, declarat, preferă etica esteticii. Poezia, spune Matcovschi, *se trăiește cinstit*. El scrie „dureri”, nu vrea să se ascundă în rime și floricele; altfel spus, *nu vrea să fie mut*. Cuvintele sângerează și poetul, avertizând repetat că „dansăm pe muchie de hău”, distinge între poeți și scribăreți (cei care „poetesc” inflaționar, rămânând „gângâni bipede”). Poetul scrie pentru „mărgioară”, se cheltuie la flacăra unui eticism ardent, folosind – pe alocuri – o estetică rudimentară. Dar acest *arheolimbaj* atins de o vibrație mesianică la o *cultură luptătoare*, păstrând, așadar, „cuminența” tiparului și invocând cu pioșenie „sfintele repere” se împotrivesc scenariului diversionist al *mankurtizării*. Pe de altă parte, întârzierea în

etic (și, de aici, lepădarea de orice obediență ideologică), în fine o estetică ofilită prelungesc un anacronism cultural și lasă senzația unor amabilități și derogări valorice. Din fericire, în Basarabia, cea mereu „între două istorii”, scriitorimea a pus umărul la redeșteptarea energiilor naționale, angajându-se frontal, exemplar în această decisivă „bătălie”, oferind vocile exponențiale și spiritele catalizatoare. Această angajare cerea o rostire clară, incendiară, spărgând oglinzile mincinoase ale vorbelor trădătoare; s-ar părea că apostolatul acestei generații a fost ferit de suferința incomunicării, de dramele limbajului, de neputința aflării unui spațiu de rezonanță.

Literatura coborâse în stradă. Or, D. Matcovschi a fost, se știe, unul dintre liderii renașterii naționale, *o revoluție a dorului* cum i-a zis însuși poetul, taxat drept „un Wordsworth al Basarabiei de azi” (zicea George Băjenaru, în *Origini / Romanian roots*). Viforos, rapsodic, satiric, rimând spontan-mecanic (cf. I. Rotaru), ușor neglijent, lansând sudălmi și imprecășii, pendulând – cu suflu tragic – între elegiac și blasfematoriu, cultivând un mesianism pe tipar folcloric, Dumitru Matcovschi crede, în pofida rezervelor unor critici, în sacralitatea cuvântului și impactul poeziei sale. Și e convins că „Noi din morți am înviat” (v. *Alfabet*), în pofida asaltului „voronienilor”.

Surâsuri migdalate (V)

- aforisme -

Vasile Ghica

Arta rămâne generoasă
zonă a tuturor morilor de
vânt.

*

Numai cultura știe pe unde
să scoată întunericul din
noi

*

O creație devine
capodoperă după
ridiculizarea insultelor la
adresa ei.

*

Criticul iscusit știe să picure în laude și puțină
cucută.

*

Talentele artistice se rumenesc prin cafenele.

*

Arta încearcă să mențină în plisc ramura de
măslin.

*

Artistul - acest caimac al țărâniei.

*

Vinul bun se zbate în artist ca o viperă opărită de
soare.

*

Dumnezeu a făcut în șase zile o lume pe care, de
mii de ani, o deformează sublim artiștii.

*

Când ucenicii încep să - ți zică „maestre”,
înseamnă că ramolismul a devenit vizibil.

*

Românul actual este tot poet. Dar nu și cititor de
poezie.

*

Discipolul rebel își revitalizează maestrul.

*

Cu parfumul Paranoia se pot obține oricând clasici
în viață.

*

S - a umplut lumea artistică de suplinitori.

*

Nu sunt atât de confuz încât să pot pricepe toată
poezia actuală.

*

În artă este nevoie de arhitecți, nu de zidari.

*

Poetul care uită de cititori e ca aviatorul care
sfidează munții.

*

Gioconda - o nouă dovadă că omul este un altar de
surâsuri.

*

Omul este singura viețuitoare care se îndeletnicea
cândva cu cititul cărților.

*

Specia celor care caută fericirea prin cărți a scăzut
dramatic. Dar nu a dispărut.

*

Intelectualul român salivează prin librării precum
flămândul pe scările cărciumii.

*

Marile puteri economice sunt gata să cadă de pe
harta culturală a lumii.

*

În fiecare cultură se scufundă, iremediabil, din
când în când, câte un transatlantic de cărți.

*

Anticariatul - acest azil al cărților.

*

Incultura a început să fie purtată cu oarecare
mândrie.

*

Unele lansări de volume sunt adevărate parastase
antume.

*

În societățile ingrate și inculte, plăriile artiștilor
pot fi folosite și pentru cerșit.

*

Arta devine autentică după ce se scutură de toți
pomii lăudați

*

Numai interdicția ar mai reuși poate să reabiliteze
gustul pentru lectură al oamenilor.

*

Sărăcia a manifestat întotdeauna o infinită tandrețe
față de creatorii de artă.

*

Citind cronicile literare, constat cu satisfacție că,
prin puzderia de genii, se mai strecoară și câte un
scriitor normal.

*

Nici brânza nu are voie să fie mediocră. D - apoi
arta.

Mătasea bolnavă

- fragmente din romanul „Buze subțiri” -

Victor Cilincă

Copiii se adunaseră buluc, a joacă. „Mănușiță frântă, cine ți-a frânt-o?!”, întreba, după tocmeala jocului copilăresc, cea mare, scuturând mânuța, lăsată moale, a Victoriței. Și tot cea mare răspunse, întorcând năpraznic mânuța moleșită chiar spre obrazul țigăncușei: „Neagu, pagu’, dă-i cu ciomagu’!” Speriată, țigăncușa păcălită

începu să plângă ca toamna. Feciorul alungă cu biciul copiii negricioși și urcă pe capră...

Doamna Elena se urcă ușoară în berlină, care nici nu se clinti, deși era pe bune arcuri, și-i porunci feciorului de pe capra trăsorii să ia drumul Carantinei. Doamna așteptase o lună, frământându-și degetele fără lucru, să vie mătasea și lâna cea fină de la Țarigrad, cu care să-și mai treacă și dumneaei timpul. Mai păstra multe modele de la mama, ce parcă îi țineau locul acesteia când le tot privea, numai că fir nu mai avea! Și ce să facă o femeie de azi? Că doar femeile n-au voie la politică, cu bărbații, și nici nu i-ar plăcea dumneaei! Iar Alecu al ei, numai de asta vorbește, că „e vremea și la noi pentru toate libertățile!” - apoi ridică misterios un deget în sus și sfârșește prin a-l pune ușor pe buze, așezând astfel lăcatul tăcerii. Că noi, românii, tot chitim s-o luăm mereu înaintea altora, mai breji, înaintea francezilor sau a englezilor, să ne luăm adică, uite, car chiar de n-avem boi ca să-l tragă, cum ar veni! Uite, acum trei ani, la nunta lor, ea ascultase de „porunca vremii” și dorința mirelui: își eliberase țiganii din robie. O luase înaintea altora, după ce în Moldova se dăduse slobozenie numai pentru robii mănăstirești și cei domnești. De se mirase și Parisul de unde atâta filotimie la români! Pe actul domnesc de slobozenie pusese și mitropolitul blestem, să le putrezească adecă inima celor ce nu s-or supune poruncii domnești. Da’ până la Dumnezeu te mănâncă, vorba aia, sfinții!

Atunci îi lăsasera mai întâi să se bucure și ei de sărbătoare, de nuntă adecă, să petreacă cu bucatele și vinul din belșug rămase de la nuntă. Apoi, încă mahmuri, conu Alecu îi adună a treia zi dimineața în fața cerdacului și dumnealui îi anunță, radios, în timp ce doamna Elena își ferea ochii de lacrimi cu batista, că își câștigaseră în sfârșit libertatea! Vorbe mari! Harapnicul vechilului cădea rar pe spinarea unora, dar câte oi nu le trimisese boieroaica surplusul de la cuhnii, ca să se bucure și ei sătuli de sfânta duminică! Atunci, după nuntă, robii de pe lângă casă căzuseră în

genunchi, cerând cu lacrimi în ochi: „Nu ne da, măria ta, unde să ne ducem?!” Plângeau anapoda, fără să-i biciuiască careva, și bătrânii, și nevestele, și copiii. „Noi aici am apucat, aici avem rost, de aici primim tain. Ne gonești? Aleluia, murim de foame!” – spusese, cu căciula în mână, Laie, unul mai bătrân, care le cântase de atâtea ori copiilor din frunză. Conul Cuza aproape că pufnea pe nas văzând atâta prostie omenească, dar era un moment prea solemn, de înălțare europeană, că să-l vază adecă lumea râzând cu toți dinții: auzi, el le dădea sfânta slobozenie, cel mai scump lucru după suflet, iară ei se mai codeau! „Las’ că s-or lămuri ei mai încolo!” Dar mai încolo fu că țiganii se opoșiră pe la marginea târgului și nu mai avură un loc numai al lor! Robii mănăstirești ori cei domnești fură oprți, din mila lui Vodă, pe vreun capăt de moșie, dar țiganii de pe moșia Soleștilor Vasluiului, sloboziți fără pricaz domnesc de alde Cuza, fură alungați din târg de unii și de alții, de vreo opt ori – ba că plozii lor furau cică bostană, ba că dispăreau găini, ba că fumul de sub ceanele lor alunga mușterii de la hanul lângă care își făcuseră adăpost vremelnice, ba că nu-i ședea bine ochiului să se întristeze de atâta sărăcie lucie – ducă-se dară aceia cu Domnul, în altă parte, nu erau destule alte părți în Moldova?

Acum, cei câțiva plozi tuciuiri, cu cămeși lungi și negre de glod, mucii murdari și cu picioarele goale, se ținură scai după berlină, până ce doamna le aruncă din fuga trăsorii câteva parale. Dar banii căzură în zăpadă. Poate la primăvară să-i mai găsească cineva, dacă n-or încolți până s-o topi zăpada...

Când trecu pe Ulița-de-privit, doamna se ținu să nu întoarcă anume privirea înspre han. Poate ce se zice despre stăpâna hanului n-or fi ele chiar vorbe de clacă, dară Alecu al ei trebuie acum să fie la Pârcălăbie, sau dacă nu, cine era ea să-l iscodească?! Intrară pe Strada Mare și coborâră abrupt spre Dunăre, printre alții. Dacă nu țineai caii strâns, atunci călcai pe om! Drumul semăna mai degrabă cu fundul unui canal din care se scosese apa – își aminti că-i spusese odată un american venit cu treburi, care plecase repede la Odessa. Zloata prin care treceau căruțe ca niște cutii grosolane de lemn, trase de cai noroiați, sărea stropind trecătorii până la brâu în dreapta și-n stânga. Totul se mișca la vale neînchipuit de repede, chiar și carele trase de doi și patru și mai mulți boi, cu loitre mai înalte decât statul de om, meșteșugite din împletitură de salcie, pline-ochi de păpușoi pentru Irlanda. Foametea de acolo terminase luna aceasta rezervele de grâu din magaziiile Galaților și urma la rând, pe calea apei, porumbul. Vodă trimisese chiar și doi meșteri în făcutul mămăligii, cari să-i învețe pe irlandezi cu noile cereale. Bine că Anglittera renunțase la opreliștile împotriva grânelor din Evropa, era spre binele Galaților, ce se afla, iată, și port franc!

€-REVOLTAȚII (fragment)

Apostol Gurău

De neuitat: un ceai dansant la Arlus!

- Pe trecutul meu erotic să nu te superi, goiule (poreclă dată de evrei creștinilor), eu am un suflet generos de evreică, îmi spusese simpatica Pușa Nadler. Vin, Gusta, dintr-un popor care a dat lumii savanți, „scripcari”, pianști și profeți mesianici, a reluat Pușa.

- Și zei ați dăruit, Puși, ce păcat că l-ați ratat pe al nostru.

- Profesore Gusta, a strigat Pușa, pipăindu-și febril șoldurile erogene, am zis profeți nu zei, mintea ta, ruralule, la adjectivul iute găsește imediat și invariabil aceeași rimă, fu....!

- Kișmântuhăs! Poți să mă mai ascuți?!

Puși a hohotit scurt, ea mă învățase pe evreiește îndemnul citat, căci împărțisem amândoi un pat într-o vreme.

- Te ascult, goiule, numai dacă mă inviți la o cafea, atunci îți pot înfrunta insinuările!

Se aprobă!

Ne-am adăpostit în eleganta cofetărie „Istru”, am comandat cafele cu frișcă, acelea îi plac Pușei.

- Vin de la sala de studiu, Puși, am cercetat arhivele ARLUS (Asociația română pentru Legăturile cu Uniunea Sovietică) din Tecuci, 1948-1953. Arhivele perioadei comuniste sunt, Puși, cel mai bine păstrate, selectate și legate.

- Insinuezi c-ar fi incomplete, „selectate”, au șters urmele?!

- Poate le-au dat foc, nu cunosc, însă au rămas destule. Am cercetat amintitele hârtoage din pură curiozitate. A mai făcut-o un evreu, fiul unui stilistician, cu folos literar. Eu voiam să văd cum ați intrat voi sub stelele khazare roșii, abia ieșirăți de sub coșmarul astral al „găurilor negre”.

- Te exprimi pompos, goiule, foaie verde de brustur, Gusta să mă pupi pe guriță, tocmai când voi sufla în tăciunii din vatră, a zis Puși și s-a strâmbat.

- Te-am ascultat cântând la pian din Chopin, chiar dacă vrei (nu-mi pasă!), nu mai poți fi vulgară pentru mine, pianisto, cosmopolito!

Comunitatea evreiască, deși avea explicații pentru purtarea Pușei (o aventură!), nu renunța la ideea de a o vedea măritată cu un băiat din etnia și religia ei. Era, evident, artistă, pianistă, „ochi

alunecoși, inimă zburdalnică”, dar fiind evreică de rit vechi, khazara putea oricând procrea și determina evreitatea unor copii alături de un soț evreu, nu de un goi (unul chiar mi-a citat cu reproș excelenta nuvelă a lui Mihail Sadoveanu, Haia Sanis).

- Evocării mele, Puși, îi voi da un titlu: Ceai dansant la ARLUS, reține, nu abandonez o clipă informațiile culese din arhive!

- Chiar nici o clipă?! Mira-m-aș! Îndoi-m-aș!

- O altă Pușa din Tecuci, din arhive, ca să fugă de evreul desemnat de coetnici, de Marcel Grasfeld, un văduv gras și volubil, mare șef la ARLUS mai în vârstă cu zece ani decât ea, începuse o aventură, se ncurcase c-un băștinaș dintr-un neam de ciobani, Țugun, pe numele lui. Poate mai mult, ca să-i facă în ciudă doctorului Marcel Grasfeld, pe care nu-l putea suferi, întrucât i se părea arogant, cinic și puhav. Celula fină din creierul ei arhaic îl respingea pe Marcel și, hai la Țugun! Se topea de plăcere în brațele „ciobanului”, ziceau fetele din evreimea tecuceană. Marcel însă răspânda în rândul maselor cu minimă știință de carte broșuri lămuritoare de felul „Planul de împăduriri ale URSS”, „Bătălia Stalingradului”, „Chipul lui Lenin”, iar la colțurile roșii ale ARLUS-ului (numai în județul Tecuci erau 372!) se vorbea, se conferența despre „Femeia sovietică în fruntea luptei pentru pace și progres”, „Ce este un colhoz?”, ori „Dacă o fată se mărită, ce zestre îi dă colhozul?”. În fine, două întrebări puse de un țăran, ajuns la un „colț roșu” au făcut carieră: „Ce mănâncă colhoznicul sovietic?” își ia mâncarea de acasă? Răspunsurile la întrebări se încheiau și cu alte expuneri mobilizatoare. „Trăiască I.V. Stalin!”, ori „Prietenia stalinistă dintre popoare!”

Se zvonise însă printre evreimea khazară a Tecuciului că se va înființa o policlinică orașenească, iar directorul ei nu putea fi altul decât dr. Marcel Grasfeld, om cu o bogată activitate obștească și umanitară!

- Doamna director Pușa Grasfeld, i se adresau mios limbile informate și convingătoare ale fetelor din ovreime (puse chiar de Marcel?).

Într-o zi, lăudat fie Domnul, un curier special al doctorului i-a adus Pușei o invitație la „Ceaiul dansant al ARLUS”, organizat de același infatigabil dr. Grasfeld. Pușa, nervoasă, privind în textul și-n grafica invitației cu nelipsite steme ale URSS și RPR (nici vorbă de steaua regelui David!) i-a cerut, i-a poruncit omului încă două invitații, acela știind cu cine are de a face, înmărmurit de respect, a promis marea cu sarea. Pușa voia să-i dea o invitație tânărului goi, Țugun, și alta amicei sale,

Baltă Simioneta de la U.F.D.R. (Uniunea Femeilor Democrate). Pușa semăna atunci cu o cuconiță dintr-o provincie uitată de Dumnezeu, adusă însă la lumină de conferințele ARLUS, programate de dr. Grasfeld: „Colhozul a deschis țărânimii sovietice calea belșugului și fericirii”, ori „Glorioasele fiice ale poporului sovietic” pozate cu nelipsitele șepci militare pe capete, strâns unite în jurul unui falocrat militar, conștient de valoarea lui. Dr. Grasfeld se îngrijea pe ultimele sute de metri de sala balului, prevăzută cu un colț roșu „I.V. Stalin” alături era portretul fără șapcă, dar cu mustățile pe oală ale genialului conducător. Pe pereți, erau puse lozinci scrise cu cretă albă pe fondul unei hârtii roșii, dar cu entuziasma lozincă: „Trăiască prietenia stalinistă între popoarele noastre!”, în fine, sala era pavoazăată și cu o expoziție de fotomontaje despre „Harkovul socialist”, organizată de un amic al familiei Pușei, domnul Carol Mendelsohn (peste timp, ori sfidând timpul, fotomontajele ar fi trebuit să fie conservate, în așa fel încât să nu-și piardă din puterea seducției).

Dr. Marcel Grasfeld a mai făcut o ultimă inspecție în sala de bal, voia să contracareze și impertinența captivantei evreice Pușa, alegând-o chiar pe ea „Tovarășa de frunte” a chermezei ARLUS, miza în acea alegere pe voturile membrilor cotizanți ai Asociației și pe aceia ce plăteau abonamentele la vioasa revistă „Veac nou”.

În fine, s-a deschis strălucitorul ceai dansant al elitei târgului, muzicanții tucurii eliberați de glorioasa armată sovietică din captivitatea coloniei de la Bug, conștienți de misiunea lor (au fost instruiți de dr. Marcel!) au atacat primele acorduri muzicale ale vestitului kazacioc. La iuțea, prefectul de Tecuci, Zaharia Doniga, îmbujorat dar ferm, a luat-o la dans chiar pe profesoara Felicia Grozavu, ce îmbrăcase o rochie din mătase croită cloș, de culoare roșie și se învârteau vioi, prefectul greoi se lăsa pe vine și arunca gâfâind etichetele picioarelor spre parteneră, în timp ce domnul secretar al filialei ARLUS din Tecuci, Natan Moscovici, se izbea cu palmele peste genunchi admirat de partenera lui, profesoara Steliana Tănăsescu. Muncitorul („pavoazăat” în salopete noi, albastre) membru P.M.R., Boris Șușară, o învârtea cu brațele lui „călite” pe doamna doctor Elizabeta Jalbă, membru P.M.R., iar dânsa visa un cabinet în policlinica lui Marcel! Maiorul în rezervă, Tănase Boacă, din divizia „Horia, Cloșca și Crișan” țopăia în draci pe lângă o funcționară a băncii, domnișoara Tatiana Rarinca, membru R.M.R. în cele câteva minute ale kazaciocului, toți erau lac de sudoare, dar voioși, noroc cu pauza (prevăzută de dr. Marcel), când tovarășul profesor Ioan Tomozei a conferențiat despre „Necesitatea prieteniei cu U.R.S.S.!”

„Gopacul” i-a surprins pe mulți dănuitori

epuizați de la kazacioc, nu și pe tovarășul Ioan Nicolau, secretar al P.M.R. și pe învățătoarea (tot din P.M.R.) Paraschiva Ciucă, ce, neobosiți, făceau față cu brio iuțelii jocului popular, ce înfrătea popoarele noastre.

După altă pauză și o conferință „Stahanovismul și productivitatea muncii” tupeista Pușa (Alta) Nadler (din arhive), avea pile la Marcel Grasfeld, a comandat lăutarilor un cunoscut dans burghez și cosmopolit, un vals, pe care l-a dansat lipită lasciv de tânărul Țugun (cu origine sănătoasă altfel, cioban) de s-a mirat toată lumea chermezei, nu și bietul Marcel care a roșit vizibil.

Pușa a fost rezonabilă totuși, după înfierbântarea bietului Marcel a luat o hotărâre matură (il domolise, în prealabil și pe Țugun) ca să-și unească pentru totdeauna „destinul” cu doctorul ovrei Marcel Grasfeld, șeful ARLUS, și să-l abandoneze pe cultură rurală, pe Țugun cel atât de mândru de făptura lui. Pușa însăși a răspândit știrea separării: definitive de Țugun (mulți din comunitate au răsuflat ușurați, sângele apă nu se face, oița „năzdrăvană”, Pușa, s-a așezat cuminte lângă baciul ei tradițional, rabinul înțelept și blând Moshe, ce i-l desemnase, ca să-l ferească-n veci pe supraponderalul doctor Marcel Grasfeld. Cuplul refăcut a început să se afișeze pe la alte „ceaiuri dansante” din lumea medicală uneori organizate chiar în policlinica de sub conducerea dr. Marcel. ARLUS nu mai programa baluri, chermeze, primiseră un de neînțeles - Niet!, irevocabil, mai târziu s-ar fi pronunțat cică și cuvântul „Nikakda!”, întrucât balurile fuseseră interzise la ARLUS, însă, înțelepți, dansatorii nu au căutat să afle sensul celei de a doua comenzi.

- Credeam, profesore, izbucni Pușa (din cofetărie!) c-ai să-i pui pe cei din ARLUS să danseze și să bea ca la purim, dar te-ai abținut.

- Altceva aș fi vrut să te întreb Puși, vezi cum se orientau, cum se pliau evreii, de ce?

- Ruralule, noi suntem, am fost o nație rătăcitoare, deci inteligentă și ce oribil s-au purtat fasciștii și naziștii cu noi, era timpul și la Tecuci să fim de partea comuniștilor „victorioși”. Abia ieșiți din coșmarul celui de-Al Doilea Război, vă comunizăm pe voi, ca să răsuflăm și ca să ne putem întoarce la vechiul adagio, lent dar sigur, spre alte meleaguri evreu rătăcitor!

- Puși, te admir, dar astăzi ruralii noștri vă imită, sunt și ei rătăcitori, însă fără să posede comunități solidare și înțelepte ca ale voastre.

- Veți suporta greu globalizarea, nu aveți abilitățile evreiești, ca să vă mișcați rapid și profitabil prin conglomeratele etnice, voi aveți vocația istorică a „gliei” și a supraviețuirii, of Gusta!

- Puși, arăți înviorată, de la cafea, sper...

- Mulțumesc pentru tratație, Gusta.

- Dar și voi reveniți la glia antică, Puși, popor al lui Israel...

Ruxandra Anton

Dragostea păpușii

lana se joacă pe sobă
 tălpile o frig dar ei îi place să-i clocotească sângele
 iar acolo nimeni n-o vede când îi coase rochia
 păpușii
 pe care mama i-o va aduce azi de la oraș
 ea nu știe mărimea păpușii
 însă își închipuie că va fi mică
 fiindcă mama are bani puțini
 iar tata nu iubește jucăriile
 tata este încruntat când masa nu-i gata
 sau când eu citesc alte cărți decât cele de școală
 de aceea lana îmi așază cartea de la bibliotecă
 deasupra manualului școlar
 pe care-l ține puțin înclinat
 ca pe un steag de pace
 însă chiar și așa când citesc tot nu mai înțeleg nimic
 din cauza frisonului care mă zgâlțâie când tata se
 uită la mine
 uneori tata cântă și spune poezii
 când dezghioacă știuleții
 și focul duduie în sobă
 aceleași poezii și aceleași romanețe
 de care lana nu se plictisește
 fiindcă nu te poți plictisi niciodată de veselia unui
 tată încruntat
 lana i-a cusut deja o întreagă garderobă păpușii
 din cârpele pe care mama le taie și le face cozi
 pentru războiul de țesut
 în vacanța de iarnă și eu tai cârpe
 le cos și le fac ghem
 din cârpele mele mama face un curcubeu
 pe care-l așază pe dușumea să nu-mi fie frig

Poeme

se face seară și mama nu mai vine
 a venit doar păpușa
 și rochiile lanei îi vin ca turnate
 păpușa plânge și o îmbrățișează pe lana.

Secretul din bibliotecă

la căminul cultural era biblioteca
 o cămăruță întunecoasă în spatele scenei ticsită de
 cărți
 cu un bibliotecar bătrân care nu semăna cu bătrânii
 din sat
 hainele lui aveau alt miros altă croială și mâinile lui
 erau transparente
 iar când vorbea parcă citea
 cărțile au un destin al lor
 de unele cărți dictatorul se teme
 spunea el privindu-mă în ochi insistent
 privirea lui mă făcea să mă simt mai mare
 capul îmi ieșea prin acoperiș și parcă vedeam
 marginile lumii
 când era singur îmi arăta câte o asemenea carte
 dar nu mi-o dădea niciodată acasă
 îmi citea câte un pasaj
 subliniat de el cu creion chimic
 din care nu înțelegeam mare lucru
 dar mă înstrăina de acele locuri atât de cunoscute
 cărțile lui secrete păreau niște soldați răniți în război
 pe câmpul de luptă printre cadavre în descompunere
 din cauza secretului am devenit prieteni
 cărțile alese de mine
 mi le așeza într-o sacoșă neagră
 pe care o duceam în brațe ca pe un copil până acasă
 acolo o ascundeam sub pat
 când tata dădea stingerea la ora opt fix
 oră la care începea teatrul radiofonic
 lana îmi ținea lanterna aprinsă sub plapumă și
 citeam
 patul se rotea cu noi în toate colțurile lumii
 dimineața lumea era atât de mică
 încât încăpea în ghiozdanul de școală al lanei
 chiar și școala încăpea în ghiozdan
 pe rouă lana se urca în mărul din spatele casei
 și culegea mere verzi
 pe care le mâncam stând pe prispa încălzită de soare
 pentru ca lumea să crească din nou.

Poeme

Luminița Dediu-Agheorghesi

Obsesie

Mi se pare ca trec pe lângă umbra mea
Că mă lovește și se sparge
Viața mea!

Nu mă pot desprinde
De vraja ta
Mi se pare că uneori mușcă din trupul meu
Din așteptările mele
Din păcatul promis lunii
Și totuși nu are aripi, nu are gânduri

Se mai lasă o seară
Lovind dangătul
Trist sacadat al inimii

Nu poate fi tristă căderea
Dacă... au aripi chemările
Te aștept de-o veșnicie

De-o veșnicie mă-mbrățișezi
Singurătate!

Iubindu-te

Nu mai au trup cuvintele
Nu mai respiră prin mine
Pentru că ... s-au pietrificat
În plânsul meu!

E prea târziu să-mi săruți geana arcuită în lacrimi
Și prea crud e fructul... îi simți parfumul amar
Înconjurându-mi căutarea?

Privesc în oglindă... ca să știu că și mâine
Voi privi într-o altă oglindă ...
Imaginară.

Poem

Cobor imaginar în brațele tale
Să nu te rănească nefericirea mea

adun insomnii pe care
nici frunzele toamnei
nu le mai suportă

departe un clopot alungă
pustiul

Doamne
Femeia asta se pierde
Într-un orizont damnat!

* * *

Fii fericit asfințind pe coapsele mele
Scrise cu neliniște în seara asta
Nu spune cuvinte otrăvindu-ne dorințele apoi
Pleacă. Nu privi înapoi
S-ar putea să cadă cortina prea repede
Peste rolurile din care mai învăț
Ce-i singurătatea!

Iartă-mă dacă iluzia unei iubiri
Rămâne o impresie numită pedeapsă
Fără țărniță, fără catarg și fără privirea ta

Nu mă mai mir de ce florile
Au în arderea lor
O picătură
Din sângele tău

Poeme

Valeriu Stancu

Crăciun sihastru

N-am mai cîntat de-o vreme "Lerui-Ler!"
(Nu mi l-au spus copiii sub fereastră)
Întemnițat în noaptea mea sihastră
N-am mai văzut nici steaua sus pe cer

Călăuzind trei magi spre Betleem
Ca să-ți vestească nașterea, Iisuse,
Pe sub zăpezi colindele-s răpuse
Și nu-mi răspunzi atunci cînd te mai chem

Căci azi ești mut cum am muțit și eu
Întroienit sub munți de-nsingurare
Și-aud doar dalta timpului arare
Cum sapă tâmpla somnului mereu

N-am cântat de-o vreme "Lerui-Ler!"
Colind pierdut chiar din copilărie
Doar umbra nopții vrea să reînvie
Străvechi refrene ferecate-n ger

Mi-ai dat un semn: în vadu-n care sânger
Tu mi-ai trimis la geam colindători
Iar în văzduhul înghețat, în zori,
Rămas-a urma aripii de înger.

Zămislire (v)lăstarului

Ție, Fiică a Omului,
născută întru veșnicirea Suferinței
jertfită întru suferința Veșniciei
Ție mă-nchin
cu vinovată dragoste

doar crucea răstignirii Tale
a zămislit (v)lăstari

doar carnea Ta n-a putrezit
de prea multă iubire

Colind

Patru cai pe dalbe mese
Patru cai
Alicant de sori se țese
Drum spre rai

Patru cai colindă-n salbă
Patru cai
Ceara gîndurilor albă
Evantai

Patru cai sabie vie
Patru cai
Rotitoare herghelie
De cobai

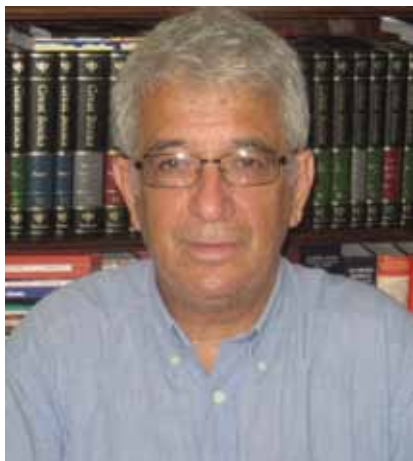
Patru cai leagăn de rouă
Patru cai
Sarafan de lună nouă
Sortii strai

Patru cai reflex morminte
Patru cai
Harul din potire minte
Fără grai

Patru cai dormind pe ape
Patru cai
Steaua lacrimii să-ngroape
Haide-hai...

Poeme

Dan Eugen Munteanu

Revino-ți !

De câte ori ți s-a `ntâmpat
să-ți pui banala întrebare:
- Cu ce-am greșit eu, Doamne, oare?
Nu-mi amintesc de vre-un păcat ...

Crispat, refaci retrospectiv
scenarii dintr-un film al vieții
Toate'n necate'n densul ceții
de amintiri clasate cu motiv...

C'a fost o boală, pierdere totală,
sau poate'a sorții răzbunare
cu pagube și lamentare...,
„E rău cu rău”, ... nu-i doar zicală ...

Nemulțumirea are-un crud prefix
ce-ți leagă sufletu'n cătușă...
Enorm va fi, din propria cenușă,
să te re'nalți precum și Phoenix !

Clipă frumoasă

Uită-te te rog la mine,
te-am visat de-atâtea ori
Iar acum în somn cu tine
am coșmar ... Nu vreau să mori !

Nu uita, cerșesc cu greu,
Curte milei nu voi face,
să te am, să simt mereu
Că tu vrei să nu-ți dau pace .

Prins voit în mreaja ta
mi-aș dori-o-n veșnicie...
Precum tu, mireasa mea
Ce mi-a dat-o soartă mie...

Doamna Viață

Cum mergeam pe bulevard
m-am ciocnit deodată-n față
cu o Doamnă fără fard,
dar reală și... „de viață”.

M-am gândit de unde-o știu
amintindu-mi ca făcut,
c-am văzut-o prima oară
la'nceput, ca nou născut...

Am pierdut-o după aceea
pentru-o vreme din vedere,
căci testam cu noii pași
a ei largă încăpere ...

După șapte ani de-acasă,
Grădiniță ?... doar puțină ...
m-am trezit cu ea la școală
însoțit ; ... doar o rutină !

Mi-amintesc, tânăr student
când mereu ni se spunea:
Să n-apari ca repetent
Sau să-ți bați și joc de ea !

Revăzând-o dup-un timp
când eram de-acum bărbat
Ani frumoși treceau, în schimb
cei Ne-buni i-au chiar dublat...

...de-aia mulți s-au hotărât
să-i dea „bice”-n altă parte
și-au zburat cât mai curând
ca să-i joace-o nouă carte !

Anii trec, se văd pe față
Ea rămâne neschimbată
fără farduri, tot reală
Doamna Viață adorată ...

**Premiul Revistei Axis Libri la Concursul de creație literară
„Scriitori români de ieri, de azi și de mâine”, ediția a III-a,
Secțiunea „Galațiul - orașul dintre ape”
din cadrul Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”,
Galați, 1-5 iunie 2011**

*Alexandra Cătălina Ciurescu
Clasa A VIII-A B,
Colegiul Național „C. Negri”, Galați*

Pastel de noapte, în creion

Spumegând, frumoase roze se ridică temătoare
Din unda apei tremurătoare.
Fumând, norii se preling din înaltul văzduh
zboară,
Șoapte reci de valuri ...

Noaptea îmi îneacă pașii în nisip,
fulgeră stele
Pământul adoarme sub visele mele.
În palmele osândite de lacrimi, luna cunună
Apele
într-un sărut se-mpreună.

Ca de purpură, valurile apei-mi murmură
Balada zeilor de marmură -
Stărnind furtuna,
tunetul tridentului lovește
Covorul de inimi gemând.

Orașul dintre ape

Pe valul calm și negru, în care-n somn cad stele
și visuri de cleștar,
Adoarme crinul într-un pat de umbră
iar soarele-și ascunde asfințitul.

În perdea de izvoare,
Zâmbetul florii și capul plecat între brațele reci
ale apei, evocă trecutul
din aerul greu
al orașului dintre ape.

Inocentă, ai zice că doarme suflarea,
Străzile se încing, se dilată, se ascund, se sufocă
Iar teii își spulberă-n vânt a lor pleată
Uitată-ntr-un gând.
Purtată de-un nor
din orașul de ape.

Cvartetul naturii

Spintecă plânsul apelor - păgâna
- ca o lumină-n oglinda lucie de spectre.
Nu simte durere.

Vântul propagă-n vid roșeața timidității
florilor dulci de cireș.

Sub cerul ca un râu nestăvilat de entități...
Unduitor suflă aerul .
sub privirile sticloase ale apei;
vastă câmpie
se așterne - o singură piele
peste inima zeului.

Respirația scoarței acvatice
s-a desprins ca într-un leagăn
de vise, strivite pe malul de ceară ...

Orașul cu un singur locuitor

Teii s-au scuturat. Și tac.
Ascunși... Lasă strada atât de dezbrăcată
Că, indiscreți, plopii deja
Își dau frunzișul roată după ea.

Atât de rușinată de privirile lor aspre
Și pudică, și-ascunde stratul pal de piele
În veșmântul nisipos ce-i înghite ființa.

Pe stradă nu e nimeni - strada plânge.
În depărtare, o barcă plutește în derivă;
În barcă nu e nimeni - apa se răsfrânge
în tainice valuri.

Orașul e o corabie, lunecând beată printre ape.
printre rocile de fier - roți de ceas aruncate
din ordinea universală.
Un om se agață de haina Timpului
Să îngâne cântecul orașului pustiit
dintre talazuri...

„Primul Chemat” „Le Premier Appelé”

Theodor Parapiru

Ioan Botezătorul – „glas de strigător în pustie” – îl vestește pe Iisus; „... eu botez în apă: dar în mijlocul vostru stă acela, pe care voi nu-l știți, El este care vine după mine, care a fost înaintea mea, căruia nu sunt vrednic să dezleg cureaua încălțămintii lui.” (Ioan). În ziua botezului lui Iisus în apa Iordanului, Ioan dezvăluie rostul său de misionar: „A doua zi vede Ioan pe Iisus venind la dânsul și zice: iată al lui Dumnezeu Miel, care ridică păcatul lumii. Acesta este pentru care am zis: după mine vine bărbat, care a fost înaintea mea, pentru ca era mai înainte de mine. Și eu nu-l știam, ci ca să fie adus lui Israel la cunoștință, pentru aceas-ta am venit eu botezând în apă. Și Ioan mărturisi zicând, că am văzut duhul pogorându-se din cer, ca un porumb, și rămase preste dânsul. Și eu nu-l știam, ci care mă trimise să botez în apă, acela îmi zice: preste care vei fi văzut duhul pogorându-se și rămânând preste dânsul, acesta este care botează în duh sfânt. Și eu am văzut, și am mărturisit, ca acesta este Fiul lui Dumnezeu.” (Ioan).

În ziua următoare, când Botezătorul repeta cuvintele privindu-l transfigurat pe Mântuitor, doi dintre ucenicii săi pornesc pe urmele lui Iisus și rămân ascultându-i deslușirile despre noua învățătură pe care o dăruia lumii. Ființa li se cutremura de darul și de adevărul lui Hristos: „Andrieu, fratele lui Simon Petru, era unul dintre cei doi care auziră de la Ioan și se duseră după dânsul. Acesta găsește mai întâi pe fratele sau Simon și-i zice: noi am găsit pe Mesia, care se tâlcuiește Hristos. Și-l duse la Iisus.” (Ioan). Cei doi frați sunt pescari din Betsaida (de unde s-au mutat la Capernaum), dar Mântuitorul, după un scurt interval de timp, îi cheamă la împlinirea unui destin măreț: „Și le zise: veniți după

mine, și vă voi face pescari de oameni. Iar ei îndată lăsând plășile îi urmară.” (Mateiu). La fel se întâmpla cu Iacob și Ioan, fiii lui Zebedeu.

În grupul apostolilor, Andrei se distinge prin devotament și spontaneitate. Este primul care îl urmează pe Iisus și este cel ce îl aduce pe Simon-Petru să-l cunoască pe Mesia. Andrei are însărcinări precise, pe care le rezolvă, sau referitor la care își exprimă nedumerirea. Când trebuie să hrănească mulțimile lângă marea Tiberiadei se arată depășit: „Și unul dintre ucenicii săi, Andreiu, fratele lui Simon Petru, îi zise: Este aci un băiat, care are cinci pâni de orz și doi pești, dar ce sunt acestea pentru atâția?” (Ioan). Confuzia sa prilejuiește o afirmație esențială a lui Hristos: „Și zise lor Iisus: eu sunt pâinea vieții, cine vine la mine nu va flămânzi, și cine crede

în mine nu va înseta nici odată.” (Ioan). În altă împrejurare, este consultat în legătură cu întâlnirea unor greci cu Iisus – iar accesul acestora semnifică primirea slavei lui Hristos de către alții decât cei din neamul iudeilor: „Și erau unii Elini dintre cei care vin să se închine în timpul sărbătorii; Aceștia dar veniră la Filip, cel de la Betsaida Galileii, și-l rugară, zicând: Domnule, voim să vedem pe Iisus. Filip vine și spune lui Andreiu, vine Andreiu și Filip și spun lui Iisus.” (op. cit.). După tradiție, Andrei este misionar al credinței în Hristos pe meleagurile Greciei

și în ținuturile sciților. A avut moarte de martir la Patras, unde a fost răstignit pe o cruce în formă de „X” – „Crucea Sfântului Andrei”: „Astfel Andrei ne apare ca prototipul apostolului, apropiat lui Mesia și mijlocitor între oameni și Dumnezeu.” (Fernand Comte, Marile figuri ale Bibliei).

Expresia „Primul Chemat” este formula pentru personajul ce, înaintea tuturor, se alătură inspirat și devotat unei cauze. Faptul presupune dragoste și înțelegere, dăruire și sacrificiu, dar conferă, ulterior, drepturi deosebite și o binemeritată glorie.

Note de călătorie (I)

Croaziera

Katia Nanu

26 mai - Veneția

Ne pregătim de îmbarcare pe nava MSC Musica. Șapte zile pe mare, o șansă datorată unor prieteni francezi. Suntem patru, agitați și nerăbdători.

Veneția, locul de unde începe aventura, este ea însăși o navă eternă. Palate și case

plutind în păienjenișul canalelor. Republica Veneția și-a transferat vestita putere comercială de pe vasele cu care brăzda mările lumii pe bucata de uscat a insulei centrale, oferită astăzi, pe bani buni, turiștilor. Urmăm, într-un vaporetto, șoseaua lichidă, jalonată cu niște piloni din lemn, iviți dintre valuri parcă pentru a sprijini zborul uneori întrerupt al pescărușilor. La debarcader, lume peste lume. Sute de poduri, peste o sută de canale, milioane de trecători vremelnici, asta e Veneția din ghidurile turistice. Venețienii cu buletin loco și ambarcațiune la ușă sunt mai puțini decât locuitorii Galațiului. Însă orașul e un fermecător vis.

Noi vom sta două zile la Hotel Fontana, strada Zacharia. Un palazzo, curte interioară cu statui, camere cu mobilă stil, veioze de Murano, rabat la preț din cauza rezervării din iarnă. Trecem prin Piazza San Marco, unde porumbei și pescăruși hulpavi vămuiesc pachetele cu mâncare ale turiștilor și umplu fotografiile de familie. O vrabie rătăcită printre ei își câștigă greu existența.

Gondolierii ne trag de mânecă, ne strigă și ne îmbie cu promisiuni romantico-literare. Știu și istorie. Mai ceva ca ghizii profesioniști. Mâncăm la un restaurant unde rețetele datează din secolul XV. Aveau gusturi rafinate venețienii! Nu degeaba orașul face furori între rafinații Europei de secole bune.

Garoafe roșii curg dinspre ferestre și pereții caselor își dau întâlnire în cer, iar apa este surprinzător de albastră.

27 mai - 28 mai - Veneția

Pe Canaletto îl chema Giovanni Antonio Canal. Omul și locul. Și o imaginație cam săracă la băiețiiăștia, dacă până și numele pictorilor repetau așezarea pe ape. Dar stau în fața tabloului său cu Piazza San Marco, pictat în secolul XVIII, și mă minunez ca mătușa la poartă. Arată exact ca astăzi. Doar hainele trecătorilor sunt altfel.

În Palatul Dogilor am văzut tablouri cu Veneția privită de sus. Unele de prin secolul XVII. Pictorii urcau în Campanilla și coborau cu Veneția sub pleoape ca să o pună apoi pe pânză. Iar cerul nu era tulburat de nici un avion.

Vorbim între noi despre Francesco Morosini, Peloponesiacul. E titlul cu care l-a onorat Senatul pe ducele războinic. Apoi ne ies ochii din cap

la vederea centurilor de castitate. Analizăm obiectul și situația din toate direcțiile. Lipsă totală de confort, dar siguranță maximă... Și cu arbaleta e o problemă. Habar nu aveam că un anume model este, de fapt, strămoșul mitralierei. Totul are o explicație pe lumea asta.

Și un motiv să se nască...

În fața unei imagini cu un grup de gimnaști, executând o piramidă umană susținută ingenios de două nave alipite pe luciul unui canal, ne bufnește râsul. Echilibru perfect și forță! O punte de trupuri unind cele două ambarcațiuni. Și noi ne miram cum de a reușit un venețian să-și care mașina pe ponton, în fața casei. Strămoșii lui aveau abilități mai serioase. Și o constituție athletică de invidiat. Ar fi luat mașina pe sus.

Un arbore genealogic ne prezintă descendența unei familii de la 1300 încoace. Ce făceam noi, românii, pe la 1300?

Citim explicațiile din fiecare sală. Cum erau

organizați și conduși venețienii. În 1310, din cauza unui complot al lui Bajamonte Tiepolo, culmea condamnat la patru ani de exil în Istria, s-a format, la Veneția, Consiliul celor 10. A devenit apoi permanent și s-a transformat într-un fel de sfat al înțelepților. Venețienii nu aveau legi scrise, dar respectau cu strictețe Colegiul, Senatul, deciziile celor 10 înțelepți. De atâta amar de vreme.

Urcăm în Galeria di Cavallo. Armuri cu burtă. Coifuri care par mai mici decât căpățânele noastre de secol XXI. Om fi dezvoltat noi partea asta, însă cu ce folos?

În altar la San Pietro tronează un iconostas din aur și pietre scumpe. O bijuterie. Întoarsă cu spatele către vizitatori. Nu poate fi admirată decât contra sumei de 2 euro. Plătești să treci prin fața ei.

29 mai – Îmbarcarea

Urcăm pe Musica, o navă uriașă, lume nebună,

camere cu balcon deasupra mării, oglindă imensă deasupra patului. Sar într-un picior să văd dacă nu se mișcă podeaua. Colosul e solid, marea albastru-beton.

La îmbarcare, fiecare turist este fotografiat singur sau cu perechea, în familie sau cu prietenii. Nimeni nu trece până nu zâmbește frumos pentru posteritate. Și pentru cardul personal, o legitimație recunoscută de computerul care ne verifică atunci când coborâm sau urcăm la bord.

Locuim doi la puntea zece, doi la puntea nouă. Liftul e de șapte stele și ne plimbăm cu el pentru control. Rătăcim dintr-o parte în alta a navei, pierzând drumul către camere. Vizităm piscinele și restaurantele, barurile, magazinele și recepția. O nebunie!

La bord sunt circa 30 de români, toți angajați în diferite sectoare. Dar nici un alt turist conațional. Suntem unicii mioritici urcați de plăcere pe nava asta. Printre cei aproape 3000 de aiuriți care au impresia că apa e mai sigură ca aerul. Adică accidentele cu vapoare sunt mai rare decât cele cu avioane. Sper...

Nava Musica ar putea fi considerată italiană, dacă firma MSC, proprietara, n-ar fi înscrisă în Panama. Călătorii sunt majoritar italieni, nemți, francezi și spanioli. Restul, ciudățenii ca noi. Am văzut doi australieni și câțiva nordici. Se cântă, se dansează deja, poporul turistic nu mai are răbdare și aglomerația pare mai periculoasă decât marea.

În schimb, chelnerul e român din Constanța, la contabilitate e șefă o româncă, soțul ei e la biroul de turism, vânzătoare la magazin e o tipă din Tulcea și printre fotografi am auzit vorbindu-se românește.

30 mai - Bari

Debarcare la Bari, Italia încă e cu noi. Pe mal adriatic. Mergem cu taxiul în orașul vechi, citta vecchia. Cică prin secolul trei ar fi fost un port vestit. I-a trecut. Acum e doar sărăcie curată, cu rufele întinse pe toate zidurile. Oamenii mânuiesc atenți cărțile de joc pe marginea drumului, stau la vedere în fața ușilor ce dau direct în stradă. Locul are mai curând un aer de provincie, ușor prăfuit. Vizităm castelul Svevo di Bari, o fortăreață începută pe la 1100. Piatră și praf. O parte din cetate este acum muzeu, alta sediul jandarmeriei.

O tânără brunetă, cu sabie la brâu, în costum bleumarin, se fotografiază alături de colegi. E primită în castă. Muzeul e district Rotary, are scrisă asta citeț la intrare. Trecem să vedem Basilica di San Nicola și gata. Căldura sănătoasă și plimbarea în orele de mijloc ale zilei ne transformă în curiozități pentru localnicii fără treabă.

Și în orașul nou totul doarme de prânz. Magazinele sunt închise. Orele noastre pe țărnișă s-au potrivit cu somnul odihnei de frumusețe din Bari.

Urcăm rapid la bord pentru un exercițiu de salvare. Vestele portocalii ne pun pe glume. Fotografii ne-ar putea da o șansă în țară. Politică. Veselia mare. Portocaliu, salvare, musica. Tacâmul complet.

(Va urma)

Stela Iorga. Plecând de la Schelling via Săpânța

a.g. secară

Cunoscând oarecum în întregime cărțile dar și câteva texte inedite ale Stelei Iorga, inclusiv ceea ce pare a fi capodopera sa, poemele din grupajul „Deauville”, întorcându-mă la „Miza pe 13 bis” nu pot să nu afirm că Stela Iorga din 1997 (cartea apare în 1998, la Ed.Axa din Botoșani)

era într-o căutare inspirată, dar și dezordonată a înțelegerii... Câte un tragic accident, precum cel al dispariției premature a Profesorului Sergiu Tofan, ne-o arată (messengerizat) capabilă încă să se supere pe Absolut... Da, noi, umbrele, ne putem mârni, chiar și vizavi de Dumnezeu...

Stela Iorga, în cartea de debut (și parțial și în cele două care au urmat) reține umbrele doar pentru a reuși, ulterior, să vadă mai bine Lumina...

Schelling precizează: „Se poate spune că frumusețea este instituită pretutindeni unde lumina intră în contact cu materia, idealul cu realul. Frumusețea nu este nici universalul sau idealul pur și simplu (acesta = adevărul), nici realul pur și simplu (acesta rezidă în acțiune), deci ea este numai întrepătrunderea (Durchdringung) desăvârșită sau contopirea (Ineinsbildung) amândurora. Frumusețea se instaurează acolo unde particularul (realul) este atât de adecvat conceptului său, încât acesta, ca infinit, trece în finit și e contemplat în concreto. Prin aceasta, realul în care apare conceptul devine într-adevăr asemănător și egal cu imaginea originală, cu ideea, acolo unde tocmai acest universal și acest particular se află într-o identitate absolută. Raționalul devine, ca rațional, totodată ceva fenomenal, ceva sensibil.” (op.cit., p. 73)

Da, ca și în alte cazuri, nu putem spune că poezia Stelei Iorga din volumul de debut este frumoasă, dar ne arată drumul către frumos, reperate dar și obstacolele care ne fac să nu vedem Pădurea (Frumusețea absolută) din cauza copacilor (uscături sau frumuseți prea particulare,

întrepătrunse de urâtenie).

Lumea Stelei Iorga din „Miza pe 13 bis” este (și) una a Falsului, o fenomenologie a acestuia. Aceasta dacă ne raportăm idealist la același Schelling - deoarece, nu-i așa, „în sine sau potrivit ideii, frumusețea și adevărul sunt una” (op.cit., p. 76). Altfel spus, adevărurile care reflectă realitatea noastră atât de relativă, în care compromisurile au ultimul cuvânt, sunt adevăruri relative, nu „adevăr absolut”. Este „adevărul iluzoriu, care atinge doar finitul”. Din (ne)fericire...

Prima carte a Stelei Iorga pune la zid „finitul” în grafitti memorabile, care au meritat premiul pentru debut în volum al prestigiosului festival național „Porni Luceafărul...”... Toate poemele sunt „Despre...” (1990, descălecat, cafea, yesterday, limba română, Billy (Kill Bill nu apăruse încă!), mandarina, faraoni, Mc Donald's, Borges, Salomeea, Mozart, cimitir ortodox, Microsoftoffice, CorelDraw, Iuda, Piranesi, CartoonNetwork ș.a.m.d.), ceea ce ține loc de epilog (mulțumiri și dedicații: profesorilor din gimnaziu care i-au mâncat ficaii, unui doctor ginecolog care i-a sugerat să se interneze la Psihiatrie, pentru a scăpa de Securitate, unor doctori psihiatri și „dușmanilor și prietenilor care mi-au devenit ulterior dușmani, pentru micimea lor sufletească, ce a funcționat benefic pe principiul un șut în cur, un pas înainte”) fiind elocvent...

Nici ceea ce ține loc de prolog nu este mai „roz”, doar credința în „Cel vândut o singură dată” (o, sfântă naivitate!) putând să ne facă să credem că opera Stelei Iorga nu este un apendice la „Un om sfârșit” sau „Gog” a lui Papini...

În altă ordine de idei, textele ar putea fi reprezentate și dramatic, printr-un monolog al unei paciente aflate în fața unui doctor-păpușă (nu neapărat Ciomu!), multe poeme terminându-se cu un „doctore” la vocativ!

Post-modernistă autentică, aduce antichitatea, cu tot cu mitologie (Hercule, Ciclop, Gorgona ș.a.) în desacralizata noastră lume, de la sfârșitul epocii ceaușiste până la interminabila epocă de tranziție (acu' în criză; asta înseamnă oare că nu mai este tranziție!?), în română și romgleză, făcându-și particulara viață exemplară din punct

de vedere literar.

Este mai aproape de proză decât de lirism (nu chiar în sensul shellingian: „Lirica = plăsmuirea infinitului în finit = particularul. Eposul = reprezentarea (subsumarea) finitului în infinit = universalul. Drama = sinteză a universalului și a particularului.” Dar, atenție, „arta în sine este eternă și necesară, tot astfel și apariția ei în timp nu are nimic întâmplător, ci este guvernată de o necesitate absolută”, (op.cit., p. 61) sau, forțând, de stilul epistolar, ideile (dicteu automat, ce mai!) sau întâmplările aproape banale, neînsemnate, înșiruindu-se ca bilele magnetice aruncate la un loc: O familie Simpson pe meleaguri mioritice ar avea succes cu Stela Iorga co-scenarist. Și ar scrie epitafe de succes pentru cimitirul Săpânța (Despre Lazăr. „Sar din șapte vaci grase în șapte vaci slabe, în sus, și iert că încă mai pot și redevin cerșetorul de profesie cu palma ostentativ întinsă cerându-vă să iubiți puțin bogdaproste Lazăre, psihiatria seamănă cu „Cimitirul vesel” de la Săpânța, doctore.”, p. 38).

Fără inhibiții sexuale (și de limbaj - vezi p. 16), cultivată nu numai clasic, ci și pop-rock, se bate pe umăr cu Murphy („Zâmbește, mâine va fi și mai rău”), reușește (totuși) să fie ghidușă, chiar și iritând cu aluziile livești...

Din perspectiva zilei de astăzi, Stela Iorga de atunci era teribilistă (Despre zilnic - „Nu atinge mouse-ul s-ar putea să facă chiț, icoanele să lăcrimeze, preoții să-și ceară iertare, să ne întâlnim cu toții în ziua aceea lipsă pe Pământ și să-l vedem pe Ioan Botezătorul mâncând lăcuste pe câmp strigând „Pocăiți-vă...”, p.23), își forța uneori norocul (apropro de titlul cărții), face „speculații pe arăturile literaturii”, dar era sinceră ca întotdeauna (ca și azi), era/este „dintr-o bucată”: Despre vitralii - „Nu ți-am găsit încă vitraliu, nu am reușit niciodată să fac un cadou ca lumea, cred că nici flori nu știu cum să ofer, cam toate îmi ies de-a-ndoaselea de cum mi-am propus, trântesc cuvintele ca nuca în perete, uit câți ani împlinesc, gândesc din chenzină în chenzină, tom cafeaua în scrumieră, bag ceasul în frigider, nu mai cumpăr flori, nu urc decât în trenuri directe din care nu cobor nici să mă omori, cred că m-au trimis frații cu vaca la târg și nu am găsit încă scorbura cu care să mă târguiesc, îmi lipsește foarte mult muzica, am pe retină o bodegă care se numește „Arde-i o votcă, cetățene!”, medicamentele astea te fac să râzi cu întârziere, doctore.”, p. 27.

De un cinism demn de Diogene, ea n-ar mai căuta un om (știe câțiva, totuși!), dar mai ales o Românie („nu regret nimic, dacă aș lua totul de la capăt m-aș naște în altă țară, doctore”), are și curajul de a se plânge de impotență sentimentală (p. 37) și poate și de lipsa unui fel de milă: p. 45 - „Nimicului

din mine îi dau scârbită de pomană nu mi-e foame e cerul prea aproape cuiva i s-a făcut odată milă și de atunci rătăcesc zilnic drumul dați într-un om deja mort de frică aplecați-vă asupra semenilor voștri cu poarta inimii închisă și lacrimi de parafină, nu-i mai dau țigări, că le mănâncă, doctore.”

Obsesională, încă neobișnuită cu sine însăși la modul absolut, Stela Iorga, cerându-și iertare copilăriei, parcă ar vrea să fie câtva timp personaj într-un Disney clasic, să converseze savant cu conștiința lui Pinocchio ori să se distreze într-o călătorie cu Oblio (nu știu dacă The Point este producție Disney!).

Dar literatura sui generis nu-i dă/dădea pace, pe atunci se cita și pe sine („tot mai des”), istoria retușa coșmaruri vechi și se pregătea să inventeze altele noi, mda, Mareșalul Istorie se prefăcea că-i doctor și o chema la raport și toate personajele din Disney erau gazate în lagăre de concentrare și Stela Iorga trebuia să dea raportul: „Nenăscut, nebotezat, nemiruit, neprohodit, nepomenit, în veac osândit, gropi comune, zgârciuri și noroi până la Judecata de Apoi lumi paralele trist cu noi, doctore, nici acasă nu beau atâta cafea cât beau aici.” -p. 57, Despre lumi paralele. Și apoi Baba Literatură îi cere și ea raportul: „Sunt îmbrăcată cu o canadiană scurtă, roșie, și în blugi, ies pe ușă cu mâinile adânc înfundate în buzunare și plec spre un loc plin de ceață și bolovani pe care l-am mai văzut de atâtea ori, deși îmi este cu totul necunoscut, la câțiva pași de el se înalță un zid alburii, tot din ceață, în spatele căruia nu văd nimic, și tot timpul știu că dincolo e ceva și că trebuie să trec de cealaltă parte a lui, înainte, mă așez pe un bolovan umed și fumez ultima țigară privind zidul, apoi mă ridic și pășesc hotărâtă „dincolo”, aceasta este ultima imagine aparținând timpului meu eu voiam să întemeiez o familie și să am copii, tovarășe colonel am dosar la psihiatrie, la revedere doctore, am ajuns.” - p. 59, Despre caporali.

Se pune întrebarea: „dacă într-adevăr cauza nemijlocită a oricărei arte este Dumnezeu”, arta (aici a Stelei Iorga) este mai puțin artă? Cred că răspunsul îl vor putea da doar cei care se vor înalța - vorba aceluiași Schelling - „la ideea întregului” creației Stelei Iorga, având capacitatea de a înțelege „ideea sau întregul, precum și relațiile reciproce dintre părți și dintre acestea și întreg și, iarăși, cele ale întregului cu părțile”.

Oricum, din ceea ce știm, Stela Iorga a salvat multe personaje de desene animate (nu numai Disney, ci și din viața de zi cu zi), doar pentru a le pregăti un Vietnam numai al lor. Și poate va scrie un poem și despre prima icoană cu Sf. Mickey Mouse sau despre rolul lui Scooby-Doo (producție Warner Br.) în fenomenologia falsei și adevăratei monștruoșități...

Festivalurile de teatru își pierd calitatea de eveniment

George Motoi

În ciuda tradițiilor dobândite, a rezultatelor nu o dată meritorii, a eforturilor financiare, teatrele noastre au demarat în ultimele decenii adevărate campanii festivaliere, cunoscând proporții cantitative și diversități inimaginabile, împinse fiind parcă într-o întrecere tot mai precară și de celelalte festivaluri, paralele și mult mai populare, închinată (te și miri cui!) brânzei, berii, vinului sau țuicii, sărmăluțelor, arpagicului, usturoiului etc., toate la un loc transformând, ca într-un picant ghiveci, ideea de festival în ceva atât de comun și de banal, tocmai prin pierderea calității noțiunii de eveniment. La noi, în mai toate orașele se organizează anual festivaluri de teatru, toamna sau primăvara. Avem festivaluri la București, Pitești, Craiova, Timișoara, Arad, Oradea, Baia Mare, Satu Mare, Piatra Neamț, Bacău, Galați, Vaslui, Brăila, Mangalia, Buzău, Sighișoara, Brașov, Sibiu etc.

Cred că am putea să ne întrebăm totuși, de unde să se poată selecta, pentru un număr atât de mare de festivaluri, chiar în fiecare an, atâtea producții artistice, de certă referință, știindu-se bine că, în general, din cauza costurilor tot mai mari, producția teatrală națională a scăzut și s-a și subțiat valoric? Numai satisfacerea, cu orice preț, a unor orgolii locale nu cred că ar putea înlocui exigențele pe care le presupune organizarea unor festivaluri și mai ales respectul pe care îl purtăm față de publicul avizat și atât de iubitor de teatru al României. Veleitarismul și impostura, oricât de contagioase ar fi ele în ziua de azi, n-ar trebui totuși să se întindă până și în sfera artelor, ale căror rigori, orice am face, nu pot fi prea ușor înăbușite doar de ușurința cu care confundăm adesea libertatea cu libertinajul și haosul cu democrația.

Din elementar bun simț, mă și întreb dacă nu ar fi mai corect ca festivalurile de teatru să se lase ceva mai mult așteptate, tocmai pentru a se putea crea răgazul minim acumulării de noi și autentice valori ale creației scenice, organizându-se odată la doi ani măcar și numai dacă aceasta este posibil, căci nu respectarea periodicității dă valoare de eveniment unui festival, ci tocmai consistența lui artistică.

Și n-ar trebui aceste festivaluri, așa cum am mai arătat, să fie dedicate nu atât oamenilor de teatru (aceștia, oricum, fiind ierarhizați și premiați, tot anual, de celebrele gale UNITER), cât mai cu

seamă respectului ce îl datorăm publicului larg, acestui indispensabil partener al teatrului și în care întotdeauna ne-am găsit echilibrul, însăși rațiunea de a fi? Beneficiind de aceste festivaluri, de ce nu am oferi publicului producțiile reprezentative ale mișcării naționale de teatru (în esențialitatea ei valorică!), pentru a putea cunoaște toată țara, cum s-ar spune, pulsul la vârf al teatrului, asigurat prin cele mai prestigioase spectacole, pe care să le poată vedea românul chiar acasă, în orașul său? Oare n-ar merita aceasta cele 4-5 spectacole din București ale celebrului Iuriy Kordonskiy? Sau cele ale foarte tânărului regizor Alexandru Măzgăreanu? Ne mai vorbind de spectacolele celebre ale lui Purcărete, Măniuțiu, Tocilescu, Guga sau Cornișteanu, Mălăele sau Puric, sau cele care au mai rămas poate după regretații Vlad Mugur sau Harag, ca să dau doar câteva exemple? De ce publicul din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, bucurându-se de atâtea festivaluri, să nu cunoască chiar adevărata forță a teatrului și să se tot lase sufocat an de an, din primăvară până toamna târziu, de o invazie festivalieră precară?! - furnizată, de fapt, de un fel de schimb de spectacole oarecare între teatre, stabilit parcă printr-o tacită înțelegere între ele, dar, vezi Doamne, sub protecția „atentă” a unor cronicărese istețe (selecționare unice!), gata oricând să-și asume, public, orice responsabilitate cultural-artistică, și, uite așa, publicul, nevinovat și credul, înghite orice, lăsându-se mai întotdeauna amăgit, dacă nu intoxicat de tot felul de experimente mediocre, îndoielnice, unele chiar indigerabile. Acest nou gen teatral „IN YOUR FACE”, având menirea de a arăta doar scene șocante, vulgare, provocatoare și practicat probabil în străinătate doar de trupele de gang, private, a sucit mințile multor teatre, fiind preluat și la noi, dintr-un soi de snobism, încurajat tocmai de cronicăresele acestea „istețe”, dar care, firește s-a dovedit a avea impactul redus la toate categoriile evaluate de public, acestea arătându-se pur și simplu debusolate, stupefiate de asemenea abjecții scenice! Dar, pericolul nu mai tulbură pe nimeni azi în România. Însăși forurile locale, care subvenționează instituțiile de spectacol, și nici măcar ministerul de resort nu se mai sinchisesc de pericolul acesta social, convinse fiind, pe semne, că în afara „libertății de creație”, nimic altceva n-ar mai putea asigura o evoluție reală a artei teatrale. O optică, desigur, eronată, dar comodă, scutindu-le de oricare alte responsabilități etice și educaționale.

Și, culmea, nu atât teatrele invitate din străinătate aduc în România asemenea „noutăți”, nerepresentative pentru vreo națiune, ci tocmai noi.

Noi, numai noi ne afișăm și ne fâlim cu ele peste tot, făcându-ne de râs peste tot! Așa s-a și ajuns în ultimii ani, ca multe din festivalurile românești de teatru să-și piardă autoritatea culturală, respectul multor categorii de spectatori. Oare n-ar putea fi acesta motivul pentru care selecționerii festivalurilor să nu mai fie aleși dintre criticii teatrali, ci, cum e și firesc, dintre cei mai de seamă manageri și practicieni ai scenei? Eu cred că da!

Tot respectul pentru critica teatrală, dar festivalurile sunt totuși o manifestare artistică profesionistă, a slujitorilor scenei (și nu a slujitorilor presei), o întreprindere managerială deosebit de complexă și complicată, uneori extrem de dificilă și nu cred că tocmai acestea ar fi virtuțile cronicarului, care, prin excelență, este și trebuie să rămână un analist din afară, un gazetar, un bun și erudit filolog, un intelectual al reflecției și condeiului în nimic implicat, tocmai pentru a nu fi corupt, preocupându-se în exclusivitate de cercetarea, de analiza și critica festivalurilor. Atât și nimic mai mult. Faptul că el ar cunoaște întreaga mișcare națională de teatru, diversificată, ca și festivalurile, pe teme, genuri, stiluri, autori universali, clasici sau contemporani, străini sau români, nu înseamnă că aceasta i-ar conferi dreptul de *selecționar unic*, hotărând, după bunul lui plac, care anume din spectacolele unui teatru va fi înscris într-un festival și care nu. De-a lungul vremii, am cunoscut și primatul dramaturgului, și pe cel al regizorului, dar chiar să ne lăsăm supuși și de cel al cronicarului mi se pare totuși prea mult. Și este ridicol, și chiar de neînțeles, acest „drept de veto”, acordat doar lui. Căci nu conceptul subiectiv de structurare al personalității unui cronicar asigură până la urmă valoarea de eveniment a oricărui festival, cât mai ales valoarea intrinsecă a spectacolelor oferite de teatre. În fond, opiniile unui cronicar, oricât de competente i s-ar părea cuiva, ele tot subiective rămân. De aceea și sunt atât de controversate, nepotrivindu-se mai niciodată cu cele ale altui cronicar, sau mai ales cu cele ale spectatorului obișnuit. Or, într-un Festival de Teatru, nu mai putem ignora publicul larg, căci teatrul viitorului, teatrul în mare parte autofinanțat, este cel care se adresează publicului în marea lui diversitate, teatrul elitist rămânând a mai fi, astfel, doar un simplu exercițiu de atelier.

De aceea, chiar și structurarea programului de spectacole selecționate, invitate la un Festival, organizat în orașele țării, ar trebui să intre numai în atribuțiile curente ale Organizatorilor, Secretariatului Literar și Serviciului de Impresariat Artistic al teatrului gazdă și nicidecum și în ale unui cronicar-selecționar unic! - invitat din afară. Doar în capitală, la Festivalul Național de Teatru aceste atribuții revin obligatoriu, și în exclusivitate, Ministerului Culturii, dar nu și UNITER-ului care stabilește, la rândul său, tot anual, alte selecții și acordă premii în cadrul consacratelor sale Gale. Nu-și au rostul aceleași criterii și judecăți de valoare,

tocmai pentru a nu transforma arta teatrului într-o tagmă de proastă reputație, într-o clică, cum, adesea, tot cronicarii noștri insinuează, pe bună dreptate. Și dacă tot vorbim toată ziua despre descentralizare, de ce n-am și aplica-o începând chiar cu domeniul culturii. Slavă Domnului, în teatrele din țară s-au realizat nu o dată unele din cele mai interesante spectacole!

Revenind la ideea selecționării spectacolelor, cred că numai creatorii de teatru și, în special, actorii își dau mai bine seama, trăind seară de seară pe scenă, în confruntarea directă și cu criticii dar și cu publicul mai ales, care anume din spectacolele unei perioade, de doi ani, să zicem, a făcut cea mai lungă, mai performantă și prestigioasă carieră, pentru a merita într-adevăr să fie selecționat și înscris într-un festival. Poate că tocmai propunerea lor ar duce la o alegere ceva mai naturală, mai realistă, pentru că, de ce n-am recunoaște, am văzut destule spectacole apreciate de cronicari care n-au rezistat la public nici măcar câteva reprezentații. Și invers. Mai mult, de ce publicul însuși n-ar avea și el un juriu al său?

Dar chiar Directorul teatrului, mai ales când acesta este și un specialist cu prestigiu, va ști, (făcând poate și câteva sondaje de opinie), care anume din spectacole este considerat cel mai reprezentativ, lui aparținând și viziunea de ansamblu. Mai intervin aici și problemele de ordin economic și administrativ, în funcție de care se stabilesc și alte condiții, sau condiționări, ce urmează a fi stabilite, poate chiar negociate, cu organizatorii festivalurilor și la care criticul e prea greu de crezut că s-ar pricepe mai bine. Mai ales că pe fondul austerităților bugetare, provocate acum și de tot felul de crize, ce se tot succed, nu prea vād cine și-ar mai putea permite risipa de bani și de timp pentru tot felul de „promovări sau încurajări generoase”, lăsate, tot de venerabilii noștri cronicari, să prolifereze pur și simplu la voia întâmplării.

N-ar mai trebui să ne batem nici cu pumnii în piept, laudându-ne peste tot, cum mai fac, din păcate, destui directori, că teatrele noastre merg grozav, că avem sălile pline și încasări maxime, complăcându-ne într-un soi de automulțumire periculoasă. E adevărat, sălile au început, în general, să fie pline, dar aceasta nu-i neapărat semnul unui bun manageriat artistic, căci, cine nu știe, în orice perioadă de criză, oamenii de rând, fiind mai săraci, preferă să-și petreacă timpul liber acolo unde îi și costă mai puțin. Și ce distracție este, în ziua de azi, mai ieftină decât prețul unui bilet de teatru? Niciuna!

În fond, arta teatrului este suportată financiar, în mare măsură încă, de contribuabili – majoritatea necăjiți și săraci – și s-ar conveni, de aceea, mai multă rigoare, prudență și responsabilitate din partea organizatorilor de festivaluri, a creatorilor, a criticilor și, în special, a celor care conduc, vremelnic, instituțiile de spectacole.

Festivalul „George Enescu” un compromis între populism și muzica sacră

Grid Modorcea

Festivalul „George Enescu” și-a închis nu demult porțile celei de-a XX-a ediții, cu un concert susținut de Orchestre Nationale de France, dirijor Daniele Gatti, având în program piese-șlagăr, **Ucenicul vrăjitor**, **Iberia**, **Bolero**, dar și, contrar, **Simfonia concertantă pentru violoncel și orchestră în Si Minor** op.

8 de George Enescu, solistă sud-coreeana Han-Na Chang, un virtuoz de excepție, cu o viziune filosofică asupra muzicii. Concert urmat de o paranghelie, pentru oribila turmă a aplaudacilor-pișcotari, un blestem pe capul culturii române! Avem aici o imagine edificatoare pentru acest festival, un compromis între populism și muzica aleasă, între concesiile făcute aplaudacilor și ștacheta cultă, înaltă, de elită, singura care contează în timp, care face istorie.

Un bilanț esențial al lui, adică al programelor muzicale, ne arată că a fost un festival al muzicii profane. Prin definiție, se spune că muzica simfonică e divină, că ea este inspirată de Dumnezeu.

Odată, am numărat cu Gheorghe Zamfir pe degete câți compozitori au scris o astfel de muzică divină. Dar cei mai mulți, în frunte cu Beethoven, au scris o muzică demonică, inspirată de diavol, cum crede fericitul naist. Tot ce-i tumultos, colțos, rebel, pe bază de contraste, muzicianul nostru consideră a fi demonic. Așa o fi! De aceea, Gheorghe Zamfir nici nu a fost invitat în festival, fiindcă el cântă numai muzică divină.

Muzica din festival a fost în mare parte pentru aplaudaci, pentru profani. Pentru cei care o fredonează și bat tactul cu degetele. Sau pentru sforăitori și tușitori, cum s-a întâmplat când Orchestre de France, foarte nepotrivit dirijată de Gatti, a cântat **Simfonia a IX-a** de Mahler, cu un final atât de interminabil că i-a făcut pe aplaudaci

să adoarmă sau să aibă accese violente de beregată. A fost Simfonia pentru sforăit și tuse op. 90 (câte evenimente muzicale a avut festivalul) de Gustav Mahler și aplaudacii lui. Un festival cu goluri, ca un șvaițer. N-a fost pentru muzicieni ca Ton Koopman, care are curajul să declare că „Bruckner, Mahler, Brahms nu sunt compozitorii mei”!

Muzica sacră propriu-zisă a fost prezentă foarte rar pe scenele festivalului. Nu reținem ca evenimente religioase decât oratoriul **Ivan cel Groaznic** al lui Prokofiev, axat pe latura mistică a țarului, apoi cantata **Lobgesang** a lui Mendelssohn-Bartholdy și mai ales programul Mozart, un program sacru, oferit de Amsterdam Baroque Orchestra & Choir, în care am auzit celebrul **Requiem în Re Minor** K 626, apoi o piesă scurtă, de numai 46 de măsuri, motetul **Ave verum Corpus Christi** K 618, inclus

în liturgia cultului catolic, și **Missa Încoronării în Do Major** K 317. Orchestra a fost condusă de Ton Koopman, un dirijor atipic, un reformator al muzicii baroc, soliștii spectacolului religios fiind Dorothee Miels (soprană), Bogna Bartosz (alto), Tilman Lichdi (tenor) și Klaus Mertens (bas).

Când sănătatea lui devenise tot mai șubredă, Mozart primește vizita unui necunoscut care îi comandă **Requiem**-ul, personaj formidabil creat de Milos Forman în filmul său **Amadeus** (1984). Sub această presimțire a morții, compune Mozart teribila sa partitură funebră, presărată însă cu minunate pagini de reînviere, care amintesc de **Ave verum...**

Evident, aceste creații sacre ale lui Mozart nu pot fi înregimentate în stilul religios oficial. Ele sunt atipice, dar au devenit repere în istoria religiei și a muzicii.

Astfel, **Ave verum Corpus Christi** / Salut, adevărate trup al lui Christos, compus pentru cor, coarde și orgă, pleacă de la un text euharistic atribuit lui Inocențiu al VI-lea, fiind apoi preluat de Franz Liszt și transcris pentru pian, formă ce avea să fie orchestrată de Ceaikovski și inclusă în suita sa **Mozartiana**.

Și **Missa Încoronării** a fost o comandă, pentru serviciul religios din Dumnica Paștelui, anul 1779, după care s-a cântat la ceremoniile de încoronare a regilor Francisc I și Leopold al II-lea. Mozart a utilizat corul mixt, cele patru voci solistice și o instrumentație bogată. Dacă încoronarea presupune o atmosferă festivă, cu momente declamatorii, Mozart a creat sonorități liniștitoare, cel puțin în final, în care a sugerat prezența grației divine.

Despre un alt moment sacru am scris anterior (vezi art. **Oratoriul „Creațiunea”**). A fost să fie chiar The Age of Enlightenment! Oratoriul este cu adevărat o „creațiune”, o amplă cosmogonie muzicală despre facerea lumii, un formidabil poem simfonic al Genezei, un permanent și profund dialog sonor între orchestră, cor și soliști, care în final se leagă într-o divină și înălțătoare unitate.

Cam acestea au fost momentele de muzică sacră. Au fost multe? Nu. Puține, însă copleșitoare. Poate e suficient pentru o Românie ortodoxă, dar care s-a desacralizat, care nici nu mai știe de rădăcinile ei isihaste. O tânără de la radio, care mi-a luat un interviu, a recunoscut sincer că nici nu a auzit de așa ceva. Cine să-i spună? Directorul ei, unгурul Demeter András? Sau poate profesorii de la școală? Nici preoții nu mai știu de isihasm, ei practică o altfel de trăire!

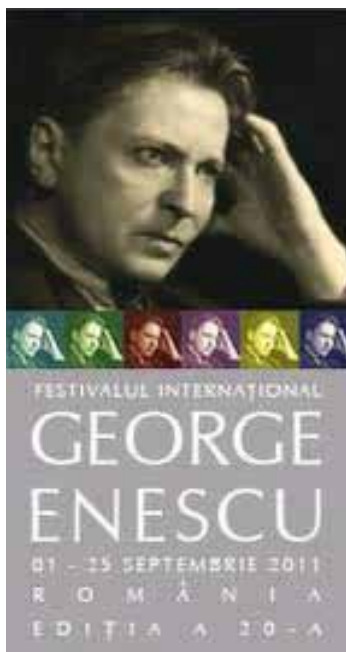
În pofida acestei realități, trebuie să considerăm că, în mod evident, constanta sacră a festivalului a fost - și trebuie să rămână - muzica lui Enescu. Care, din păcate, cu două excepții, a fost cântată prost. Interpretii acestei muzici, dar și cei mai buni critici muzicali, nu vor înțelege niciodată muzica lui Enescu dacă nu o judecă în spiritul ei sacral. Și nu o vor putea face, dacă nu știu că Enescu a fost un mistic, care a practicat trăirea isihastă, chiar și

în ipostaza de solist (vezi **Isihasmul enescian**). De pildă, harnica Elena Zottoviceanu, când a prezentat în foaia festivalului **Simfonia de cameră** op. 33, scrie despre „imposibilitatea de a-i preciza apartenența la un curent dat”.

Așa se exprimă mai toți exegeții muzicii enesciene. Și se vor tot exprima astfel, rămânându-le străină substanța sacră a acestei muzici atâta timp cât ei nu-și vor conștientiza sursa ei principală, mistica chistică, zămislită din trăirea isihastă. De o astfel de trăire a dovedit însă că e capabilă sud-coreeana Han-Na Chang (n. 1982), cu studii la Juillard School și cu Rostropovici, plus studii de filosofie, care s-a indentificat religios cu **Simfonia concertantă**, dar și concentrată, de o densitate patetică impresionantă (e scrisă la 20 de ani), care face din ea o lucrare filosofică, dar și o capodoperă a sufletului, cum se exprimă chiar interpreta, o excelentă mânuitoare a arcușului, de parcă a cântat la violoncel ca la vioară!

Acestei superbe partituri, cu care ar fi meritat să se încheie festivalul, să nu fie bruiată de populismele lui Gatti (la bis a oferit „Carmen”!), trebuie să-i adăugăm, indiscutabil, **Simfonia de cameră** și **Simfonia a III-a cu cor**, ce nu puteau fi cântate decât de muzicieni cu adevărat posedați mistic, precum Vasily Gergiev, la pupitrul orchestrei Teatrului Mariinski, și Antonio Pappano, cu orchestra Santa Cecilia. Ele sunt bijuteriile sacre ale festivalului.

Un festival profan în esență, ai cărui diriguitori, cu papa Holender în frunte, sunt departe de a înțelege muzica enesciană și de a conștientiza de ce posteritatea lui Enescu merită o soartă mai bună. Deocamdată, ei trag sforile, ca și foloasele, sunt decorați de Senat, se gratulează reciproc, cu emfază și mitocănie, în timp ce genialul nostru compozitor așteaptă la rând, cu modestia care îi este proprie, poate se vor găsi cei chemați să audă, să audă ceea ce au scris marii maeștri Zubin Mehta și Adriano Pappano, care s-au adresat autorităților române în vederea „găsirii unor soluții de reamenajare a Sălii Palatului pentru a fi demnă de publicul și formațiile participante la Festivalul și Concursul Internațional «George Enescu»”. Dar o re-amenajare micșorează doar răul acusticii, nu-l elimină. Soluția ar fi să se ridice din temelii un adevărat Templu al muzicii.

Un gen cvasidefunct

Theodor Codreanu

Cred că medicamentul cel mai eficient pentru cine vrea să se vindece de iluziile criticii literare este cumplita carte a lui Adrian Marino, *Viața unui om singur*. (Editura Polirom, Iași, 2010). Îi știam opiniile despre critica literară impresionistă sau de întâmpinare de multă vreme, însă aici el pare mai convingător decât oriunde, dovedind că supremația criticii de întâmpinare în

cultura noastră este un simptom de întârziere față de cultura occidentală, gen cultivat cu asiduitate, în mod paradoxal, tocmai de cei care se declarau „moderniști”, adepți ai sincronismului lovinescian. Deja E. Lovinescu se afla „defazat” de critica literară europeană din vremea lui. Modernitatea occidentală se găsea pe treapta marilor sisteme critice, care au continuat să fie în expansiune și după Al Doilea Război Mondial, or, noi, prin Nicolae Manolescu, Eugen Simion, Mihai Ungheanu, Alex. Ștefănescu și atâția alții de la revistele din provincie, ne-am propulsat pe culmile acestui tip de critică, încurajând doar epigonismul după modele occidentale, în ce privește structuralismul, semiotica, deconstructivismul, critica arhetipală etc. Într-un asemenea mediu cultural, nu e de mirare că un Adrian Marino s-a simțit izolat, boicotat și marginalizat, găsind audiență mai degrabă în Occident. Impresionismul criticului de autoritate, hărăzit să dea verdicte, să creeze ierarhii, să decidă cine și cum are „valoare”, după normele narcisismelor de grup („mafii”, cum le numește, pe de-a dreptul, Marino), a creat o mentalitate pe măsură în viața literară românească, încât visul oricărui „creator” devenise nu atât să dea opere durabile, cât să scrie despre el Nicolae Manolescu. Rezultatul final va fi lista fericirilor, faimoasa „listă a lui Manolescu”, încununată în *Istoria critică a literaturii române*, avatarul terminus al criticii impresioniste, de la care, pare-se, poate să înceapă o nouă paradigmă culturală și în literatura română.

Primul simptom al decesului criticii de întâmpinare s-a ivit imediat după 1989, când s-a constatat că întreaga lume românească a intrat într-o criză profundă, începută, de fapt, în vremea dictaturii comuniste. Semnalul l-a dat însuși Nicolae Manolescu prin abandonul cronicii literare, refugiindu-se în critica *ideologică*. (Vezi editorialele din *România literară*). Paradoxal, ca și emulul său Adrian Marino, care abia acum se simte liber să-și urmeze vocația, aceea de *ideolog*. Cu Manolescu și Marino, am asistat la încheierea unei lumi. O agonie care s-ar putea numi corespondentul cultural al zisei „perioade de tranziție” de la comunism la capitalism. În vreme ce Nicolae Manolescu, sub aparenta părăsire a criticii de întâmpinare, și-a desăvârșit, în realitate, opera de o viață, scriind, impresionist, *Istoria critică a literaturii române*, Adrian Marino și-a încheiat marele proiect al *ideocriticii*, elaborând ultimele volume, din seria de șase, a *Biografiei ideii de literatură*. Paralel, s-a aruncat cu voluptate în *ideologia politică și culturală*, echivalentul final al *Istoriei manolesciene* fiind, pentru

el, *Viața unui om singur*, probabil, capodopera întregii lui vieți. Amândoi acești doi mari critici au sfârșit în aceeași ideologie, pe care ei o asimilează cu „liberalismul”. E semnificativ că Adrian Marino s-a arătat dispus să-i ierte toate „păcatele” lui Nicolae Manolescu, fiind convins că împăcarea lor e pe linie „liberală”. Nu și-a imaginat că emulul îl va izgoni, totuși, din istoria literaturii. Întâlnirea lor postdecembristă s-a produs pe firmamentul celei mai profitabile ideologii postcomuniste – „corectitudinea politică”. Dar cu o deosebire profundă: cel care va profita de noul paradigme ideologic va fi Nicolae Manolescu, pe când Adrian Marino își va descoperi *însingurarea totală*. Poate fiindcă, în *modernitatea* lui europeană, Marino a rămas străin *postmodernismului*. În consecință, și „corectitudinii politice”.

De fapt, ce s-a petrecut în „tranziția” noastră cu impozanta tradiție a criticii de întâmpinare? Degringolada literaturii, confuzia valorilor, proliferarea inimaginabilă a sublaturii ne-am fi așteptat să fi întărit rolul criticii. În realitate, critica de întâmpinare s-a încheiat. Statutul ei de *cvasidefunctă* se rezumă la „forma fără fond” a literaturii de „piață liberă”. Altfel spus, o prelungire a falsei orgolii din perioada ceaușistă. Vânătorii de cronici literare duc o luptă acerbă să le dobândească, indiferent prin ce mijloace. Editurile, sistemul de acordare a premiilor, publicitatea își trăiesc viața după vechile mentalități. Adrian Marino nu întâmplător identifica în Grupul pentru Dialog Social un sistem „mafiot” de promovare. O putea sesiza foarte bine și la „noua-vechea” grupare a *României literare* și la alte publicații sau edituri. Nu întâmplător el a decis să nu mai publice în revistele centrale și în satelitele lor din provincie, preferând să colaboreze la unele publicații, tot din provincie, dar neînregimentate.

Acest tablou descurajator va reuși, sper, să compromită definitiv falsa critică de întâmpinare. Prețul nu poate fi decât greu. În cei douăzeci de ani interbelici, s-au putut remarca relativ repede, noile valori autentice. Critica de întâmpinare nu era sufocată de spiritul „mafiot”, deși nu lipseau grupările rivale. Iată, au trecut două decenii de la prăbușirea comunismului. Dar un bilanț al valorilor în diverse domenii, inclusiv al literaturii și criticii literare a devenit aproape imposibil. Iar marea primejdie este refacerea unui *centralism al evaluărilor*, subordonat „corectitudinii politice”, cum se întâmplă, de la *Raportul Tismăneanu* în domeniul istoriei. În definitiv, același traseu e de identificat și-n istoria și critica literară. Deși pretinde că principiul călăuzitor i-a fost cel estetic, Istoria manolesciană mustește de „corectitudine politică” și de aceea are toate șansele să fie impusă și în manualele alternative din învățământul preuniversitar, ca „nouă Biblie a literaturii române”, ca să-l citez pe Liviu Ioan Stoiciu.

Statul român nu are o politică culturală națională. Când finanțează ceva, se orientează către mărunțișuri, iar nu către proiecte care ne lipsesc: atâtea ediții critice, enciclopedii, dicționare etc. Ele rămân exclusiv în seama unor inițiative particulare, precum cele susținute de Eugen Simion: *Dicționarul general al literaturii române*, facsimilarea Caietelor Eminescu, diverse ediții critice. Iar acestea au, de regulă, o critică de întâmpinare ostilă.

Cvasidefunctă, dar încă activă!

„Bibliotecile în societatea cunoașterii”

A 22-a Conferință Națională a Asociației Bibliotecarilor din România

Catrina Căluian

Fermecătorul oraș medieval din centrul țării, Sibiu, a fost gazda celei de-a 22-a Conferințe Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România (ABR), desfășurată în perioada 7-9 septembrie 2011.

Filiala Galați a ABR, cu un număr impresionant de membri activi în această asociație profesională, a fost reprezentată la conferință de un grup format din nouă bibliotecari de la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” și Biblioteca Universității „Dunărea de Jos”.

Conferința din acest an și-a derulat activitățile în acord cu tema stabilită: „Bibliotecile în societatea cunoașterii”. Prima zi a debutat cu discursurile personalităților din partea Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, administrației locale sibiene, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Bibliotecii Universității „Saint Kliment Ohridski” din Sofia și Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău. Alocuțiunile au

fost urmate de prezentarea în plen a trei lucrări de către directorul Bibliotecii Naționale a României - conf. univ. dr. Elena Târșiman, directorul de vânzări pentru regiunea de sud-est a Europei de la EBSCO Publishing - dl. Dragan Nikolic și directorul adjunct de la IME România - dr. Liviu Dediu. Expunerile au adus în atenția auditoriului o serie de aspecte care au ținut să sublinieze importanța bibliotecilor în societatea actuală. În acest sens, s-a vorbit despre rolul Bibliotecii Naționale a României în calitatea sa de centru național metodologic și despre importanța unor produse și servicii de calitate oferite de către biblioteci utilizatorilor în scopul informării. Baza de

date EBSCO este unul dintre aceste produse, lucrarea prezentată evidențiind faptul că în prezent este cel mai utilizat serviciu de cercetare din biblioteci (în special biblioteci universitare) care acoperă toate domeniile cunoașterii, iar IME România, deținătoarea sistemului integrat de bibliotecă TINREAD, a adus în atenția bibliotecarilor o nouă generație de OPAC (OPAC 2.0), un instrument de informare adaptat cerințelor utilizatorilor secolului XXI.

Prima zi a conferinței s-a remarcat prin momentul festiv al decernării premiilor și diplomelor bibliotecarilor membri care s-au evidențiat printr-o activitate științifică și profesională de excepție. Pentru Filiala Galați, evenimentul a fost foarte emoționant, întrucât din cele șase premii acordate, două au fost primite de bibliotecarii gălățeni. Prof. Drd. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii Județene din Galați, a obținut Premiul „V.A. Urechia”, iar dna Lenuța Ursachi de la Biblioteca Universității „Dunărea de Jos”, Premiul „Ioachim Crăciun”. Succesul filialei noastre a continuat și în ședința Adunării generale a ABR unde, în urma alegerilor pentru o nouă componență a conducerii Asociației, a fost aleasă ca membru în Consiliul de conducere

dna Dorina Bălan, iar în Comisia de cenzori, dna Catrina Căluian, ambele bibliotecare la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”.

Păstrând același cadru de sărbătoare, Asociația Bibliotecarilor din România și-a lansat cartea *Romanian libraries* demonstrând, din nou, interesul susținut al acesteia în elaborarea publicațiilor de specialitate. Volumul, editat de prof. univ. dr. Mircea Regneală și semnat de mai mulți autori, se dorește a fi o carte de vizită a bibliotecilor românești peste hotare. Mai exact, orice persoană din afara granițelor interesată să cunoască bibliotecile din țară găsește aici sistemul național de biblioteci structurat pe cele

5 (cinci) tipuri: Biblioteca Națională a României (autor Elena Târșiman), Biblioteca Academiei Române (autor Gabriela Dumitrescu), universitare (autor Robert Coravu), specializate (autor Mihaela Zecheru), publice (autor Gheorghe Buluță) și școlare (autor Carmen Pesantes).

Organizatorii conferinței au ținut să îndeplinească utilul cu plăcutul și au introdus în programul manifestărilor vizite la patru biblioteci importante din orașul Sibiu: Biblioteca Muzeului Brukenthal, Biblioteca Facultății de Teologie, Biblioteca Județeană „Astra”, Biblioteca Centrală a Universității „Lucian Blaga” și Biblioteca Colegiului Național „Gh. Lazăr”.

Mare parte din timpul alocat desfășurării conferinței a fost însă ocupat de lucrările celor douăsprezece secțiuni profesionale din cadrul Asociației. Grupul de bibliotecari de la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” a luat parte la întâlnirile de lucru ale următoarelor trei secțiuni: „*Catalogare, clasificare, indexare*”, „*Periodice*” și „*Statistică și evaluare*”. Participarea bibliotecarilor noștri a fost una activă prin prezentări de lucrări și intervenții pertinente în dialogurile profesionale.

În cadrul Secțiunii *Catalogare, clasificare, indexare* au fost prezentate în plen trei lucrări semnate de Victoria Frâncu de la Biblioteca Centrală Universitară din București, Rodica Mușat de la Biblioteca Națională a României și Anca Hașapuc de la Biblioteca Centrală Universitară din Iași. Aceste materiale au adus în discuție diferite aspecte privitoare la activitatea de indexare a documentelor. Biblioteca noastră a predat președintei secțiunii două materiale care urmează să fie incluse în viitorul Ghid național de catalogare. Este vorba despre lucrările: „*Modelul Conceptual FRBR aplicat serialelor*” semnată de dna Violeta Moraru și „*Titlurile religioase și nobiliare*” realizată de dna Dorina Bălan.

O altă secțiune vizată de cei prezenți a fost cea dedicată prelucrării periodicelor. Întâlnirea a debutat cu prezentarea raportului de activitate a Secțiunii *Periodice* în intervalul 2007-2011 și cu desfășurarea de alegeri pentru o nouă componență a conducerii Secțiunii. În continuare, cele trei lucrări prezentate în plen au captat atenția auditoriului și au produs discuții profesionale pentru câteva ore bune despre volumele de revistă care au titlu distinct și pot fi tratate individual în descriere, despre evaluarea revistelor științifice în sistemul Thomson ISI și despre binecunoscutul model conceptual FRBR aplicat serialelor, această ultimă temă

fiind abordată de colega noastră Violeta Moraru în lucrarea expusă în cadrul acestei secțiuni.

Probleme de un real folos și importanță deosebită pentru biblioteci s-au discutat și în cadrul Secțiunii *Statistică și evaluare*. Lucrările expuse în cadrul acestei secțiuni de Adriana Szekely de la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca și Ivona Olariu de la Biblioteca Centrală Universitară din Iași au făcut referire la evaluarea Serviciului Comun de Documentare existent la Universitatea Rouen din Franța și evaluarea resurselor oferite de Centrele de Documentare Europeană din România.

În cadrul întâlnirii, dna Ivona Olariu, președinta Secțiunii, a ținut să aprecieze și să-i informeze pe cei prezenți despre calitatea datelor statistice oferite de site-ul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” din Galați. Această semnalare a avut ca urmare alegerea în funcția de secretar al Secțiunii a dnei Catrina Căluian de la Biblioteca Județeană mai sus enunțată.

Filiala Galați a ABR s-a remarcat, bineînțeles, și prin participarea dinamică a colegelor de la Biblioteca Universității „Dunărea de Jos”. Astfel, dna Lenuța Ursachi a prezentat lucrarea „*Citarea surselor de informare: stiluri, metode, instrumente*” în cadrul Secțiunii *Cultura informației*, iar dna Mioara Voncilă va conduce, în calitate de președintă, Secțiunea *Achiziții și dezvoltarea colecțiilor* pentru următorii patru ani.

Cele trei zile ale conferinței, condensate în evenimente, informații și dezbateri, s-au încheiat într-un mod cu totul emoționant și neașteptat pentru colegii din țară prin vizionarea unui film cu o scurtă, dar relevantă prezentare a orașului Galați, viitoarea gazdă a conferinței din anul 2012.

Vă așteptăm la Galați, la cea de-a 23-a Conferință Națională a Asociației Bibliotecarilor din România!

Conferința Națională ANBPR, Poiana Brașov, 20-21 octombrie 2011

Lucica Veliche

Ediția a XXII-a Conferinței Naționale a ANBPR, cu tema „Construim împreună forța Asociației”, a avut loc la Poiana Brașov, în perioada 20-21 octombrie 2011. Această ediție a conferinței a marcat trecerea Asociației în etapa de maturitate a construcției sale organizaționale, pe baza eforturilor comune de până acum ale membrilor și partenerilor. La Conferință

au fost prezenți peste 100 bibliotecari din toate tipurile de biblioteci, reprezentanți ai partenerilor ANBPR precum și importante oficialități locale.

Deschiderea Conferinței a fost făcută de d-nul Dragoș-Adrian Neagu, prim-vicepreședinte ANBPR, d-nul dr. Daniel Nazare Director, Biblioteca Județeană George Barițiu Brașov, în calitate de organizator al Conferinței. Din partea oficialităților locale a vorbit președintele Consiliului Județean Brașov, care a remarcat faptul că Brașovul este pentru a doua oară consecutiv gazda Conferinței ANBPR. Acesta a anunțat deschiderea, pe site-ul de internet

al Bibliotecii Județene Brașov, a portalului Gazeta de Transilvania. A adresat și un mesaj pentru toți bibliotecarii prezenți felicitându-i pentru eforturile pe care le fac în comunitatea unde trăiesc.

Prima parte a sesiunii de joi, a fost intitulată, „Forța colaborării, parteneriatelor, programelor strategice”.

Paul-Andre Baran, Director Program Biblionet, Fundația IREX România a susținut comunicarea „Biblionet - unde suntem și încotro ne îndreptăm, în cadrul căreia ne-a vorbit despre preocuparea lor de a asigura sustenabilitatea programului Biblionet. A menționat că se proiectează schimbarea legii bibliotecilor și se proiectează bugetul pentru

perioada 2014 – 2020. De asemenea, a furnizat date importante despre rezultatele de până acum ale programului Biblionet.

În continuare, Robert Uzuna, Public Affaires Manager, Ursus România cu proiectul – Parteneriatul Ursus Breweris – IREX, exemplul de implicare a bibliotecilor în comunitățile locale. Acesta a vorbit despre parteneriatul din Campania Ursus Breweries și IREX în programul- Alcoolul și părinții.

Dragoș Neagu a prezentat strategia de dezvoltare a bibliotecilor publice românești în contextul dezvoltării economiei bazate pe cunoaștere și a comunicațiilor electronice în România între 2014 - 2020.

Cristina Văileanu ne-a furnizat date cantitative și calitative ilustrative despre rolul și impactul bibliotecilor, recoltate din chestionarele online de pe computerele Biblionet și studiul CURS. Din partea Fundației EOS, Adrian Popovici a vorbit despre competențe digitale pentru incluziunea digitală și anume Employment Toolkit – instrumente pentru a te angaja.

Liviu-Iulian Dediu a detaliat facilitățile oferite de noua generație de OPAC bibliotecarilor și utilizatorilor deopotrivă. Corina Ciuraru a evocat felul cum s-a desfășurat cursul Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, cu rezultatele

profesionale, interacțiunea și emoția acelor întâlniri dense și provocatoare, tinzând să schimbe optica profesioniștilor și să stimuleze creativitatea.

Editura RAO, partener și sponsor permanent al conferinței ANBPR, ne-a pregătit o surpriză. Cu prilejul lansării volumului „Ciobit: interviuri cu Maia Morgenstern”, actrița a fost în mijlocul nostru, al bibliotecarilor prezenți la conferință. O prezență impresionantă și emoționantă. Maia a mărturisit și despre experiența ei cu lumea cărților și a bibliotecilor, refugiu sigur în timpul comunismului într-un univers al normalității și a apreciat prima ediție din Noaptea bibliotecilor.

Partea a doua a lucrărilor din prima zi a început cu un film de prezentare al Bibliotecii Județene Brașov au urmat Rezultatele evaluării organizaționale a ANBPR prezentate de vicepreședintele ANBPR, Sorin Burlacu, apoi filmul vizitei de documentare și de studii a bibliotecarilor români la Parlamentul European de la Strasbourg.

Sesiunea de vineri s-a intitulat „Forța filialelor, impactul serviciilor noi, susținerea bibliotecilor”

Cea de a II a zi a conferinței a început cu intervenția dlui Constantin Bostan, care a adus lămuriri cu privire la „Norme minimale pentru înființarea și funcționarea unei biblioteci publice”, solicitând membrilor filialelor să trimită toate observațiile pe care le au de făcut, pentru a putea prezenta Ministerului un document coerent și corect.

Claudia Hanganu de la Biblioteca Județeană Vrancea a prezentat „Filiala ANBPR Vrancea-Identitate și experiențe”. Filiala s-a remarcat prin organizarea cafenelei regionale, prin activitatea desfășurată în Comisia de marketing din cadrul ANBPR, participarea în programul „Mortenson – Lideri și inovatori” și, recent, organizarea workshop-ului despre parteneriate durabile, în colaborare cu IREX. La Salonul și târgul de carte, biblioteca a lansat un Ghid de biblioturism, Repere statistice 2010 și un număr nou din revista Lector.

Subsemnata, bibliotecar la Filiala nr. 1 „Costache Negri” a Bibliotecii Județene Galați, am prezentat o comunicare despre o nouă categorie de utilizatori și anume refugiații. Din 2009 s-a deschis și funcționează în Galați un centru de cazare și proceduri pentru azilanți, majoritatea asiatici. Începând din 2010 s-au înscris la Filiala 1, utilizând internetul pentru comunicarea cu țara natală. Vin zilnic 35-40 persoane din cei 90 de utilizatori ai calculatoarelor cu internet pentru public. Unii folosesc și dicționarele pentru a învăța

limba română. Problemele de comunicare s-au rezolvat prin afișarea în trei limbi (română, engleză, franceză) a regulamentului și refugiații au ajuns să se integreze.

A urmat lansarea cărții „Ferește-mă, Doamne, de prieteni!”, apărută la editura RAO. A fost lansată în prezența autorului. Volumul este rodul colaborării dintre editură și o bibliotecă publică, este vorba de Biblioteca Județeană Maramureș. Autorul, Larry L. Watts, a explicat interesul lui pentru România, cum s-a născut cartea și a analizat nuanțat situația geopolitică a statului român și politica externă, cu accent pe perioada regimului Ceaușescu.

Liviu-Iulian Dediu a vorbit despre Ghidul de Advocacy, tradus din limba engleză la inițiativa colegei Dorina Braloștițeanu, director al Bibliotecii Municipale „Anton Pann” Filiași, Jud. Dolj., cu sprijinul unei echipe de voluntari.

A urmat prezentarea făcută de membrii Grupului Impact (GI), cu o introducere despre grupul de bibliotecari voluntari, făcută de Corina Ciuraru. Pentru această conferință, GI a pregătit mai multe materiale despre cum să fie folosite eficient computerele

și cum să controlezi informația disponibilă pe internet. Alte materiale au vizat serviciul de jucăriotecă, introducerea și efectul jocurilor video în biblioteci. Scopul acestor materiale a fost de a susține și de a sprijini activitatea bibliotecarilor pentru a spori rolul bibliotecilor lor în comunitate. Prezentarea Grupului Impact a fost încheiată de Ștefan Pleșoianu, ce ne-a vorbit despre proiectul normelor și standardelor minimale gândite împreună cu Mihail Grinea și Virgil Cojocar, membri ai GI și colegi în echipa de proiect la cursul Managementul proiectelor urmat în vara aceasta.

Ședința s-a încheiat cu spectacolul de teatru „Gaițele” în interpretarea trupei de amatori „Cutezătorii” de la Biblioteca Județeană Dolj.

Eveniment • Eveniment • Eveniment • Eveniment • Eveniment

de elevi însoțiți de îndrumătorii lor, învățători, profesori și bibliotecari școlari.

Joi, 10 noiembrie 2011, au avut loc o serie de manifestări atractive realizate cu ajutorul copiilor. La Filiala 1 „Costache Negri”, sub genericul „Să ne îmbogățim competențele prin lectură”, elevii clasei a II-a A de la Școala Nr. 42 „Sf. Împărați” îndrumați de doamna învățătoare Georgeta Damian, au încântat spectatorii prin modul de interpretare a lecturii, prin stilul și imaginația de care au dat dovadă. Sub titlul „Legendele toamnei – poezie și imagine”, elevii claselor a II-a și a IV-a de la Colegiul Național „Al. I. Cuza”, au prezentat la Filiala 4 „Grigore Vieru” eseuri proprii despre toamnă, bogăția și coloritul acestui anotimp fiind zugrăvite cu măiestrie și mult talent.

După-amiaza aceleiași zile, începând cu ora 17:00, a fost dedicată Salonului Literar „Axis Libri”, desfășurat la Sediul Central al Bibliotecii. În cadrul ediției au fost lansate trei lucrări: „Transcripturi din conștient” - autoare Eliza Macadan, „Autobiografia unui nostalgic” - autor Neculai Mușbal și „Opera dezvăluită” semnată de Adrian Georgescu. Gălățenii au avut bucuria, în cadrul acestei manifestări, să asculte autorii citând din propria operă, iar pe kolegele noastre bibliotecare: Camelia Bejenaru, Monica Filote, Catrina Căluian și Leonica Roman făcând recenziile acestor volume.

Ziua de vineri, 11 noiembrie 2011, a fost dedicată întâlnirilor profesionale. Începând cu ora 9:30 a avut loc o ediție specială a Salonului Literar „Axis Libri”.

La această întâlnire s-a lansat albumul „Brăila în cărți poștale ilustrate” apărută la Editura Proilavia din Brăila, în 2011, autori colegii noștri bibliotecari Ștefania Botez și Ion Volcu și volumul de poezii „Fără anestezie” editată la Tiparg, localitatea Pitești în 2011, autoare Lucreția Picui, bibliotecar la Biblioteca Județeană din Pitești. Moderatoare a fost doamna Letiția Buruiiană, directoarea adjuncă a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați care a făcut o prezentare succintă a datelor biobibliografice ale creatorilor.

Lansările au fost urmate de colocviului de comunicări profesionale ale bibliotecarilor, desfășurat sub titulatura: „Cultura informației sau cum să-ți faci un mediu familiar în universul cunoașterii” și organizat în colaborare cu Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Manifestarea s-a bucurat și de prezența colegilor de la bibliotecile școlare din municipiu și a celor de la bibliotecile comunale din județ.

Colega noastră, Lenuța Ursachi, de la Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” a prezentat lucrarea „Modele de promovare a culturii informației în spațiul virtual”, temă care a avut în vedere modul cum această tânără ramură

a biblioteconomiei și-a făcut loc în interesul permanent al utilizatorilor.

În cadrul întrunirii, directorul Bibliotecii, dnul prof. Zanfir Ilie, a prezentat lucrarea „Managementul modern și performant în biblioteca publică” făcând o scurtă introspecție asupra principalelor teorii despre management și prezentând specificitatea managementului prin proiecte aplicat în cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”, punând accentul pe rezultatele performante obținute de colectivul de bibliotecari.

Dna Adriana Bîrzan, coordonatoarea de programe a ANBPR, prezintă la acest colocviu, ne-a vorbit despre „Oportunități de accesare a fondurilor europene pentru biblioteci”, bibliotecarii prezenți putând să-și găsească răspunsul la unele întrebări pe care le dețineau în legătură cu modalitățile de intrare în posesia unor asemenea sume, dedicate culturii. Despre stadiul de implementare, la Galați, a celei de-a a III-a runde a programului Biblionet dl. Spiridon Dafinoiu, șeful serviciului Resurse Umane, responsabil al acestui proiect în derulare, ne-a

informat punctual, bibliotecile comunale fiind aproape de încheierea acestuia.

Bibliotecarii au beneficiat de prezența unui oaspete special, directorul programului „Biblionet”, Paul Andre-Baran, care prin prezentarea „Biblionet – Bilanț și perspective în România” a adus la cunoștință greutățile pe care le-a întâmpinat în implementarea acestui proiect și modalitățile de realizate a sustenabilității lui,

așa cum le conturează domnia sa din funcția pe care o deține.

A urmat un workshop organizat sub forma unor ateliere, pe două secțiuni de interes biblioteconomic cu adresabilitate diversă, bibliotecarii prezenți putând opta pentru participarea liberă, spontană, colaborativă la una din temele propuse.

Primul atelier „Colaborări și parteneriate între bibliotecari și cadre didactice în interesul utilizatorului” a fost condus de Mioara Voncilă, șef serviciu Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” Galați, care a solicitat celor prezenți să se prezinte și să-și expună ideile și problemelor cu privire la tema propusă în cadrul atelierului. Au fost identificate următoarele: inexistența unor metodologii pentru dezvoltarea parteneriatelor pentru găsirea modalităților de atragere a utilizatorilor în biblioteci; necesitatea aplicării unor programe de informare și orientare profesională pentru elevii aflați în anii terminali de liceu; practicarea voluntariatului în bibliotecă; nevoia de implementare a unui soft în bibliotecile școlare; necesitatea unei mai bune comunicări între bibliotecari, cadre didactice, inspectoratul școlar etc.

Cel de-al doilea atelier „Topul preferințelor în utilizarea bibliotecilor” a fost moderat de Letiția Buruiană, director adj. la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”.

Întrebarea inițială adresată celor prezenți a avut în vedere principalul serviciu solicitat de utilizatori. Participanții au fost de acord că împrumutul documentelor se situează pe primul loc, urmat, nu tocmai într-o ordine strictă, de serviciile

de Internet și cele de referințe. Referitor la ultimul serviciu s-a specificat că acesta ar putea fi în topul preferințelor. Acest lucru a fost argumentat de faptul că primul contact al utilizatorului cu biblioteca se realizează, de cele mai multe ori, prin intermediul acestuia. Dezbaterile au evidențiat rolul primordial jucat de bibliotecar în formarea primei impresii a utilizatorului. Atitudinea și competența slujitorilor cărții sunt decisive în atragerea cititorilor. S-a insistat asupra calității umane a bibliotecarului și a îmbunătățirii comunicării dintre acesta și utilizator. Aplicarea unui management personal de calitate ar atrage după sine o mai bună comunicare cu solicitanții de informații. De aici s-a născut următoarea întrebare: „Bibliotecarul poate fi în topul preferințelor utilizatorilor?” Cu certitudine că da, iar cei prezenți au fost de părere că ambientul și dotările bibliotecii coroborate cu profesionalismul bibliotecarilor sunt esențiale pentru atragerea și păstrarea utilizatorilor.

S-a sesizat, pe bună dreptate, lipsa unora dintre instrumente manageriale de la nivelul secțiilor unei biblioteci, instrumente atât de necesare pentru evaluarea activității în vederea cunoașterii nevoilor utilizatorilor.

Socializarea a fost o altă preferință a beneficiarilor depistată de cei prezenți la acest workshop. Tangențial cu aceasta s-a discutat despre nevoia de organizare a unor cursuri de instruire a utilizatorilor privind exploatarea OPAC-ului și despre softul de bibliotecă TINLIB, care nu mai mulțumește generația Web 2.1.

În timpul dezbaterilor s-a adus în discuție și problema fondului destinat depozitului legal, subliniindu-se nemulțumirea utilizatorilor privind restricționarea accesului la aceste documente, majoritatea dintre ele în exemplar unic. Ca soluții la această problemă au fost consemnate: desemnarea unui bibliotecar specializat strict pe recuperarea documentelor din producția editorială locală și/sau digitizarea acestor publicații, cu respectarea dreptului de autor, în parteneriat interbibliotecar.

Întâlnirea de lucru s-a încheiat cu prezentarea unui material statistic realizat de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS), o firmă privată din domeniul cercetării sociale și de marketing din România. Colega noastră de la Biblioteca Județeană

La Bustul lui V.A. Urechia

„V.A. Urechia”, dna Celozena Diaconu, bibliotecar responsabil la Filiala nr. 4 „Grigore Vieru”, a expus celor prezenți un material cu tema comunicării online, care a avut rolul de a sublinia necesitatea unui newsletter și a tutorialelor pe site-ul bibliotecii județene gălățene.

Preocupările comune au reunit colegii de breaslă care au putut să-și împărtășească experiențe, să supună la discuție probleme și să ofere

soluții, în beneficiul nostru și al utilizatorilor. În cadrul întâlnirii a fost dat spre completare de către cei prezenți un chestionar pe tema dezbaterilor, care va fi interpretat și va furniza posibile soluții la problemele abordate.

Aceiași zi a fost dedicată, începând cu ora 15:00, elevilor liceelor gălățene, alături de alți membri ai comunității, iubitori de carte care au participat la dezbaterile pe tema „De ce citim?”. Cititul de plăcere, pentru informare, pentru documentare, precum și principiile de care trebuie să se țină cont în realizarea acestora, în funcție de interes, au fost teme larg dezbătute de la care auditorii au avut ce învăța.

Sărbătoarea Bibliotecii s-a încheiat duminică, 13 noiembrie 2011, cu omagiul adus mării personalități Vasile Alexandrescu Urechia, patronul spiritual al instituției, la bustul fondatorului, sculptat în piatră de Nicolae Pascu-Goia. Sub titulatura „Omagiul ctitorului Vasile Alexandrescu Urechia”, în curtea Bibliotecii, în prezența mass-mediei gălățene, a reprezentanților unor instituții de cultură, a unor scriitori precum și a elevilor, studenților și cadrelor didactice, alături de bibliotecari, a fost evocată viața și opera academicianului. Alocuțiunile dedicate momentului au fost rostite de: managerul Bibliotecii, prof. Zanfir Ilie care a vorbit despre personalitatea marelui Urechia ctitorul de instituții și societăți culturale, profesorul și scriitorul Teodor Parapiru și Cristian Căldăraru - directorul Muzeului de Istorie Galați, iar actorii Teatrului Dramatic „Fani Tardini” din Galați au susținut un moment liric.

În fiecare an, Zilele Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” sunt un bun prilej pentru colectivul acestei instituții de a conștientiza rolul pe care îl au în societate, acela de a oferi fizic și logistic toate condițiile care să facă posibilă comunicarea profesionistă a informațiilor, pentru ca acesta să nu se minimalizeze ca importanță în această perioadă de profundă criză pe care o traversează inclusiv cultura. Mulțumim, și pe această cale, autorităților tutelare și ne exprimăm convingerea că sprijinul din partea acestora nu se va diminua, astfel încât, misiunea încredințată de mentorul nostru „ca micul ... dar să serve culturii tot mai spornice și mai ales tot mai românească a Galaților” să aibă continuitate pe aceste meleaguri.

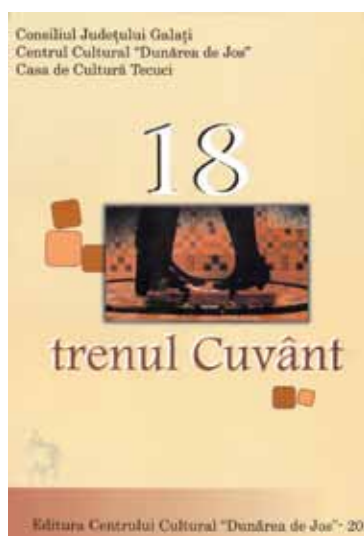
Redacția „Axis Libri”

Din lumea bună a festivalurilor literare Tecuci, 2011

În zilele de 29 și 30 septembrie 2011, s-au desfășurat la Tecuci și Țigănești manifestările Festivalului și Concursului Național de Poezie Costache Conachi, ajuns la ediția a XIX-a. Au fost două zile pline de evenimente la acest Festival tradițional de la Tecuci, festival din lumea bună a festivalurilor literare din țară, în organizarea Casei de Cultură de acolo, cu partenerii săi tradiționali:

lansări și prezentări de cărți (printre acestea și volumul al XII-lea al Antologiei tradiționale „Poeți la castel”, cuprinzând laureații anului 2010, apărută la Editura Centrului Cultural Dunărea de Jos, având anul acesta numele de „18 trenul Cuvânt” – foto 1), recitaluri, micro-conferințe, concerte (extraordinară, fantastică formația Trei parale!), discuții aprinse sau nu despre poezie. Invitat de onoare, poetul Ioan Pinteș de la Bistrița, prezentat de către jurnalista și poeta Angela Ribinciuc, poetul preot, cunoscut și pentru prietenia sa deosebită cu Nicolae Steinhardt, fiind în acest an președintele juriului la competiția tinerilor poeți. Juriu din care au mai făcut parte Lucian Vasiliu, Dionisie Duma, Dan Cristea și a.g.secară.

După decernarea premiilor, a urmat un pelerinaj în parcul Catedralei, unde, la statuia patronului spiritual al manifestării, participanții s-au fotografiat pentru mica noastră eternitate. În recunoaștem, în fotografia 2, de la stânga la dreapta, pe Mariana Enache și Lucian Vasiliu (lângă statuie), Ioan Pinteș, Angela Ribinciuc, Marin Moscu, Viorel Burlacu (directorul Casei de Cultură Tecuci, un om fără de care acest festival ar fi greu de imaginat, eforturile sale fiind însă răsplătite pe deplin de calitatea concurenților și invitaților), Tase Dănăilă, Ionel Necula, Ana-Maria Lupașcu, Mariana Bogdănoiu, Mihai Gheorghe, Oana Zahiu, Andreea Teliban și

Eleonora Stamate.

Urmează ediția aniversară, a XX-a, care se anunță a fi fastuoasă!

Iată și laureații ediției din acest an:

- Marele premiu: IRINA ROXANA GEORGESCU (București)

Premiul „Cezar Ivănescu” al Muzeului Literaturii Române Iași

Premiul Societății Scriitorilor „C.Negri” Galați

- Premiul I: ANDREEA TELIBAN (Suceava)

Premiul revistei „Dacia literară”

Premiul revistei „Tecuciul literar artistic”

Premiul Cenaclului literar Cubul critic OBLIO al Centrului Cultural Dunărea de Jos Galați

- Premiul II: MIHAI GHEORGHE (Tg. Jiu)

Premiul revistei „Luceafărul de dimineață”

Premiul revistei „Porto Franco” Galați

- Premiul II: ANA MARIA LUPAȘCU (Suceava)

Premiul revistei „Convorbiri literare”;

Premiul revistei „Tecuciul literar artistic”

- P r e m i u l III: OANA ZAHIU (Ploiești)

Premiul „Mihai Ursachi” al Muzeului Literaturii Române Iași;

Premiul revistei „Dunărea de Jos”

Galați

- Premiul III: ANDREEA LĂCĂTUȘ (Buzău)

Premiul revistei „Oglinda literară” ;

Premiul „Ioanid Romanescu” al Muzeului Literaturii Române Iași

Premii speciale: VICTORIA BORTĂ (Chișinău)

Premiul Cenaclului literar „Calistrat Hogaș” al Casei de Cultură Tecuci; Premiul revistei „Poezia” Iași, Premiul revistei „Tecuciul literar artistic”.

- MARIANA BOGDĂNOIU (Tecuci):

Premiul pentru promovarea poeziei religioase oferit de Protoeria Tecuci; Premiul special al Direcției pentru Cultură și Patrimoniu Național Galați.

Redacția „Dunărea de Jos”

Sărbătoarea copiilor în orașul de la Dunăre

Stelian Stancu

Nevoia de frumos și ludic dăinuie în orice țară și în orice loc. Este o condiție sui generis pentru ca o societate să se dezvolte armonios și trainic. Dintre artele care slujesc acestei meniri, arta teatrală depune eforturi considerabile pentru ca noi, produsul societății în care trăim, să nu ne îndepărtăm de hrana spirituală care prin sensibilitate artistică ne

alimentează sufletul.

Teatrul de Păpuși „Gulliver”, primul teatru profesionist din oraș, cu o vechime de aproape 60 de ani, s-a „conformat” mereu unei singure și neîncetate misiuni: aceea de a sluji publicului său, de a realiza spectacole vii și apaudate pentru fiecare apariție de către cei mici, de a nu dezamăgi. Pentru că nimic nu este mai înălțător decât satisfacția micilor spectatori care ies cu fața luminată după fiecare spectacol, dornici să povestească aventurile personajelor pe care le iubesc. Pentru ei și pentru toți cei care vor să se lase pradă copilăriei, Teatrul Gulliver a inițiat, cu ani în urmă, Festivalul Internațional de Animație „Gulliver”, care, între timp, s-a transformat într-un reper al calității spectacolelor de animație din țară și nu numai.

Astfel, a devenit aproape firesc să asociem Teatrul Gulliver cu Festivalul Gulliver, care, și în acest an, a surprins prin abundența calitativă și cantitativă a spectacolelor. Timp de 6 zile, 17 trupe și-au reprezentat măsura valorii în sala mare a Teatrului, care s-a dovedit neîncăpătoare pentru prichindeii ce s-au cocoțat și pe scenă pentru a fi mai aproape de personajele de poveste.

Așa cum Festivalul Gulliver i-a obișnuit pe gălățeni, au fost prezente trupe remarcabile din țară și din străinătate, care au etalat exemple de creație artistică păpușărească la un înalt nivel. Startul a fost dat de trupa Teatrului „Țândărică” din București, care a adus-o pe Alice din “Țara Minunilor” tocmai la Galați, pentru a le arăta micuților spectatori cât de simplu este să visezi și să zbori în propria lume animată de personaje fantastice. O poveste la fel de vie și iubită de copii, “Cocoșul năzdrăvan”, a fost prezentată de trupa Teatrului Gulliver, care i-a antrenat pe cei mai buni spectatori într-un dialog

spumos cu povestitorul „Povesticocosculescu”, interpretat de îndrăgitul actor gălățean, Stelian Stancu. „Cartea Junglei” s-a deschis maiestuos în regia Oanei Leahu și interpretarea actorilor Teatrului ieșean „Luceafărul”, „eliberând” peste 100 de păpuși, care au reprodus aventurile lui Mowgli, în timp ce „Căluțul cocoșat” i-a amuțit pe cei mici, care priveau vrăjiți personajele fosforescente ce se mișcau într-un joc inedit, virtuos realizat de trupa Teatrului „Ciufulici” din Ploiești. Contrar titlului spectacolului prezentat de cei doi actori ucrainieni, Natalia Orzshnikova și Karpenko Mzkola, „Neîndemânaticul din Vertep” s-a dovedit a fi foarte iscusit și plin de haz, cei doi actori fiind răsplățiți cu „Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină”, dar și masculină.

Pe de altă parte, povestea lui “Prâslea cel Voinic și merele de aur”, primul spectacol de păpuși al teatrului giurgiuvean „Tudor Vianu” sau întâmplările petrecute “Ca pe vremea lui Papură Vodă”, cea mai recentă premieră a Teatrului Mihai Eminescu din Botoșani, nu au fost la fel de antrenante pentru cei mici.

Cele mai apreciate spectacole au fost „Alice în Țara Minunilor” și „Play Shakespeare”, ambele aparținând Teatrului bucureștean „Țândărică”, acestea primind, ex-aequo, “Premiul pentru cel mai bun spectacol”. La fel de apreciat de juriu a fost și piesa „Cocoșul năzdrăvan”, care a primit „Premiul special” al acestuia. Regia spectacolului „Inimă rece” a atras în mod deosebit atenția criticilor, astfel că Vasile Gherghilescu a primit „premiul pentru regie”, iar celebrul scenograf Mihai Pastramagiu a primit „premiul pentru scenografie” pentru spectacolul „Aventurile unei vrăjitoare” a Teatrului Bacovia din Bacău.

Monumental și falnic se va ridica, din nou, cortina peste viitoarea ediție a Festivalului de Animație Gulliver, care va marca un eveniment special pentru istoria acestui festival: 20 de ani de existență și tradiție, menținută, în ciuda piedicilor vremii, cu mare consecvență, de directorului Festivalului, dar și al Teatrului, prof. univ. dr. Stelian Stancu. În același timp, anul viitor, cel mai iubit teatru din oraș va împlini 60 de ani. În tot acest timp, Teatrul Gulliver s-a pus mereu în slujba publicului său pentru a-i oferi o educație culturală la nivel înalt, așezând cărămidă peste cărămidă în construirea acestui edificiu pretențios și nobil.

Festivalul Național de Comedie

Ediția a XXIII-a

Vlad Vasiliu

Festivalul Național de Comedie s-a desfășurat în perioada 02 – 09.10.2011 în Galați.

Seleționer unic al spectacolelor din competiție a fost dl. Marius Zarafescu, reprezentantul Ministerului Culturii și Patrimoniului Cultural Național.

Aflat la cea de-a XXIII-a ediție, acest important eveniment al orașului dar și al țării, s-a desfășurat anul acesta doar în Sala Mare de Spectacole a Teatrului Dramatic „Fani Tardini” Galați.

Dezbaterile și colocviile programate la matineu s-au desfășurat în Foaierul Sălii Mari de Spectacole.

Astfel, în actuala ediție a festivalului au avut loc 10 spectacole după cum urmează:

- FIARELE (Teatrul Dramatic „Fani Tardini” Galați)

- BIGAMUL (Teatrul „George Bacovia” Bacău)

- NATURĂ MOARTĂ CU NEPOT OBEZ (Teatrul Odeon București)

- ZEUL MĂCELULUI (Teatrul Național „V.Alecsandri” Iași)

- D'ALE CARNAVALULUI (Teatrul „Tudor Vianu” Giurgiu)

- AZILUL AMANȚILOR (Teatrul Evreiesc de Stat București)

- VACANȚĂ ÎN GUADELUPA (Teatrul Nottara București)

- CARTIERUL LATIN (Teatrul „B.P. Hașdeu” Cahul – Republica Moldova)

- CONU' LEONIDA FATA CU REACȚIUNEA (Teatrul Dramatic „Fani Tardini” Galați). Acest ultim spectacol a intrat în competiție „pe ultima sută de metri” deoarece în această ultimă zi a festivalului era programată reprezentația Teatrului „Jean Bart” Tulcea, O NOAPTE FURTUNOASĂ. Din motive pe care nu le expunem aici, acest teatru nu a putut onora invitația la ediția din acest an a festivalului.

- SEX ON THE BICI (Teatrul Mic București).

Au avut loc în această perioadă și alte manifestări integrate în spiritul festivalului și al dorinței

organizatorilor de a aduna artiști de toate genurile într-un eveniment complex și divers:

- vernisajul expoziției artistului plastic Mihai Gheorghe Coron (foaierul Sălii Mari de Spectacole);

- dezbateri cu tema Teatrul din provincie la care au participat directori ai teatrelor din țară, artiștii trupei gălățene, reprezentanți ai presei locale și centrale (foaierul Sălii Mari de Spectacole);

- masa rotundă cu tema Amintiri din teatru la care au participat artiști ai trupelor bucureștene, artiștii trupei gălățene, reprezentanți ai presei locale și centrale (foaierul Sălii Mari de Spectacole).

Un obiectiv important și care s-a bucurat de un mare interes la prima sa ediție a fost Concursul de Dramaturgie – Comedie.

La acest concurs s-au înscris 20 de texte iar câștigătorii au fost:

- Mircea M. Ionescu (Pușlamaua de la etajul 13)

- Victor Cilinca (Off sau Regele shimbărilor).

Pe perioada celor 8 zile de festival s-au perindat prin Galați un număr de aproape 900 de artiști, tehnicieni, profesori universitari, directori de teatre, regizori, scenografi etc.

A fost o manifestare pe care presa a monitorizat-o cu atenție, iar spectatorii au umplut până la refuz sălile de

spectacol, bucurându-se de această nouă ediție a festivalului.

Juriul Festivalului a avut următoarea componență: Marius Zarafescu reprezentantul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Zanfîr Ilie - consilier local și directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, Cătălin Negoită - director Direcția Județeană de Cultură și Patrimoniu Galați, Katia Nanu - scriitor și Dana Potorac - jurnalist.

Sponsorii Festivalului Național de Comedie, Galați 2011 au fost:

- GALMOPAN S.A.

- MARTENS S.A.

- S.P.I.A.C.T. S.A.

- APAN (reprezentant Nissan)

Partener al festivalului a fost Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”.

Teatrul de Vară „Leonard” la Galați

Laura Sava

Din 2005, gălățenii se bucură în fiecare vară de o stagiune estivală permanentă organizată și susținută de colectivul Teatrului Muzical „Nae Leonard”, în perioada 1 august- 20 septembrie (ultima dată variază în funcție de condițiile meteo), în aer liber, în spațiul din zona de vest a clădirii. Dacă

în primii ani acest spațiu a funcționat ca o Grădină de Vară, în acest an, în urma susținerii generoase a unor oameni de bine din Galați, acest spațiu s-a transformat într-un Teatru de Vară cu o capacitate de aprox. 1000 de locuri, cu o scenă dotată cu elemente tehnice ce permit montări spectaculoase.

Stagiunea estivală din acest an a început pe 7 august cu un spectacol-concert intitulat VIVA VERDI și a continuat cu reprezentații diverse, spectacole de divertisment susținute de echipa de revistă a teatrului, concerte precum *Seara celor 3 soprane* cu participarea sopranelor Liana Podlovsky, Gladiola Nițulescu-Lamatic și Arlinda Morava, *Symphonic Rock* (un concert inedit prin alăturarea a două genuri muzicale contrastante), opereta *La calul bălan* de R. Benatzky, *Seară de romanțe* ș.a. Stagiunea estivală s-a închis cu un eveniment deosebit de important, prezentarea *openair* a spectacolului cu opera *Nabucco* de G. Verdi, în cadrul proiectului european *Staggione d'opera italiana*.

La Galați, premiera operii *Nabucco* a avut loc în 1998. De atunci fiecare reprezentație a fost un eveniment. Caracterul monumental al spectacolului verdian, impresionează de fiecare dată și impune artiștilor o ținută scenică pe măsura muzicii interpretate. Varianta gălățeană concepută de regizoarea Eleonora Constantinova de la Teatrul de Operă din Chișinău și scenograful Grigore Gorduz s-a bucurat de succes nu numai în țară, cât și în

străinătate. Cu acest spectacol colectivul Teatrului Muzical a susținut reprezentații în turnee europene anuale, în Italia, Germania, Austria, Belgia ș.a.

În luna mai 2002 a avut loc prezentarea acestei opere în aer liber, eveniment unic în plan național, la aceea dată, intens mediatizat, în presa locală și națională, transmis pe internet, care s-a bucurat de un real succes. Succesul acestui proiect a determinat conducerea teatrului să organizeze în cadrul celei de a doua ediții a Festivalului Internațional „Leonard” în anul 2005, o reprezentație în aer liber cu opera „Aida” de același compozitor, G.Verdi.

Reprezentația din data de 24 septembrie a reunit participarea unor mari soliști italieni ce au cântat la Arenele din Verona, Scala din Milano și Opera din Roma, baritonul Alfio Grasso, soprana Stefania Spaggiari și mezzosoprana Sara Palana, a unor soliști reprezentativi pentru arta muzicală națională actuală, cum ar fi basul Pompei Hărășteanu și dirijorul Gheorghe Stanciu, a colectivului artistic al Teatrului Muzical gălățean. Reprezentația a beneficiat de o organizare tehnică impecabilă. Încă de la intrare spectatorii au fost întâmpinați de soldați babilonieni cu scuturi și făclii, creându-se

astfel o magică întoarcere în timp. La pauză, când câțiva stropi de ploaie au apărut din senin, spectatorii au primit pelerine de ploaie în mod gratuit.

Gălățenii au șansa ca și pe timpul verii să beneficieze de o stagiune teatrală bogată și atractivă.

Galațiul estival – un oraș al festivalurilor

Sergiu Dumitrescu

De câțiva ani, Centrul Cultural Dunărea de Jos își petrece vacanța de vară împreună cu publicul gălățean, organizând trei festivaluri de anvergură, de la film la muzică, folclor și artele spectacolului. Cu sprijinul Consiliului Județului Galați și a Primăriei Galați reușim să aducem în fiecare vară

nu numai formații sau grupuri renumite de folclor și muzică de promenadă, ci și actori și regizori care au găsit în orașul nostru un public cunoscător de film. Și pentru că un oraș al festivalurilor este un oraș viu, iar oamenii au înțeles și au susținut aceste manifestări în fiecare an, sunt convins că în 2012 toate reușitele noastre culturale vor depinde de capacitatea de a pune la punct strategii culturale competitive.

Începând cu 27 iulie, Centrul Cultural Dunărea de Jos a dat start la vacanța și distracție cu o serie de manifestări culturale de anvergură: Festivalul de Film Digital și al Efectelor Vizuale „Future Movie”, ediția a doua, având ca parteneri Centrul Național al Cinematografiei și Compania de Producție Lumiere Artists din București, apoi Festivalul Internațional de Fanfare „Iosif Ivanovici” 3 – 7 august pe esplanada Casei de Cultură a Sindicatelor unde s-au adunat câteva sute de gălățeni.

În perioada 11-18 august 2010 Galațiul a fost capitala internațională a cântecului și dansului popular. La malul Dunării au sosit dansatori și soliști din Slovacia, Ucraina, Republica Moldova, Macedonia și Turcia, artiști care au concurat în cadrul Festivalului Internațional de Folclor „Doina

Covurluiului”, eveniment organizat de Centrul Cultural „Dunărea de Jos”. Au fost prezente în acest an în festival, ansambluri folclorice de renume din țara noastră: „Baladele Deltei” - Tulcea, „Mureșul” - Târgu Mureș, „Ciprian Porumbescu” - Suceava, „Busuiocul” - Bacău, „Țara Vrancei” - Focșani, „Transilvania” - Baia Mare, artiști care au evoluat în fața publicului gălățean cu programe specifice din zonele de unde provin. Noutatea acestui an a venit din partea Direcției de Dezvoltare Regională a CJG care a adăugat la festivalurile verii și un Festival Interetnic al Euroregiunii Dunărea de Jos (11 – 14 august). Evenimentul a culminat cu un concert extraordinar al orchestrei „Lăutarii”, condusă de maestrul Nicolae Botgros. În jur de 30.000 de gălățeni s-au bucurat în această vară de un oraș cultural care a oferit nu mai puțin de 4 festivaluri în zonele cele mai frumoase ale orașului: Grădina Publică, esplanada Casei de Cultură a Sindicatelor, Faleza Dunării și Teatrul Dramatic Fani Tardini.

Centrul Cultural organizează programele culturale proprii, atât

cele care sunt inițiative ale acestuia, cât și cele care decurg din derularea unor relații de colaborare locale, regionale și naționale și susține nu numai ideea unui oraș al festivalurilor, ci și un oraș al culturii care are ca misiune educarea publicului prin artă și cultură.

„Noaptea Bibliotecilor”, noaptea albă a gălățenilor

Luând modelul „Noptii Muzeelor”, iată că, la început de octombrie, într-o splendidă zi de toamnă, a venit rândul bibliotecilor să sărbătorească.

Pentru prima dată, ușile Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” s-au deschis noaptea! „Noaptea Bibliotecilor” a fost la Galați o noapte mai lungă și ieșită din tiparul întregului program național pentru că a început sâmbătă, 1 octombrie, la ora 10 dimineața. Manifestările au avut în vedere toate tipurile de utilizatori ale acestei instituții, iubitori de cultură și lectură, luând în considerare varietatea programelor desfășurate, precum și faptul că mulți gălățeni lucrează în schimburi și, în acest fel, ar putea avea mai mulți participanți din toate categoriile de vârstă, repartizați pe segmente orare diferite.

Campania „Noaptea Bibliotecilor” a fost și la Galați rezultatul unui parteneriat între ANBPR,

Asociația Excedo, Marketer Club și aproximativ 40 de biblioteci din majoritatea regiunilor țării și alte 10 din capitală, care și-au dat acordul de a participa la prima ediție a acestui eveniment. Acest fapt nu este o noutate pe plan internațional, în sensul că semenii noștri din alte state știu să facă din biblioteci instituții active

și atractive chiar și în nocturnă. Pe plan local, faptul că bibliotecarii de la Galați au fost în slujba utilizatorilor și pe timpul nopții a constituit ineditul.

Pliindu-se pe scopul declarat la nivel național, Biblioteca „Județeană V.A Urechia” și-a propus să reactiveze și să stimuleze preocuparea pentru lectură, atât lectura de plăcere, de loisir, cât și cea de studiu și documentare, în contextul concurenței cu mediul online.

Evenimentul s-a desfășurat cu acordul și sprijinul Consiliului Județului Galați în colaborare cu partenerii culturali din plan local, cu profil similar, ai instituției noastre: Inspectoratul Școlar Județean, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Liga Studenților, Casa de Cultură a Studenților, Palatul Copiilor, dar

și cu ajutorul partenerilor din mass-media.

Începutul acestei sărbători s-a prezentat fascinant: o noapte a bibliotecilor începută dimineața, cu o întâlnire deloc întâmplătoare a copiilor, ei venind pentru a participa la concursul intitulat sugestiv „Descoperitorii de comori” (detalii în articolul semnat de Maricica Tărâla-Sava).

Evenimentul cultural adresat tuturor pasionaților de carte, s-a desfășurat atât în interiorul sediului central al bibliotecii, cât și în curtea acesteia, sub privirea statuii lui V.A. Urechia, unde s-a organizat un târg de carte cu participarea a 60 de edituri din țară și 4 edituri gălățene care au expus spre vânzare peste 1000 de titluri. Și, cum îi stă bine oricărui târg, fie el și unul de carte, la Galați cultura și-a dat mâna cu meșteșugul local prin intermediul unei expoziții cu vânzare, realizată de familia Maria și Maricel

Mocanu, sub titlul „Arta olăritului la Braniștea”.

Arțiștii Mandola Munteanu și Aurică Totolici, membri ai Centrului Cultural „Dunărea de Jos” din Galați, au încântat cu prestația lor muzicală participanții la târg, cântecele interpretate de aceștia fiind parte a îndrăgितului folclor popular gălățean.

Într-o ediție specială, Salonul literar „Axis Libri” și-a primit invitații îmbrăcați în straie noi de toamnă, împodobit cu florile anotimpului, ca la o nuntă a Culturii. Oaspeții serii au fost George Arion - poet, prozator, eseist, libretist și publicist, Grid Modorcea - regizor, scenarist, director de imagine, scriitor, producător și critic de filme, precum și directorul Editurii Eikon, Valentin Ajder, care a venit și cu ultimele noutăți în materie de carte.

Cuvântul oficial de deschidere al managerului instituției prof. Zanfir Ilie a fost un istoric al acestui vechi lăcaș, cu peste 120 de ani de existență, scopul declarat al discursului fiind introducerea „în atmosfera primitoare în care domnește armonia legăturii scriitor-carte-cititor”.

A urmat prezentarea biografilor distinșilor oaspeți după care scriitorul și profesorul gălățean, Theodor Parapiru, a trecut la moderarea salonului.

„Noaptea bibliotecilor” a fost luminată de lansările de carte: două volume de proză scurtă, „Piramida” și „Cuțitul de vânatoare”, aparținând lui Mihai Pascaru, care au fost prezentate de harnicul editor Valentin Ajder, autorul nefiind prezent din motive de sănătate; romanul polițist „Atac în bibliotecă”, autor George Arion, prezentat de bibliotecara Cătălina Șoltuz, recenzie care a deschis calea spre dezbateri pe tema lucrării lansate și spre intervenții la obiect. Cea mai așteptată dintre lansări a fost a 71-a carte semnată de Grid Modorcea, „Filmul american”, o premieră absolută în România, apărută la editura bibliotecii, „Axis Libri”, care a fost recenzată cu pertință de bibliotecarele Mia Bararu și Camelia Toporaș despre care însuși autorul declara: „am descoperit două excelente comentatoare de film”.

Se poate spune că atmosfera creată la acest salon a fost una de tip „acasă” pentru că acești renumiți invitați își trag seva de pe melegurile gălățene, prin origine.

Curioșii prezenți la „Noaptea Bibliotecilor” din Galați au putut urmări și două proiecții ale unor filme tematice, și anume: „Atac în bibliotecă”, ecranizare după romanul omonim al scriitorului George Arion și „Maratonul cinefilului”, un film prezentat de Direcția Județeană de Cultură și Patrimoniu Național Galați, un istoric al Mănăstirii Cocoș, realizat de lectorul universitar dr. Cătălin Negoită.

Lăsarea întinericului a adus evenimente care își aveau locul în acest tip de atmosferă și care au continuat până după miezul nopții. Seria activităților pentru copii din programul „Noaptea bibliotecilor” s-a încheiat frumos, ca într-un basm, în lecturarea poveștilor copilăriei realizată cu profesionalism de scriitoarele pentru copii Olimpia Sava și Speranța Miron.

Acțiunile dedicate bibliotecii au strâns laolaltă, mai mult decât în celelalte zile din an, un număr aproximativ de 3500 de autori, editori, cititori (elevi,

profesori) și au dat startul unui bun obicei - acela de a nu uita cartea, indiferent de progresul tehnicii.

Pe toată perioada desfășurării evenimentelor, iubitorii de lectură au fost invitați ca, din dragoste de carte, să facă donații. Acțiunea desfășurată sub titlul „Ca să ai parte, donează o carte!” a reușit să strângă un număr de 1825 de documente.

Cu aceeași ocazie, expoziția *Noutăți editoriale în Biblioteca „V.A. Urechia”*, realizată de Serviciul Săli de lectură și expusă în Sala „Mihai Eminescu” a pus în valoare cele mai noi și valoroase documente achiziționate de biblioteca noastră. O altă expoziție de documente multimedia și de muzică clasică universală a fost realizată cu ocazia zilei de „1 octombrie – Ziua Internațională a Muzicii” la Popasul bibliofilului, iar expoziția de documente multimedia „Ecranizări după cărți” a constituit o punte de legătură între două medii diferite de stocare a informației.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați a demonstrat și cu această ocazie că bibliotecile au fost și vor rămâne un mijloc de informare și documentare principal, nu un mediu concurențial cu ceea ce se află pe tipul de suport on-line, care poate fi doar un mediu complementar de informare. Utilizatorii trebuie să știe că informația găsită în biblioteci este una validată de specialiști, iar cea pertinentă din mediul on-line este distribuită, în cea

mai mare parte, tot de marile centre de informare și documentare, în speță, bibliotecile.

Impresionat de felul desfășurării evenimentului de la Galați, scriitorul Grid Modorcea spunea într-un articol, imediat după lansarea cărții sale: „un post TV a transmis un reportaj cu titlul „Noaptea Bibliotecilor pustii”, dar tare aș fi vrut ca reporterul să nu generalizeze și nu ar fi făcut-o dacă venea să vadă ce s-a petrecut la Galați, ce afluență de public, până târziu în noapte, o adevărată sărbătoare a cărții, o invazie de tineri prezenți la toate lansările, la proiecțiile de filme, la târgul de carte, unde existau și standuri de muzică, bine reprezentate, la evenimentele pentru elevi, care au fost non-stop... E formidabil câtă risipă de imaginație!”

„Descoperitorii de comori” concurs în cadrul „Noptii Bibliotecilor”

Maricica Târâlă-Sava Membrii Clubului Curioșilor s-au întâlnit la Biblioteca „V.A. Urechia” într-o zi deosebită, în data de 1 octombrie 2011, pentru a participa la un concurs interesant numit sugestiv „Descoperitorii de comori”. Concursul a fost inițiat de Secția pentru copii a Bibliotecii „V.A. Urechia” cu sprijinul doamnei profesoare Anișoara-Mihaela Ciocan de la Școala Gimnazială nr. 38 „Grigore Moisil”, a doamnei bibliotecare Victorița Tănase și a doamnei profesoare pentru învățământul primar, Anica Berdilă, de la Școala Gimnazială nr. 28 „Mihai Eminescu”. Așa cum reiese din titlu, concursul a constat în găsirea unei comori, respectiv o carte deosebită așezată într-o cutie și ascunsă printre rafturile bibliotecii. Organizatorii au întocmit un regulament cu etapele concursului:

- prezentarea Bibliotecii;
- alegerea echipelor în funcție de vârstă;
- tragerea la sorți a numărului echipei;
- primirea primului indiciu și pornirea în căutarea celorlalte indicii, prin bibliotecă;
- cronometrarea timpului parcurs;
- descoperirea comorii;
- prezentarea cărții găsite;
- premiarea și evaluarea concursului.

S-au înscris și au participat la concurs un număr de 60 de copii cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani. După o scurtă prezentare a Bibliotecii, concurenții au fost împărțiți pe echipe, și-au ales câte un nume și un lider de grup, după care au pornit în căutarea comorii. Până să ajungă la comoară, concurenții au avut de parcurs un traseu cu ajutorul unor indicii

gândite de organizatori și ascunse în secțiile cu acces pentru public. În pregătirea indicilor s-au avut în vedere învățarea și orientarea copiilor la raft pentru a-și găsi singuri cărțile necesare la școală. Iată câteva indicii:

1. Intră în Bibliotecă! Mergi la Secția Împrumut copii, Sala Școlar! Caută raftul Limba română – Dicționare! Găsește litera „D”! Caută în *Dicționarul explicativ ilustrat* semnificația cuvântului „bibliotecă”! Acolo vei găsi indiciul nr. 2.

2. Mergi la Secția Împrumut adulți, Sala Geografie – Istorie – Artă – Multimedia! Caută raftul cu indicatorul Galați: Istorie. Artă. Tradiții! În cartea *Biblioteca Publică „V.A. Urechia” – monografie*, ediția a II-a, volumul 2, autor Nedelcu Oprea, vei găsi indiciul nr. 3.

3. Mergi la raftul Referințe, în holul Bibliotecii! Caută indiciul nr. 4 sub cartea *Istoria literaturii române*, autor George Călinescu!

4. Urcă scările până la prima expoziție! Admiră expoziția! În spatele afișului vei găsi indiciul nr. 5.

5. Mergi la Secția Împrumut copii și caută comoara cu numărul echipei tale! Prezintă-ți comoara!

Copiii s-au descurcat foarte bine prin labirintul cunoașterii, parcurgând traseul într-un timp record, 5 minute. Prezentarea cărților le-a dat puțină bătaie de cap, dar în același timp i-a ajutat să învețe să lucreze în echipă. La final, toți copii au primit diplome și dulciuri. Încântați de modul de desfășurare a concursului copiii, și-au exprimat dorința de a veni și seara pentru o „lectură la lumânare”. Costumați în personaje de basm cei mici și-au dat întâlnire în curtea Bibliotecii, la orele serii, unde au citit la lumina felinarelor. A fost o zi minunată și o seară de lectură reușită.

***

Cadrele didactice implicate în organizarea concursului au transmis câteva gânduri: „Școala Nr. 28 „Mihai Eminescu”, reprezentată de doamna directoare, prof. Camelia Bucșă, este onorată de parteneriatul pe care îl are cu Biblioteca „V.A. Urechia”. În baza acestuia, elevii și cadrele didactice au ocazia să participe și să colaboreze la realizarea nenumăratelor activități cultural-educative organizate de conducerea bibliotecii, reprezentată de domnul director, prof. Ilie Zanfir, și doamna directoare adjunctă, Letiția Buruiană, împreună cu minunata echipă de bibliotecari. Astfel, 1 octombrie 2011, am numit-o noi, „Ziua în care cartea a învins și a fost ridicată la rang de comoară”. Evenimentul acestei zile se prezenta fascinant: NOAPTEA BIBLIOTECILOR începea cu o dimineată de toamnă aurie care anunța o zi caldă, specială și mult așteptată de către cei mai mici cititori și nu numai. O zi promisă de astă-vară când atractivul CLUB AL CURIOȘILOR a ținut copiii toată vacanța aproape de cărți, aproape de lectură. În această zi, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” și-a deschis larg porțile pentru a-și primi musafirii în atmosfera de sărbătoare dominată de carte, comoară de preț aducătoare de lumină. Elevi din Școala nr. 28 „Mihai Eminescu” Galați, împreună cu părinții și bunicii, alături de copiii de la alte școli din oraș, au așteptat cu emoție și nerăbdare startul pentru concursul „Descoperitorii de comori”. Alăturându-ne inițiatoarei concursului, doamnei bibliotecar Maricica Târălă-Sava, am urmărit și am sprijinit orientarea micilor cititori în spațiul generos al bibliotecii, în căutarea comorii. Copiii, pe baza indicilor aflate în cele mai neașteptate locuri, au parcurs traseul care i-a condus prin fiecare secție, ajungând în final la secția de împrumut pentru ei și descoperind comoara: CARTEA! Echipele concurente au gustat cu mult entuziasm jocul, implicându-se activ și cu multă seriozitate în fiecare secvență a concursului. Cu spirit de echipă, au colaborat eficient pentru a descoperi în cel mai scurt timp comoara promisă la capătul drumului. Cartea găsită, simbol al celei mai de preț comoară pentru om, a fost întâmpinată cu urale de învingători. La final, fiecare echipă concurentă și-a prezentat comoara. Întrecându-se în originalitate și talent, copiii au adus cele mai convingătoare argumente pentru a invita cititorul la lectură. Surprizele nu s-au oprit însă aici. Seara, în curtea bibliotecii, la lumina misterioasă a felinarelor confecționate

de cei mici din pepeni și bostani, s-a făcut cu multă plăcere lectură din cărțile descoperite în cușorul de comori pus la dispoziția lor. Seria activităților pentru copii din programul „NOPTII BIBLIOTECILOR” s-a încheiat frumos, ca într-un basm, în pași de dans la «Balul personajelor din povești». Gongul care a anunțat miezul nopții i-a trimis la culcare cu trăsura viselor. Încă odată, în era calculatorului, măiestria bibliotecarului i-a adus pe cititori aproape de carte, așezând-o la rang de inestimabilă comoară a omenirii, făclie nestinsă în mijlocul întunericului“ (Victorița Tănase, bibliotecar și Anica Berdilă, profesoară învățământ primar - Școala nr. 28 „Mihai Eminescu”);

„Acțiunile diverse desfășurate de Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați cu prilejul primei ediții a manifestării culturale intitulată „Noaptea Bibliotecilor” i-au atras și pe membrii Clubului Curioșilor, copii cu vârsta până la 14 ani, care și-au petrecut în „Casa Cărților” o bună parte din vacanța de vară. Pentru aceștia, cea mai incitantă dintre acțiuni a fost, fără îndoială, concursul „Descoperitorii de comori”. Promis încă din 7 septembrie, de la ultima întâlnire din acest an a Clubului, concursul i-a adus la bibliotecă în număr mare pe cei mici, încă de dimineată. Înarmați cu nerăbdarea specifică vârstei, s-au împărțit în echipe și au pornit în căutarea comorilor. Urmând indiciile atent pregătite și ingenios ascunse de organizatori, copiii au demonstrat o bună cunoaștere a tuturor sălilor bibliotecii, găsind neașteptat de repede comoara ascunsă a fiecărei echipe: o cutie în care se afla o carte deosebită. Ceea ce a urmat a depășit cu mult așteptările organizatorilor și ale spectatorilor. Demonstrând adevărate talente actricești, dar și bune abilități de comunicare și organizare, fiecare echipă (formată din preșcolari și elevi de la diferite unități de învățământ din orașul nostru) și-a prezentat într-un mod inedit comoara descoperită, făcându-ne pe toți cei prezenți să fim mândri de copiii noștri și de faptul că am contribuit cumva la sădirea semințelor dragostei de carte în sufletele lor inocente. Eforturile participanților au fost răsplătite cu aplauze, cu diplome și dulciuri, iar ale organizatorilor de numărul mare de participanți, de entuziasmul celor mici și prin dorința de a afla care va fi următoarea activitate la care vor putea participa. Mulțumim Bibliotecii „V.A. Urechia” că oferă celor mici numeroase și diverse alternative plăcute și educative de petrecere a timpului liber!” (Profesor Anișoara-Mihaela Ciocan, Școala Gimnazială Nr. 38 „Grigore Moisil” Galați).

„Cinste vouă, gălățenilor!” 100 de ani de veghe eminesciană

„Cinste vouă gălățenilor!

Ați luat inițiativa sărbătoririi Marelui geniu național al poeziei...”

Astfel saluta în 1909, A.D. Xenopol, în prefața la volumul dedicat lui Eminescu „Omagiu lui Mihai Eminescu cu prilejul a 20 de ani de la moartea sa”, inițiativa gălățenilor de a strânge fondurile necesare ridicării statuii lui Mihai Eminescu la Galați. Eforturile depuse de cei 7 membri ai comitetului de inițiativă, prezidat de magistratul și publicistul Corneliu V. Botez, sunt încununuate de succes și la 16 octombrie 1911, are loc dezvelirea statuii realizată în marmură de sculptorul Frederic Storck, în Parcul municipal din centrul orașului. La această sărbătoare au participat atunci reprezentanți din toate colțurile țării, după cum stă mărturie „Actul comemorativ la dezvelirea monumentului lui Mihai Eminescu la Galați”.

Astăzi, la 100 de ani de la acest demers, Biblioteca „V.A. Urechia” ia inițiativa de a aduce un omagiu înaintașilor noștri și organizează o serie de manifestări care să marcheze acest eveniment.

Nu știu dacă 16 octombrie 1911 a fost duminică și nu știu dacă frigul a fost la fel de aprig atunci, ca astăzi la 100 de ani distanță, dar cert este că a fost o zi frumoasă de toamnă, când soarele a încercat să străpungă perdeaua de nori și să încălzească fețele celor peste 200 de oameni care au ținut să fie prezenți în parc. Cu certitudine însă, sufletele celor prezenți au fost încălzite de fiorul emoțional al momentului, dat de acordurile Baladei lui Ciprian Porumbescu și de versurile Marelui Poet recitate de actrii Teatrului Dramatic „Fani Tardini” din Galați.

Manifestările au debutat cu depuneri de flori pe soclul statuii care ne veghează de un secol și au continuat cu o serie de alocuțiuni rostite de

autoritățile locale, care au ținut să fie prezente în parc. Deschiderea a fost făcută de directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, Zanfir Ilie, cel care a fost și inițiatorul acestui eveniment și care în discursul său a rememorat evenimentele premergătoare realizării acestui demers. Au urmat discursurile primarului Dumitru Nicolae, Dan Basarab Nanu, directorul Muzeului de Artă Vizuală și coinițiator al acestui eveniment, Marius Mitrof, consilier principal la Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul, Teodor Parapiru, scriitor și jurnalist, precum și oaspeții speciali ai acestui eveniment, colecționarul Corneliu Beda, venit de la București și prof. Victor Macarie de la Iași.

Manifestările au continuat cu o lansare de carte și vernisarea celor 4 expoziții organizate la Sediul central al Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Lansare de carte:

În Sala de lectură M. Eminescu a fost lansat albumul - catalog de cărți poștale ilustrate

„Leonard Salmen ilustrator al operei poetice a lui Eminescu”, semnat de istoricul Corneliu Beda, apărut la editura Stephanus din București în 2011. Albumul centralizează 650 de variante de cărți poștale ilustrate, inspirate din poeziile lui Mihai Eminescu, ilustrând în sepia 261 de reproduceri reprezentative pentru poezia eminesciană, după desenele pictorului Leonard Salmen, despre care se cunosc foarte puține lucruri. Un lucru însă este sigur, pictorul și graficianul Salmen a locuit și la Galați. Autorul catalogului, de formație arheolog, fost anticar, cartofil pasionat, mare colecționar, un fin cunoscător al universului cărții, a fost prezentat cu multă căldură de domnul Ilie Zanfir, directorul Bibliotecii V.A. Urechia, care i-a înmănat o medalie comemorativă Eminescu la 100 de ani de la dezvelirea statuii poetului.

Eminescu în medalistică

Pentru realizarea expoziției „Eminescu în medalistică” au fost aduse la Galați, prin bunăvoința prof. Victor Macarie, un număr de 354 de exponate reprezentând medalii și alte materiale specificate în cataloagele „Eminescu în medalistică și respectiv „101 de portrete în medalistică”. Între acestea un număr însemnat de exponate sunt opera artistului plastic leton Janis Strupulis. Expoziția se găsește în holul mare al Bibliotecii, la parter, și va fi deschisă publicului larg în perioada 16 oct.-10 dec.

Ca o încununare a eforturilor depuse de conducerea Bibliotecii pentru organizarea acestui eveniment, a fost lansată Placheta și Medalia omagială, (realizate cu sprijinul municipalității gălățene și Monetăriei Statului). Placheta este realizată din cuarț, având în fundal imaginea statuii marelui poet, cu dimensiunile 140x240 mm. În stânga sus, placheta prezintă o medalie omagială, realizată din rășină. Placheta a fost realizată de pictorul gălățean Gh. Andreescu. Medalia este realizată din bronz cu diametrul de 60 mm, reprezintă pe o față portretul lui Mihai Eminescu, iar pe revers are inscripționat textul: „1911-2011 / 100 de ani

de la dezvelirea statuii lui Mihai Eminescu / autor Frederic Stork / 16 octombrie 2011 / B.V.A.U. / Primăria Galați”.

Leonard Salmen – ilustrator al operei poetice a lui Eminescu

Expoziția intitulată „Leonard Salmen ilustrator al operei poetice a lui Eminescu” a fost organizată la Sala Eminescu a Bibliotecii Urechia, și a cuprins peste 200 de exponate (cărți poștale ilustrate sepia) din grafica artistului plastic Leonard Salmen, cel care organiza o expoziție cu aceste lucrări în 1909, la

Galați și care edita în 1910 volumul „Eminescu ilustrat”.

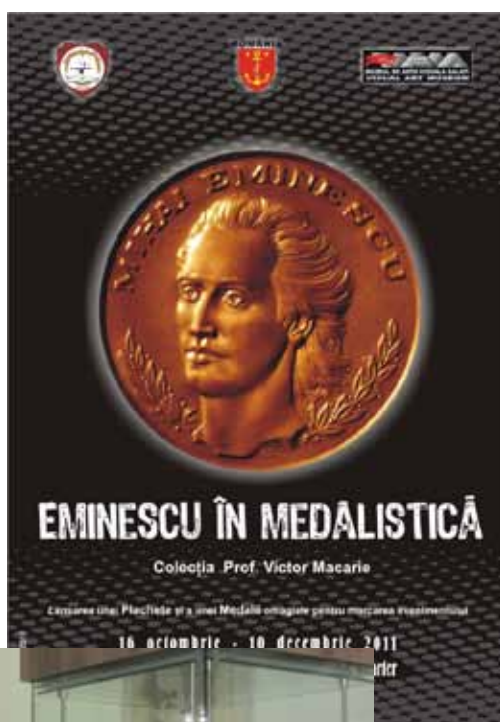
Documentele iconografice realizate în manieră romantică de L. Salmen, au circulat în epocă începând cu 1898 și au fost aduse la Galați de pasionatul colecționar bucureștean Corneliu Beda, care timp de 20 de ani a răscolit anticariatele din toată țara pentru acest subiect, dar și pentru a aduna tot

ce însemnă imagine în carte poștală Eminescu.

Expoziția a prezentat publicului gălățean, fotografii cu membrii familiei Salmen, cărți poștale vechi cu statuia lui Eminescu la Galați, imagini de la expoziție „Salmen ilustrator al operei eminesciene”, deschisă pe 15

iunie 2011 la Sala Parlamentului.

Expoziția a mai cuprins o carte poștală bibliofilă, editată doar în două exemplare (posesori doi colecționari, îndrăgostiți de opera eminesciană, Mihai Costin, care deține peste 1000 de medalii Eminescu și Corneliu Beda), de mari dimensiuni, care prezenta față în față, macheta și statuia închinată marelui poet român, ridicată la Galați. O idee simplă și frumoasă, care ar fi fost și mai frumoasă dacă ar fi venit de la un gălățean.....

100 de ani de veghe eminesciană asupra Galațiului

Expoziția „100 de ani de veghe eminesciană la Galați” (aflată în sediul central al Bibliotecii,

la mezanin – Popasul Bibliofilului) a reunit cărți poștale ilustrate cu statuia lui Mihai Eminescu amplasată la Galați pe 16 Octombrie 1911, în inima cetății, în Parcul Municipal, urmărită de-a lungul timpului, în paralel cu imaginea parcului, în care marele nostru poet își duce cu demnitate tristețea și singurătatea. Au fost semnalate și celelalte trasee gălățene ale monumentului eminescian, respectiv parcul unde a fost amplasat magazinul Modern și Grădina Publică.

Monumentul închinat lui Eminescu (care a poposit la Galați cu trupa lui Iorgu Caragiale, în 1867 și cu trupa lui M. Pascaly, în 1869) operă a sculptorului Fr. Storck, domină și acum parcul din centrul orașului și este un simbol al orașului de la Dunăre, poate cel mai iubit simbol al gălățenilor.

„Eu l-am văzut pe Eminescu, în concepția mea, declara sculptorul, ieșind dintr-o stâncă, simbol al eternizării. Făclia de lumină iese din blocul de marmoră, răspândind lumina operei geniale.”

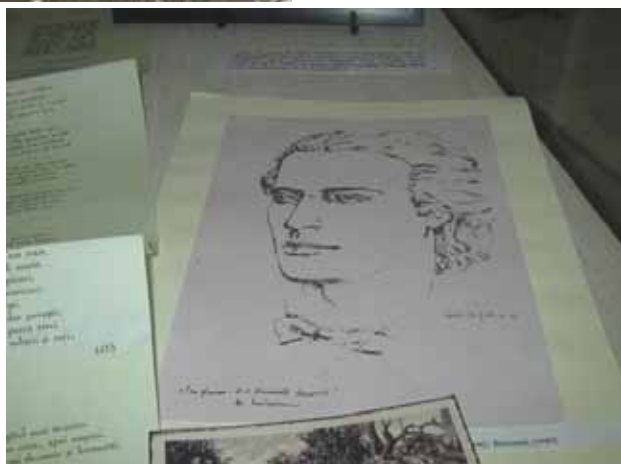
Nemărginita dragoste a gălățenilor de altădată pentru Eminescu

Expoziția care a adus în prim plan atmosfera de epocă, a fost intitulată: „Nemărginita dragoste a gălățenilor de altădată pentru Eminescu”(aflată la etajul I, în foaierea sălilor de lectură) și a grupat documente arhivistice, datate 1909, care au reamintit entuziasmul și strădania gălățenilor

conduși de un comitet de inițiativă, de a aduna bani prin subscripție publică și de a ridica prima statuie din țară închinată marelui nostru poet.

Acum, la 100 de ani distanță de frumusețea gestului concetățenilor noștri, trebuie să reamintim componența Comitetul de organizare a festivalului Eminescu, din 1909: entuziastul, magistrat și jurnalist Corneliu Botez, președintele comitetului, Const. Calmuschi, profesor, G. Angelescu, magistrat, Nic. Alexandrescu, medic, H. Salnielevici, profesor, Gr. Forțu, profesor, A. Bădescu, inginer, Jean Bart, căpitan de marină, C.Z. Buzdugan, avocat, G. Drăgănescu, avocat, Gr. Trancu-Iași, avocat.

O mapă de arhivă pune la dispoziția gălățenilor de azi documente adunate de generoșii gălățeni de altădată, păstrate în colecțiile bibliotecii: corespondența cu personalități culturale, cu rude ale

poetului, cu editori, un memoriu al căpitanului M. Eminescu, un imn francez „Lui Eminescu”, după Lucian Barzin, tradus de Șt.O. Iosif, în manuscris, corespondența cu Tipografia Gutenberg, care se oferea să publice volumul omagial dedicat comemorării a 20 de ani de la moartea

lui Eminescu, în două ediții, una de lux, de 1000 de exemplare și una populară, de 2-3000 exemplare, dorind „să contribuie cu ceva la această măreață idee”, corespondența cu Editura Șaraga, care a propus o schiță-plan a unei medalii comemorative Eminescu, care să se potrivească cu moartea nefericită a poetului: „musa plângând, un copăcel tânăr frânt, harfa sfărâmată, un craniu ce arată pesimismul poetului, capul încoronat a lui Eminescu”, versuri din poezia „La steaua” iar sub liră s-a propus să fie scris - Galați - 1909.

În expoziție a fost expus și volumul bibliofil, „Omagiu lui Eminescu”, cu prilejul a 20 de ani de la moartea poetului, care a apărut la București în Atelierele grafice „Socec”, 1909, primul volum omagial din țară, care cuprinde articole, studii semnate de : A.D. Xenopol, Ioan Slavici, Corneliu V. Botez, I.L. Caragiale, Al. Vlahuță, G. Panu, Titu Maiorescu, I. Gherea, Calypso Corneliu Botez, Train Demetrescu, Veronica Micle, Pincio, Cincinat Pavelescu, Gr. Forțu, Ilarie Chendi, Jean Bart, Matei Eminescu, E. Caudella, etc.

Ce au mai făcut gălațenii de altădată, acum 100 de ani, pentru poetul nostru național M. Eminescu?

Au tipărit o publicație festivă: „Omagiu lui Eminescu” ce apărea cu prilejul inaugurării Monumentului lui Eminescu la Galați, în număr unic, tipărit la Galați, datat 16 octombrie 1911, cu articole, evocări, poezii de: M. Eminescu, Carmen Sylva, Al. Vlahuță, C.Z. Buzdugan, Traian Demetrescu, Cincinat Pavelescu, Veronica Micle, Mihai Codreanu...

Dar documentul cel mai impresionant din expoziție, îmbrunit de trecerea anilor, rămâne Actul comemorativ de dezvelire a monumentului Eminescu la Galați, document original, datat, 16 oct. 1911.

Pentru a cinsti memoria generoșilor noștri concitadini de acum 100 de ani, vom retranscrie în întregime conținutul actului:

„Întru slăvirea poetului Mihai Eminescu s-a înălțat acest monument, ca să fie deapururi mărturie admirățiunii celor de azi și să transmită viitorimii chipul și numele genialului cântăreț al durerii și patimilor omenești, al vitregiei străbune și al aspirațiunilor poporului român de pretutindeni.

Această operă a fost înfăptuită din inițiativa și stăruința unui comitet, alcătuit din Constantin Calmuschi, Grigore C. Conduratu, Gheorghe D. Drăgănescu, Ion Drăgănescu, August Frățilă, Grigore Forțu, Constantin Hamangiu, George G. Orleanu și Grigore Trancu, în frunte cu Corneliu Botez, și prin entuziasta contribuție a Gălățenilor.

Astăzi, 16 octombrie 1911, față fiind D-l Constantin Arion, Ministrul Cultelor și Instrucțiunii publice, autoritățile locale și reprezentanții așezamintelor și publicațiilor de cultură națională din țară și ale Românilor de peste hotare, s-a desvelit acest monument în mijlocul rugăciunilor oficiate de P.S.S. Nifon, Episcopul Dunăreii de Jos.

Făcut în două exemplare, din care unul se va păstra de Comună și celălalt de Biblioteca Publică „Urechia” din Galați”.

Actul comemorativ din 16 Octombrie 1911 realizat la dezvelirea statuii Eminescu, conservat la secția Colectii speciale a Bibliotecii V.A. Urechia, este semnat de : Nifon, Episcopul Dunării de Jos, C.C. Arion, Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Corneliu Botez, magistrat – Președintele Comitetului

*Nemărginată dragoste a gălațenilor
de altădată pentru Eminescu*

Eminescu, V. Puiu, Arhimandrit, Eugen Botez (Jean Bart), scriitor, căpitan de marină, Maria Filotti, actriță, Moise N. Pacu, profesor, om politic, Ion Minulescu, poet, Mihail Sadoveanu, scriitor, reprezentant al Comitetului de conducere al Societății Scriitorilor Români, înființată

în aprilie 1911, Em Gârleanu, scriitor, reprezentant al Comitetului de conducere a Soc. Sc. Români, Calypso Corneliu Botez, profesor, Gr. Forțu, profesor, Aug. Frățilă, profesor, Fr. Storck, sculptorul monumentului, Cecilia Cuțescu Storck, sculptor, Fr. Popp, procuror general, Gr. L. Trancu – Iași, avocat și profesor, Constantin Calmuschi, profesor, Mihail Beșteliu, Președintele Curții de Apel, I. Missir, avocat, G. Aslan, senator Costin Petrescu, pictor, Al. Cazaban, scriitor, Al. I. Bassarabescu, scriitor, Aurel Stefanelli, reprezentatul Junimii din Cernăuți, Natalia Negru, scriitoare, D. Anghel, scriitor, Al. T. Stamatiad, scriitor, C. Hamangiu, magistrat, Dumitru Nanu, editor, I.C. Bacalbașa...

Prin intermediul Bibliotecii Urechia, prin documentele păstrate cu grijă în colecțiile sale, gălațenii de azi se pot întoarce în timp și pot cerceta istoria Galațiului, pot redescoperi frumusețea lui și a participării la construirea istoriei lui prin personalități, dar și prin oameni obișnuiți.

Redacția „Axis Libri”

Caragiale – contemporanul nostru

100 de ani de la moarte

Ioan Rusu

cu certitudine, dacă, pentru el, epoca noastră e destul de îndepărtată, știm în schimb că, pentru noi, el e nespus de apropiat.

Garabet Ibrăileanu afirma că, începând cu „D-ale carnavalului” (1885), urmând cu câteva schițe în „Convorbiri literare” și isprăvind, mult mai târziu, cu admirabilele „Momente”, Caragiale va satiriza mahalaua, înțelegând prin aceasta nu o categorie socială, ci, mai degrabă, o categorie sufletească. E mahalaua intelectuală în care intră oamenii din toate categoriile sociale, „stâlpii societății”, personaje din „lumea bună”, oameni care sunt puși pe ultima treaptă a situației sociale și ca rang și ca avere. Peisajul vieții cotidiene, mai ales după '89, este plin de astfel de specimene: afaceriști veroși, îmbogățiți dubios, politicieni, parlamentari, agramați, aroganți, ignoranți, analfabeți etc.

Ștefan Cazimir, într-un volumaș parafrazează la o replică din schița „Inspecțiune”, *De ce, nene Iancule?* semnaleză prezența perechilor în opera marelui scriitor, fără a adânci analiza, făcând o paralelă cu schița „Perechea” scrisă de italianul Luigi Pirandello și publicată în 1911.

A avea în vedere numai Smotocea și Cotocea, Lache și Mache, O lacună, La Paști fără a specula toate resursele comicului de simetrie, ar însemna, în primul rând, un act de nedreptate față de existența unui număr mult mai mare de exemple în opera lui Caragiale dar, mai ales, ratarea posibilității de a face fructuoase trimiteri la aspecte ale vieții din societatea românească de azi.

„Premiul întâi”, „Triumful talentului”, „Ion”, într-un fel și „Pastramă trufanda”, „În vreme de război”, reiau motivul perechii dar, de data aceasta, este vorba de perechea constituită din contraste, personajele se situează la antipodi, diferențiindu-se prin încadrarea socială,

înzestrarea naturală, apartenența la o altă etnie etc.

Artur Ionescu și Ioniță Păunescu (Premiul întâi), Niță Ghițescu și Ghiță Nițescu (Triumful talentului), Ion și sora sa (Ion), Aron și Iusuf (Pastramă trufanda), popa Iancu și jupân Stavrache (În vreme de război) sunt astfel de perechi care scot în evidență aspecte ale școlii de odinioară, fenomenul pilei la angajare, triumful minciunii la cele mai înalte nivele, lăcomia, avariția, tare proprii timpurilor pe care le trăim.

Ne vom opri la o creație, „Ion”, pe nedrept ignorată și care, mai mult ca oricând, este actuală prin mesajul ce-l transmite după mai bine de o sută de ani de la apariție, fiind publicată în Universul din 9 martie 1909.

Într-o povestire aparent banală Caragiale, probabil și degustat de atmosfera creată în jurul lui (i se refuzase de două ori premiul Academiei, în procesul intentat calomniatorului Caion, alias Const. Al. Ionescu, acesta fusese achitat), pune problema unor categorii etnice fundamentale: adevărul și minciuna. Fără îndoială, genialul scriitor, făcea trimitere la detractorii săi, la marii zilei, dar modul cum o făcea dovedește, încă o dată, subtilitatea artei sale.

Ioan Luca Caragiale

Adevărul și minciuna apar simultan (Ion, simbolul adevărului, are „o soră geamănă”), conviețuirea lor este imposibilă, doar sunt două entități incompatibile („părinții, văzându-i că neconținut se ceartă și, cu cât cresc, din ce în ce mai rău se ocărăsc și se bat pân' la sânge, i-au gonit pe amândoi de acasă”), minciuna a prosperat („soră-sa a avut noroc iar el, ba”), minciuna sucește ușor mințile, făcând prozești („de la boierime, tagme, prostime” la împărat și împărăteasă, toți erau convinși că un măgar poate să cânte „Carnavalul de Venezia, din gură, cu variațiuni”), adevărul încearcă să deschidă ochii tuturor, dar supără și toți mesenii de

la han îi dau dreptate soră-si, în final Ion mâncând o chelfâneală zdravănă, sau cum îi spune scriitorul „mângâietură” încât, pe drept cuvânt, spune poporul că adevărul umblă cu capul spart.

Povestirea, construită simplu, fără prea complicată arhitectură, fapt pentru care trece aproape neobservată, este de o adâncime rar întâlnită. Citită cu atenție, ea dezvăluie multe similitudini cu aspecte din viața societății românești de azi când foarte mulți dintre marii zilei cred că un măgar poate să cânte „Carnavalul de Venezia, din gură, cu variațiuni”, încât, pe drept cuvânt, putem afirma că nenea Iancu e contemporanul nostru, asigurându-și, prin întreaga operă, o perpetuă actualitate.

„*DESCRIPTIO MOLDAVIAE*”

La 295 de ani de la apariție (III)

Radu Moțoc

Dimitrie Cantemir, exilat în Rusia

Catastrofa militară a trupelor ruso-moldovenești pe Prut din iulie 1711, a avut efecte și asupra celor care au trecut de partea acestei alianțe, fiind nevoiți să părăsească locurile natale de frica represaliilor otomane

Dimitrie Cantemir, însoțit de un număr important de boieri și slujitori, s-a retras spre Iași și de aici în Rusia. În data de 1 august, în conformitate cu convenția semnată cu Petru I, domnitorul Dimitrie Cantemir semnează o petiție prin care solicită ca moldovenii refugiați, în număr de 4000, dintre care 400 erau boieri, urmau să primească pământuri în zona Harkovului (1).

Mulți dintre ei nu doreau să rămână definitiv în Rusia fiind copleșiți de grijile familiei și considerau acest refugiu temporar. Dar principala cauză o constituia dorința de a reveni în Moldova pentru a-și administra moșiile care erau mult mai importante față de ce li se oferise în Rusia. Încalcându-și obligațiile semnate, Petru I nu a permis plecarea în străinătate nu numai a lui Dimitrie Cantemir ci și a copiilor acestuia, care se adresau prin scrisori, în repetate rânduri, cu rugămintea de a fi trimiși la studii în Europa.

Așezarea moldovenilor în Ucraina, în frunte cu domnitorul lor, forma un fel de stat în stat, cu drept de autonomie, depinzând numai de țarul Rusiei. D. Cantemir avea drept de judecată și de moarte asupra supușilor săi. O parte din boieri au fost primiți în cadrul armatei ruse.

Un alt fapt care reflectă situația de „*sechestrat*” a lui Dimitrie Cantemir o constituie evenimentele tragice din vara anului 1714, când s-a produs o dezbinare între diferite grupări de moldoveni aflați în Rusia. Domnitorul a judecat cazul și sentința sa a fost anulată de Petru I, lucru nepermis prin tratatul de colaborare semnat anterior.

Drumurile lungi și neprietenoase din Rusia au slăbit sănătatea Casandrei, soția principelui, care după pierderea a doi nou născuți, Petru și Ion, înmormântați la Harcov, se îmbolnăvește și, datorită unui tratament neadecvat aplicat de un farmacist incompetent, decedează în floarea vârstei, la numai 30 de ani, în 1713. Prințul se reculege în atmosfera tipică balcanică „*Dimineața la ora cinci fumează o pipă de tutun cu o ceașcă de cafea, după obiceiul*

turcesc, vizitează biserica de casă unde se roagă la Dumnezeu, apoi se cufundă în lumea cercetării științifice până la prânz. După masă doarme puțin și continuă studiile științifice până la ora șapte seara” (2).

Întrebarea care se pune este, de ce Dimitrie Cantemir a trecut de partea rușilor când avea atâtea dovezi de susținere din partea înalților demnitari otomani și chiar a sultanului. Însuși Voltaire, în *Histoire de Charles XII*, îl condamnă pentru această trădare față de binefăcătorul său, sultanul, sperând mai multe avantaje de la țar (3).

Istoricul P.P. Panaitescu interpretează art. 3 din convenție, în care se spune că „*Chiar dacă țarul ar fi făgăduit domnia Moldovei cuiva, declară prin prezenta că-și retrage făgăduiala*”, sugerând o veche promisiune a țarului făcută lui Constantin Brâncoveanu care dorea să stăpânească cele două principate. Alte informații, susținute de Nicolae Iorga arată că Petru I ar fi făgăduit tronul Transilvaniei, Țării Românești și Moldovei reunite lui Francisc II Rakoczy, țarul proiectând un stat unitar sub conducerea unui principe ungar transilvănean. Dacă aceste informații sunt adevărate, oferta lui Dimitrie Cantemir l-au determinat pe Petru I să renunțe la acest proiect (4).

La curtea principelui erau o serie de învățați greci care îl ajutau la studiile sale și dădeau lecții copiilor acestuia. Printre aceștia era Anastasie Condoidi care studiasse în Italia și era considerat un mare erudit. Încă din anul 1716, Dimitrie Cantemir alege un secretar, în persoana unui rus educat, pe nume Ivan Ilinski, care va ține un jurnal zilnic al evenimentelor (5).

Legăturile lui Cantemir cu lumea științifică apuseană a umaniștilor se concretizează prin alegerea lui ca membru al Academiei din Berlin. Este primul român ales membru al unei Academii străine și în diploma acordată se fac referiri la calitățile principelui: „*Pe vremea când domnea mai mult Marte decât literatura, acest lucru era mai mult o dorință decât o nădejde, dar acum vedem ca fapt împlinit acest lucru, de când preaseninul și înălțatul Dimitrie Cantemir, principe al Imperiului Rusesc, domn ereditar al Moldovei, printr-o pildă pe cât de demnă de laudă, pe atât de rară, și-a închinat numele ilustru cercetărilor științifice și prin adeziunea sa, societatea noastră a dobândit o strălucire și o podoabă unică. Recunoaștem cu venerație bunăvoința principelui față de noi și față de studiile noastre*” (Berlin, 11 iulie 1714) (6).

Această nominalizare a fost un bun prilej pentru oamenii de știință din Leipzig să publice în revista lor o scrisoare a lui Cantemir adresată către un

membru al Academiei din Berlin, în care își expune activitatea sa de scriitor, dar și intenția de a finaliza o istorie turcească, unde dorește să expună portretele sultanilor.

În preajma plecării lui Petru I într-o călătorie în Franța și Olanda, Cantemir își exprimă dorința de a-l însoți, dar este refuzat din motive diplomatice.

În vârstă de 45 de ani, Dimitrie Cantemir, în 1718 acceptă solicitarea lui Petru I să vină în capitală unde devine sfetnicul acestuia. Numirea lui Cantemir ca senator era echivalentă cu funcția unui ministru, comunicată de țar printr-un ucuz foarte concis: *„Domnilor senatori, după primirea prezentei, veți recunoaște pe domnul Moldovei, cneazul Dimitrie Cantemir, ca sfetnic intim și membru al senatului. Petru”* (7).

Acest senat avea 10 membri care reprezentau departamentele și aveau și rolul de a emite legi. În anul 1721, membrii acestui senat l-au sfătuit pe Petru I să ia titlul de împărat și, se pare că, cel care a inițiat acest demers a fost chiar Cantemir. Titlul de imperator era practicat numai în apus, unde singurul la acea dată era numai împăratul romano-german din casa de Habsburg, Carol al VI-lea de la Viena. Titlul propus de Senat a fost de: *„Tatăl patriei, împărat al tuturor rușilor, Petru cel Mare”*. Aici îl identificăm pe istoricul Cantemir care semnează al patrulea dintre senatori.

După un an, în 1722, senatul a fost nevoit să analizeze o problemă vitală pentru moștenitorii tronului. Senatul decide să schimbe datinile moștenirii tronului hotărând ca însuși țarul, în timpul vieții, să decidă cine va fi moștenitorul tronului, oricare va fi acesta. Această decizie la care a participat și Cantemir a deschis era domniei femeilor pe tronul Rusiei (8).

După aproape opt ani de văduvie, Cantemir se recăsătorește, nu înainte de a mărturisi țarului despre modul cum a hotărât aleasa inimi sale: *„Un filozof arab, întrebat de unde a învățat anatomia, a răspuns că de la orbi și fiind întrebat din nou cum a căpătat știință desăvârșită a celor naturale de la cei ce n-au ochi, a spus că, imitând pe orbi, niciodată n-a înaintat un picior, fără să cerceteze drumul cu bățul”*. Așa a decis, după multe cercetări, cine va fi aleasa inimii sale, cneaghina Anastasia Trubețkoi, fiica generalului Ivan Iurevici Trubețkoi, care fusese prizonier în Suedia timp de 18 ani, oferind posibilitatea fiicelor sale să primească o educație aleasă. Anastasia, fiica cea mai mică de numai 18 ani, va fi nevasta lui Cantemir. La 14 ianuarie 1720, în prezența țarului și a familie imperiale a avut loc nunta unde Dimitrie Cantemir, la solicitarea expresă a nașului (Petru I), a fost nevoit să-și radă barba și să îmbrace haine după moda apuseană, cu

perucă pudrată și haine scurte (9).

Această căsătorie avea însemnătatea ei prin faptul că Dimitrie Cantemir intra în aristocrația rusă și într-un fel era o renunțare la reocuparea tronului din Moldova.

Anastasia era considerată una din cele mai frumoase doamne din Petersburg, era înaltă, blondă, tenul frumos, cu mâini delicate și avea pe pleoapa stângă o mică pată neagră, care aducea o strălucire frumuseții ochilor ei.

Multe speranțe politice avea să trăiască Dimitrie Cantemir când Petru cel Mare s-a îndrăgostit de Maria, fiica mai mare a lui Cantemir. Țarina Ecaterina, a doua soție a lui Petru, era fără educație, o roabă din Livonia cu care s-a căsătorit foarte târziu. Cu perspectiva de a avea un moștenitor de la Maria, Petru se pare că era hotărât să se despartă de Ecaterina și să se căsătorească cu cea care îi asigura o continuitate a neamului.

În timpul expediției de la Marea Caspică din anul 1722, Cantemir împreună cu toată familia, l-a însoțit pe țar, și pe Maria care, din nefericire, a născut la Astrahan un copil mort. P.P. Panaitescu aduce argumente prin care se presupune că țarina, prin intermediul medicului grec Policala al familiei Cantemir, a făcut tot posibilul ca fătul să se nască mort, drept pentru care a fost pedepsit de împărat (10).

În această expediție în Caucaz, Dimitrie Cantemir era deosebit de util ca specialist în chestiunea Orientală musulmană, fiind permanent în apropierea țarului care l-a solicitat să redacteze o proclamație în limbile locale, în numele împăratului. În această

perioadă, Cantemir a făcut studii istorice și geografice acestei regiuni, la solicitarea Împăratului. Acum apare tipografia lucrarea *„Sistema religiei mahomedane”* în limba rusă, la Moscova, în anul 1722.

Ca urmare a acestei expediții, prin tratatul semnat la Constantinopol în data de 12 iunie 1724, turcii stăpânesc întreaga Georgie cu Tbilisi, Erevan și Tibriz, iar Rusia câștigă malul apusean și sudic al Caspice, cu Baku.

Cantemir cu întreaga lui familie se îndreaptă spre Moscova în plină iarnă a lui ianuarie 1723. Fiind bolnav de diabet nu va supraviețui acestui efort decât până pe data de 21 august 1723, când decedează, la vârsta de 50 de ani. La Moscova, lângă mănăstirea greacă Sf. Neculai, Dimitrie Cantemir a zidit o biserică cu hramul Sf. Împărați Constantin și Elena unde a fost înmormântat, alături de soția lui Casandra și fiica Smaragda. Mai târziu vor fi înmormântați, tot în această biserică, Maria și Antioh vodă, fratele lui Dimitrie (11).

Aducerea osemintelor lui D. Cantemir la Iași

Cripta familiei Cantemir a rămas neatinsă până în primăvara anului 1935, când s-a proiectat construcția unei stații de metrou în zona ocupată de această mănăstire. Muzeograful de la Moscova a reușit să salveze lespezile și osemintele lui Dimitrie Cantemir, ale nevestei sale Casandra și ale fiului său Antioh din necropola Cantemireștilor pe care le-au depus la muzeu. Istoricul Sorin Iftimi, care a studiat acest caz, a oferit mai multe detalii privind condițiile în care au fost aduse aceste oseminte la Iași.

Prin intermediul unui român care trăia la Moscova, Ion Dicescu, ministerele de externe ale celor două state au convenit ca rămășițele pământești ale lui Dimitrie Cantemir și ale soției sale, Casandra, să fie transmise părții române pentru a fi reînhumate la Iași (12).

Din presa timpului, istoricul Ștefan S. Gorovei a publicat în *Magazinul Istoric* detalii privind ceremoniile care au avut loc cu această ocazie.

Osemintele domnitorului Dimitrie Cantemir au fost așezate într-o raclă sigilată împreună cu pământul găsit în jurul lor. Odată cu osemintele a fost adusă și piatra cu inscripția de deasupra mormântului. Atât osemintele, cât și o parte din arhiva provenită din tezaurul de la Moscova, la care s-au adăugat și anumite piese rare din colecțiile noastre arheologice, împachetate în 1445 de lăzi, au fost transportate de la Odessa la Constanța cu nava de pasageri *Principesa Maria* (13).

În vederea festivității de primire a acestor oseminte domnești au sosit la Constanța, în data de 16 iunie 1935, oficialitățile guvernamentale de la București în frunte cu: dr. Angelescu-ministrul instrucțiunilor, Al. Lapedatu - ministrul cultelor, Vasile Sassu - ministrul domeniilor, Nicolae Iorga - președintele Comisiei Monumentelor Istorice și Nicolae Titulescu - ministrul de externe, Ion Nistor - ministrul muncii. Trenul cu osemintele domnești a sosit la Iași în data de 17 iunie 1935, fiind însoțite de gen. Ilașievici, mareșalul Palatului și miniștrii.

De la București au sosit la Iași pentru acest eveniment și G. Tătărescu - președintele Consiliului de Miniștri și Ion Incuț - ministrul de interne. Pe peronul gării, oficialitățile au fost întâmpinate de mitropolitul Gurie al Basarabiei, Visarion Puiu - episcopul de Bălți, Cosma Petrovici - episcopul de Galați, Ilarion - vicarul episcopal de Roman. Racla a fost coborâtă de patru generali, fiind depusă pe un catafalc cu sfeșnice aprinse și steaguri tricolore. Slujba de pomenire a fost însoțită de un cor de 200 de preoți care au cântat *Veșnica pomenire* (14).

După slujbă, racla a fost ridicată de miniștrii, în frunte cu primul ministru și depusă pe un afet de tun. Din partea regelui Carol al II-lea a fost depusă o frumoasă jerbă, alăturată celei depuse de ambasadorul Rusiei la București. La această procesiune au participat și peste 1000 de țărani veniți din tot județul. Racla a fost transportată la Mitropolie unde mitropolitul

Nicodem a oficiat slujba *Prohodului* după care a fost transportată și depusă la biserica *Trei Ierarhi* de către profesorii Universității din Iași.

Procesul verbal de primire, semnat de Nicolae Iorga în data de 16 august 1935, prevede faptul că în raclă s-au găsit o parte din oseminte (oasele brațelor și picioarelor), fără craniu, înfășurate în resturile unui veșmânt de mătase, croit oriental. Cele două pietre de mormânt, atribuite lui Dimitrie Cantemir și soției sale, sunt expuse în prezent, pe holurile Palatului Culturii din Iași (15).

În 1993, arheologul ieșean Alexandru Andronic a avansat ipoteza că cele două pietre nu au aparținut principelui moldav. Argumentul principal ar fi faptul că blazonul sculptat pe piatra de mormânt este diferită de blazonul pe care familia Cantemir l-a utilizat în Rusia.

Și istoricul ieșean Sorin Iftimi, analizând recent heraldica reprezentată pe piatra de mormânt adusă din Rusia, pe care o compară cu blazonul Cantemireștilor, trage pe bună dreptate următoarea concluzie: „piesa aflată la muzeul ieșean nu a aparținut mormântului lui Dimitrie Cantemir” (16).

Note:

1. Ibidem, pag. 117. Printre boierii moldoveni plecați cu Dimitrie Costin în Rusia se aflau: hatmanul Ion Neculce, banul Savin Zmucilă, vel-comis Pavel Rugină, spătar Semion, medelnicer Nicolae, stolnic Mardare, serdar Mogâlde, Sandu Moțoc, căpitanii Braga și Neguriță, frații Merescul, stolnicul Lupu, Antonie cămărașul, spătarul Toma Cantacuzino, Ilie Abâza, boierul Zerul, etc. Lista completă a boierilor care l-au însoțit pe D. Cantemir în Rusia, se găsește într-o anexă la lucrarea lui A.T.Boyer.

2. Dinastia Cantemireștilor Secolele XVII-XVIII, Coordonator și redactor științific, acad. Andrei Eșanu. Victor Țvirucun, *Dimitrie Cantemir în Rusia*, Ed. Știința, Chișinău, 2008, pag. 234.

3. Voltaire, *Histoire de Charles XII*, Ed. G.Bengescu, Paris, 1890, pag. 335

4. P. P. Panaitescu, *Dimitrie Cantemir, viața și opera*, Ed. Academiei, București, 1958, pag. 107

5. Ibidem, pag. 130

6. *Buciumul Român*, I, Iași, 1876, pag. 21

7. P.P. Panaitescu, *Dimitrie Cantemir, viața și opera*, Ed. Academiei, București, 1958, pag. 135

8. Ibidem, pag. 136

9. Ibidem, pag. 134-135

10. Ibidem, pag. 141

11. Ibidem, pag. 147

12. Dinastia Cantemireștilor secolele XVII-XVIII, Coordonator și redactor științific, acad. Andrei Eșanu. Sorin Iftimi, *Aducerea osemintelor lui Dimitrie Cantemir de la Moscova la Iași (1935)*, Ed. Știința, Chișinău, 2008, pag. 244

13. Ibidem, pag. 246

14. Ibidem, pag. 248

15. Ibidem, pag. 250

16. Ibidem. Pag. 252

(Va urma)

Amintiri cândva interzise. Despre M.S. Regele Mihai

Vasile Gogea

Aproape o viață întreagă „povestea” pe care încerc acum s-o reconstitui dintr-un fond „secret” al memoriei mele a trebuit să rămână nespusă. O aflasem, copil fiind, la Făgăraș de la tatăl meu, cu condiția să nu vorbesc despre ea cu nimeni, mai ales la școală. Într-unul din rarele momente în care Tata ne spunea câte ceva despre tinerețea lui (născut în 1924, în Ieud – Maramureș, trecut prin calvarul refugiului după Dictatul de la Viena, stabilit, după incredibile aventuri, mai întâi în București unde „prinde” marele cutremur și rebeliunea legionară, apoi la Făgăraș), ne-a povestit despre **Regele Mihai**, spărgând în mintea mea de copil în zeci de cioburi prima mare minciună din manualele pe care nici nu vroia să le vadă, de câte ori, la început de an școlar, încercam să i le arăt. Ne-a povestit, așadar, cum acesta, de câte ori se afla la Sinaia, la Castelul Peleş cu **Regina-mamă Elena**, venea singur, fără suită, fără pază însoțit doar de câinele său, un ciobănesc german splendid, cu automobilul până la Făgăraș de unde cumpăra prăjituri de la cofetăria „Embacher”, celebră pentru cataifurile făcute aici (în Jurnalul fericirii, N. Steihardt o așează pe primul loc în România într-un top al celor mai celebre cofetării: „...Cea mai bună din toată țara era fără îndoială Embacher de la Făgăraș, aș pune pe urmă pe Dâmboviceanu la Câmpulung, Manzavinatto la Galați, Flagner la Brașov, Avgherinides la Balcic, la Iași erau două, Tuji și Georges, deopotrivă de bune... ”!), iar pe drum, între Făgăraș și Sinaia, mai

cumpăra flori de la nu mai puțin celebrele Sere de la Codlea (Serele Codlea au fost construite de sași, la jumătatea secolului al XIX-lea. Ei au adus sub Măgura experiența olandezilor în materie de horticultură, devenind primii grădinari ai Casei Regale a României). Pentru mama Sa! Cu Regatul sfârtecat de jocul cinic al marilor puteri ale timpului, angajat într-un război care, în final, deși a salvat (în mare parte) Regatul, a adus republica (bolșevică) și i-a smuls cu brutalitate coroana, Comandantul Suprem al Armatei Regale Române găsea timp pentru un gest de o tandrețe umană excepțională. Toată iubirea lui, asemenea sutelor de mii de tineri români din acei ani, era împărțită între Țară și Mamă. Cred că Tatăl meu care era el însuși militar la data în care ne povestea, încerca, prudent dar limpede, să ne ofere, mie și fratelui meu, un model de dragoste de Țară și de Mamă, în același timp. (Și mama noastră se numește Elena.) Dar întregul simbolism moral al acestui atât de simplu gest nu-l voi mai descifra acum.

Acum, în acest moment solar al istoriei noastre, voi spune și eu, cu recunoștință și cu mândria de a mă putea declara liber un supus al Majestații Sale, doar:

**„Trăiască Regele
În pace și onor,
De Țară iubitor
Ș-apărător de Țară!”**

Nu orice om de pe planetă se poate legitima pe sine astfel: sunt supusul celui mai longeviv suveran din istorie!

Un suveran care astăzi, la împlinirea a 90 de ani de

viață, a săpat în memoria tuturor românilor aceste cuvinte care au forța cutremurătoare a celor puse de Delavrancea în gura lui Ștefan, cu secole în urmă: „Nu văd România de astăzi ca pe o moștenire de la părinții noștri, ci ca pe o țară pe care am luat-o cu împrumut de la copiii noștri.”

Editura „AXIS LIBRI”
 a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia“ Galați
 semnaleză următoarele apariții:

2010

Omul tranziției / Ivan Ivlampie;
Totalitarism și victimizare / Viviana Ivlampie;
Ghidul turistic al Galațiului / Zanfîr Ilie, Pompiliu Comșa;
Dialoguri socratice / Viorel Dinescu;
Dicționar enciclopedic de expresii celebre / Teodor Parapîru
Trandafirul galben / Nicolae-Paul Mihail;
Am fost cândva OM / Marius Cioarec;
Catrafuse / Victor Cilinca;
Povestiri despre demonul politic / Ion Cordoneanu;
Indexarea publicațiilor de drept / Dorina Bălan;
Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați : monografie (Vol. 1 și 2) / Nedelcu Oprea;
Oameni în memoria Galațiului 2009;
GHIDUL Bibliotecii „V.A. Urechia” 2010;
Anuarul evenimentelor culturale 2010 (Anul I, Nr. 1);
Buletinul Fundației Urechia (Anul 8, Nr. 11);
Revista AXIS LIBRI (Anul III, nr. 6, 7, 8, 9)
Revista Asociația - trimestrial

2011

Puzzle cu Vasile / Katia Nanu
Domnul Darwin de Veneția / Teodor Parapîru
Corupție de majori / Teodor Parapîru
Arhipelag stelar / Viorel Dinescu
Limbaje de indexare: structură, compatibilitate, multilingvism - Indexing languages: structure, compatibility, multilingualism / Victoria Frâncu
Galați : ghid turistic / Zanfîr Ilie, Pompiliu Comșa
Spectacolul liric la Galați / Laura Sava
Mozart și Brahms în paginile muzicale dedicate clarinetului. Corespondențe spirituale / Florin Melinte
În ghearele râsului / Vasile Ghica
Rezervație gri / Vasile Ghica
Căderea în gol / ALDYN
Fiarele / Virgil Tănase
Filmul american / Grid Modorcea
Remember... / Ioan Acterian

SUMAR

VASILE ALEXANDRESCU URECHIA – 110 de la moarte	Coperta II
ZANFIR ILIE – Cultura și nevoia de comunicare	1
BIBLIO-BREVIAR	
VALENTINA ONET – Ediții Plantin	2
LEONICA ROMAN - Din presa gălățeană a primului deceniu din secolul al XX-lea (V)	4
CAMELIA TOPORAȘ – Colecția de referințe, instrument esențial al serviciilor de informare ale Bibliotecii „V.A. Urechia”	6
DORINA BĂLAN - Controlul Bibliografic Universal – VIAF	9
VIOLETA OPAIȚ - Un gest de iubire pentru părinții și bunicii noștri	12
PAULA BALHUI - Biblioteca, arc peste timp - aplicație a Școlii de vară pentru tinerii bibliotecari	13
VIORICA DICU - „Dezvoltarea limbajului și a lecturii în rețea”, Seminar româno-german	14
CARMEN PESANTEZ - Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu” – un nume de marcă al educației românești	16
SALONUL LITERAR AXIS LIBRI	
SILVIA MATEI – Salonul Literar AXIS LIBRI în al treilea an de activitate	17
Intervenția înalt preasfințitului dr. Casian Crăciun, arhiepiscopul „Dunării de Jos” la Salonul Literar „Axis Libri” din 20 octombrie 2011	20
MIA BĂRARU – „Filmul american” - o poveste despre începuturile cinematografului și despre valoarea cineaștilor nord-americani	22
VIOLETA MORARU - Plăeșu, Dan. <i>Vinovatele meandre</i> .	23
VIOLETA IONESCU – O carte de tinerete... fără bătrânețe „Dacă n-ar fi culorile” de Lidia Popița Stoicescu	24
LEȚIȚIA BURUIANĂ – Nicolae Busuioc. <i>Între sensibilitate și rigoare</i> .	26
LOCALIA	
AUREL MANOLE - Filiala Uniunii Artiștilor Plastici din Galați – Trecut, prezent și viitor	27
MIHAI CRETU – Liga studenților basarabeni din Galați - o necesitate a vremurilor noastre	28
EUGEN HOLBAN - Colindele și colindatul	29
PERSONALIA	
IONEL NECULA - Starea de areligiozitate	31
IOAN TODERIȚĂ - Culiță Ioan Ușurelu - Kieful și ataraxia cuvântului veridic	32
NINA NEGRU – Omul care călătorea singur - 95 de ani de la nașterea lui Constantin Virgil Gheorghiu (I)	34
CORNELIU PANAIT - Constantin Noica, „Carte de înțelepciune”.	36
CORNELIU STOICA - Ghelman Lazăr	37
ADRIAN DINU RACHIERU - Dumitru Matcovschi de la elegie la diatribă	38
CUTIA DE REZONANȚĂ	
VASILE GHICA – Surăsuri migdalate (V)	40
VICTOR CILINĂ – Mătase bolnavă	41
APOSTOL GURĂU - €-REVOLTAȚII (fragment)	42
RUXANDRA ANTON - Poeme	44
LUMINIȚA DEDIU-AGHEORGHEȘI – Poeme	45
VALERIU STANCU - Poeme	46
DAN EUGEN MUNTEANU – Poeme	47
ALEXANDRA CĂTĂLINA CIURESCU - Poeme	48
CONFLUENȚE CULTURALE	
THEODOR PARAPIRU – Expresii celebre „Primul Chemat”	49
KATIA NANU – Note de călătorie. Croaziera (I)	50
a.g. Secară – Stela Iorga. Plecând de la Schelling, via Săpânța...	52
GEORGE MOTOI – Festivalurile de teatru își pierd calitatea de eveniment	54
GRID MODORCEA – Festivalul „George Enescu” – un compromis între populism și muzica sacră	56
THEODOR CODREANU – Un gen cvasidefunct	58
EVENIMENT	
CATRINA CĂLUIANU - <i>Bibliotecile în societatea cunoașterii</i> – a 22-a Conferință Națională a Asociației Bibliotecarilor din România	59
LUCICA VELICHE - Conferința Națională a ANBPR	61
REDACȚIA „AXIS LIBRI” - Biblioteca „V.A. Urechia” la ceas de sărbătoare	63
REDACȚIA „DUNĂREA DE JOS” - Din lumea bună a festivalurilor literare, Tecuci, 2011	66
STELIAN STANCU – Sărbătoarea copiilor în orașul de la Dunăre	67
VLAD VASILIU – Festivalul Național de Comedie. Ediția a XXIII-a	68
LAURA SAVA - Teatrul de Vară „Leonard” la Galați	69
SERGIU DUMITRESCU - Galațiul estival - un oraș al festivalurilor	70
REDACȚIA „AXIS LIBRI” - „Noaptea Bibliotecilor” – noaptea albă a gălățenilor	71
MARICICA SAVA-TĂRĂLĂ – „Descoperitorii de comori” concurs în cadrul „Noapții Bibliotecilor”	73
REDACȚIA „AXIS LIBRI” - „Cinste vouă, gălățenilor!” -100 de ani de veghe eminesciană	75
IOAN RUSU - Caragiale - contemporanul nostru. 100 de ani de la moarte	79
RADU MOȚOC – „Descriptio Moldaviae” (III)	80
VASILE GOGEA - Amintiri cândva interzise. Despre M.S. Regele Mihai	83

Notă: În numărul următor, *AXIS LIBRI* va prezenta documente din Colecțiile speciale ale Bibliotecii, aspecte de la Filialele locale și din străinătate, precum și creații ale autorilor gălățeni.

Director: ZANFIR ILIE

Redactor-Şef: Letiția Buruiană

Redactor-Şef adj.: Mia Băraru

Secretar general de redacție: Dorina Bălan

Redactori: Silvia Matei, Camelia Toporaș, Leonica Roman

Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasiliță, Sorina Radu

Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile

Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați.

Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.

Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060

E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro

Web: http://www.bvau.ro/axislibri

ISSN: 1844-9603

Revista *Axis Libri* este membră **APLER** (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România) și **ARPE** (Asociația Revistelor și Publicațiilor din Europa).

